

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, VASÁRNAP 1925 november 1.

292. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

Széljegyzetek a genfi kisebbségi kongresszusról

Irta: Prokopy Imre

A vajdasági magyar sajtó aránylag feltűnően keveset foglalkozott ennek a kisebbségek szolidaritását és egymásrautaltságát elsősorban dokumentáló kongresszusnak és az ezen hozott határozatoknak méltatásával, szöges ellentétben a német kisebbség hivatalos lapjával, mely a nagy hozzáértéssel megírt cikkek egész sorozatával és az ott elhangzott irányító beszédek szövszerinti közlésével kimerítően tájékoztatta a közönséget a genfi összejövetel korszakos jelentőségéről.

Nem osztom Deák Leó dr., magyar kiküldött azon véleményét, mely a kongresszus jelentőségét abban látja, hogy a kisebbségi kérdések komplexumát új fórum: a világ közvéleménye elé vitte. Ennek lehet bizonyos fokig morális hatása, gyakorlati értéke azonban még jó hosszú ideig aligha lesz. Az orosz musik rezignációja jut eszembe, aki inkább türt és szenvedett, mint hogy sérelmei orvoslását kereste volna, mivel a cár atyuska messze volt. Meny nyivel nagyobb távolságban van tőlünk a világ közvéleménye!

A kongresszus kétségtelenül nagy fontosságát inkább azokban az elvi határozatokban és etikai értékű rezolúciókban látom, melyek alkalmasak arra, hogy a többség és kisebbség egymáshoz való viszonyát egészségesebb alapokra fektessék és a kölcsönös megértést elősegítsék. Ezekkel már csak azért is kívánok foglalkozni, hogy a szerb közvélemény lássa, hogy a genfi kongresszus nem a rombolást, hanem az építés művét és a kibékítés ügyét szolgálta. Talán hasznára válik a megértés és a politikai közeledés ügyének s talán megnyugtató hatással lesz az ok nélkül izguló szerb közvéleményre is, ha rövid összefoglalásban ismertetem a kongresszus néhány határozatának és az elhangzott beszédekben kifejezésre jutott egységes fölfogásnak lényegét.

A nemzeti többségek szempontjából talán legfontosabb az a körülmény, hogy a kongresszus nyíltan és teljes határozottsággal a békeszerződések által teremtett jogi alapra, a jelenlegi állami rend bázisára helyezkedett s még attól is tartózkodott, hogy a kisebbségek konkrét panaszainak és sérelmeinek tárgyalásával foglalkozzék.

Ez a loyális magatartás beszédes tanúsága a kisebbségek megbízhatóságának és egyszersmind csattanó cáfolata a szélsőséges, soha meg nem békülő „hazaffyak” üres védaskodásának. Az ir-

redenta különben is alaptalan vádja a kisebbségek ezen ünnepélyes hitvallása és tanúságtétele után remélhetőleg végkép összeomlott.

Egy másik nem kevésbé jelentős állásfoglalása abban a követelésben csucosodik, hogy a kisebbségi védelem kötelezettsége jogilag kivétel nélkül az összes államokra terjesztessék ki, tehát azokra is, amelyek ezt a védelmet, a maguk kikapcsolásával, a quoniam sum leo elve alapján, vagyis tisztán az erősebb jogán, szerződésileg a legyőzött országokra és az utódállamokra egyszerűen rátukmálták. A kisebb államok és népek természetesen megelégednek tartják s érzik ezt a kényszert s így emberileg némileg érthető, hogy csak immel-ámmal, tessék-lássék módra teljesítik a rájuk erőszakolt kötelezettségeket, minek aztán minden esetben a kisebbségek vallják kárát. A türelmesség általános érvényű etikai elve és ami ezzel összefügg: az évszázadok folyamán kialakult nemzeti egység és kultúra tiszteletben tartása nem korlátozható egyes közületekre s e téren pozitív eredmény, az igazi emberiség szellemében, csak az önként vállalt kötelezettség készséges teljesítésétől várható.

Van némi pikantéria abban, hogy Nincics külügyminiszter váratlanul ott akadt segítő csapatokra, ahol talán legkevésbé kereste őket, amennyiben éppen a kisebbségek kongresszusa volt az, mely ezt az ő határozottan helyes fel fogását szankcionálta s ezzel — Kraft István dr. szavai szerint — „szabaddá tette az utat oly fejlődés számára, mely elől előbb vagy utóbb azok az államok sem zárkózhatnak el, ahol a kisebbségeknek nincs meg a lehetőségük arra, hogy kívánságaik és sérelmeik feltárásánál, igényeik és követeléseik érvényesítésénél az állam szerződéses kötelességeire hivatkozzanak.”

Áll ez különösen a mintegy 500.000 főnyi olaszországi szláv kisebbségre, mely csodálatosképpen a nemzetiségi kisebbségeknek a kongresszuson megnyilvánult szolidaritásában találta meg első céltudatos védelmezőjét.

Jellemző a kongresszus józan politikai belátására és bölcs önmérséklésére, hogy a hozott határozatoknál mellőzött minden hitvatkozástkényszerre és nemzetközi kötelmekre, abból az évek során szerzett tapasztalaton alapuló megismerésből indulván ki,

hogy a nemzeti kisebbségi kérdés kedvező és közmegnyugtást keltő megoldásának legegyszerűbb módja az, ha a többség és kisebbség egymásra talál a megértés és kölcsönös megbecsülés szellemében, a gazdasági, kulturális és politikai egymásrautaltság tudatában, valamint a haza javára való szoros, testvéri együttműködés köteletségében, lévén a nemzeti türelmesség, a nemzeti és kulturális szabadság fenntartás nélküli és önkényes vagy önző megszorítástól mentes elismerése nemcsak a kisebbség, hanem legalább is ugyanolyan mértékben a többség vitális érdeke is.

Érdekes jelenség, hogy a *Somborska Rezs* október 23-iki számában megjelent „*Hová mentek?*” című rendkívül érdekes és jöin-

dulatu cikk írója nagyjából ugyanígy fogja fel a kisebbségi kérdés velejét és a többség és kisebbség kölcsönös megértésében látja a kisebbségi probléma megoldásának legfőbb biztosítékát. Sajna, a szerb sajtó a kisebbségek sorsával eddigelé nem igen törődött. Annál jobban esik nekünk a közeledésnek és megértésnek ez az első biztató jele. Vivat sequens!

Ha a genfi kongresszusnak csak annyi gyakorlati eredménye lesz, hogy a többségek és sajtójuk ezentúl nagyobb jóindulatot és több megértést fognak tanusítani a nemzeti kisebbségek sorsa és a jogegyenlőségért folytatott küzdelmei iránt, akkor az ott végzett munka valóban nem volt hiábavaló.

Várják a kormányrekonstrukciót

A királyi pár hazaérkezése után nevezik ki az új minisztereket

Beogradból jelentik: A parlament ülésének elnapolása miatt a politikai élet teljesen eseménytelen. A képviselők legnagyobb része kerületébe utazott, a parlamenti klubok is majdnem teljesen üresek. A politikai érdeklődés előterében — mint jelentették már — a kormány rekonstrukciójának a kérdése áll. A rekonstrukció minden valószínűség szerint most már sokkal gyorsabban fog megtörténni, mint eddig hitték. A kormányhoz közelálló körök szerint a kormány-rekonstrukció elintézését két fontos körülmény sieteti. Egyrészt a Radics-pártban mutatkozik elégedetlenség a rekonstrukció halogatása miatt, másrészt pedig a radikálispartban is bizonyos türelmetlenséggel várják a kormány újalakítását, mert sokan szeretnék a radikálisok közül is bizonyos változásokat a kabinetben. Ezeknek a körülményeknek a hatása alatt Pasics miniszterelnök a királyi visszaérkezése után két-három napon belül végre fogja hajtani a kormány rekonstrukcióját. Befejezett tény, hogy az új kormányba Radics István belép és a radikálisok részéről Jovanovics Ljuba és Zivkovics Ljuba lesznek a kabinet új tagjai. Szó van arról is, hogy bekerül a kormányba egy-két olyan radikális képviselő is, akik a párt fiatalabb generációját képviselik. Hogy ezek közül kik lesznek az új miniszterek, arra nézve a legfantasztikusabb kombinációk vannak forgalomban, azonban az egész kérdés megoldása Pasics miniszterelnök kezében van.

A minisztertanács ülése

A miniszterelnökségen szombaton hosszú minisztertanács volt Pasics elnöklésével. A minisztertanács első sorban a vizierök kihasználásáról szóló törvényjavaslattal foglalkozott, amelynek tervezetét Miletics Krszta földmívelésügyi miniszter referátuma alapján elfogadták. A törvényjavaslat részletes kidolgozására a minisztertanács szűkebb bizottságot

küldött ki, amelynek Radics Pavle agrárreform, Miletics Krszta földmívelésügyi, Stojadinovics pénzügy, dr. Krajacs kereskedelmi, Radojevic közlekedésügyi és Trifunovics hadügyminiszter a tagjai. Ezután a miniszteri autók használatáról szóló rendelettel foglalkozott a minisztertanács. Radojevic közlekedésügyi miniszter azt javasolta, hogy az összes állami autót a közlekedésügyi minisztérium hatáskörébe utalják és azokat közös garázsban helyezték el. Erre a célra hitel megszavazását kérte, amihez a minisztertanács hozzájárult. Ennek a rendeletnek a kidolgozására is szűkebb bizottságot küldtek ki, amelynek Vukicevics közoktatásügyi, Stojadinovics pénzügy, Trifunovics Misa vallásügyi, Radics Pavle agrárreform és Radojevic közlekedésügyi miniszter a tagjai. A minisztertanács végül még jelentéktlenebb reszort-ügyekkel foglalkozott.

A rokkantörvény módosítása

A parlament csütörtökön tartja legközelebbi ülését és a szünet alatt a szociálpolitikai minisztériumban a rokkantörvény módosításain dolgoznak, amelyeket az általános vita során beterjesztett egyes javaslatok tesznek szükségessé és amely módosító javaslatokat a parlament a részletes vita során bizonyára meg is fog szavazni.

Tanácskozás az ipari hitelekéről szóló törvényjavaslatról

Dr. Krajacs Iván kereskedelmi miniszter szombaton fogadta a beogradi kereskedelmi- és iparkamara kiküldöttéit, akik kérték, hogy az ipari hitelekéről szóló törvényjavaslatnak azt a tervezetét terjessze a parlament elé, amelyet még Kojics volt kereskedelmi miniszter dolgozott ki. Ezen a javaslaton ugyanis Krajacs dr. bizonyos módosításokat eszközölt, amelyekkel a beogradi

kereskedelmi és iparkamara nincs megelégedve. A szombati tanácskozáson a kereskedelmi miniszter meggyőzte a kiküldötteket, hogy ezek a módosítások elkerülhetetlenül szükségesek.

A költségvetés előkészítése

Mint hogy az alkotmány értelmében a jövő évi költségvetést november 20-ig a parlament elé kell terjeszteni, a *Bácsme gyei Napló* munkatársa kérdést intézett *Stojadinovic* Milán dr. pénzügyminiszterhez, hogy a budget előkészítése milyen stádiumban van. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy a jövő évi költségvetés feltétlenül idejében a parlament elé kerül, annál is inkább, mert a költségvetési tizenkettedekről szóló törvény december 31-ikén lejár. Mivel azonban a költségvetési év nálunk április 1-én kezdődik, a kormány kénytelen lesz január, február és március hónapokra tizenketted-javaslatokat beterjeszteni, amelyek a budget-törvény benyújtása után a parlament elé kerülnek.

Nem épül a színház

Késik a városi földek eladása

A szubotícai városi tanács hónapokkal ezelőtt részletesen kidolgozta a terveket arra nézve, hogy az agrárreform alól feloldott földek eladási árából felépíti a tizenegy év előtt leégett színházat, melynek kormos falai azóta tető nélkül állanak. A szándék megvalósítására a tervek kidolgozása óta semmi sem történt. Az eredeti terv az volt, hogy kétezer hold földterületet ad el a város Szubotíca város, s a befolyó vételárból a színházalap pénzének felhasználásával megkezdik a színház és vígadó építését. A városi mérnöki hivatal a tanács utasítására felparcellázta a földet és kidolgozta az eladás módozatait, olyképp, hogy a parcellák részletenként nyilvános árlejtés után kerültek volna eladásra. Ennek a tervnek megvalósítása azonban, mint értesülünk, bizonytalan időre ismét elmarad és ezzel

együtt elodázódik a színház felépítése is. Értesülésünk szerint a föld eladását főképp adminisztratív okok késleltetik. A városi tanács ugyanis elhatározta, hogy az agrárrevízió befejezése után a szétszórt városi földeket örökáron megvételre kínálja fel a telepeseknek. Ezt a tervet úgy szándékozik a tanács keresztülvinni, hogy a helybeli szegények, akik részesültek az agrárreform-

ból, tíz év alatt tartoznak megfizetni a birtokukba került föld vételárát, míg a dobrovoliácok és egyéb telepesek parcelláit az állam váltja meg. Amíg azonban ezt az ügyet sikerül majd lebonyolítani, évek telhetnek el és így, ha a város valóban csak ezután akar hozzáfogni a színház felépítéséhez, úgy egyelőre nem lehet kiszámítani, hogy mikor lesz a kormos romok helyén színház.

Kiszabadult az elrabolt főispán

A jugoszláv hatóságok kinyomozták az albán rablók tartózkodási helyét — A rablók hátrahagyták foglyaikat és megszöktek

Ochridból jelentik: Az albán rablók által elhurcolt Blazsics kerületi előljáró és Milosevics lelkész felkutatására megindult nyomozás pénteken eredményre vezetett. *Boriszavljevics* bitolji főispán és *Tomics* tábornok, a délszerbia csendőrség parancsnoka, akik a rablók üldözését vezetik, már előkészületet tettek, hogy *Velistet* elhagyják és *Ochridba* utazzanak, amikor a határmenti *Struga* község előljárósága értesítte őket, hogy a rablóknak nyomára akadtak. Egy földművescsoport, amely *Velisteből* Albániába ment, látta a foglyokat elrablóikkal együtt az albániai *Dorzsza* községben. Megállapították, hogy a rablók a hírhedt *Riza Biljak Pesacsanin*, *Nuribin Becsir* és *Redjep Dervis* bandájához tartoznak. Mind a hárman jugoszláviai születésűek és számos bűncselekmény miatt Jugoszláviában el voltak ítélve. *Pesacsanin* halálra, a másik kettőt pedig husz-husz évi fegyházra ítélték, *Pesacsanin* azonban kegyelmet kapott. Mindhármán a skopljai fegyházban töltötték büntetésüket, azonban ez év áprilisában sikerült megszökniük. Szökésük után újból megkezdtek a rablásokat az albán határ mentén és az albániai *Dorzsza* községben ütötték fel tanyájukat, amely sziklák közt, szinte hozzáférhetetlen helyen fekszik és nagyon alkalmas rablófészeknek.

Boriszavljevics főispán és *Tomics* tábornok az albán hatóságokkal közölték értesítéseiket és a legerélyesebben követelték a rablók üldözését. Az erélyes fellépés eredménnyel is járt, az elhur-

colt emberek szombaton ismét hazakerültek.

Szombaton délelőtt tíz órakor — mint *Beogradból* jelentik — *Strugából* értesítették a belügyminiszteriumot, hogy a kora reggeli órákban az albán határról jelentették, hogy az albán csendőrségnek sikerült *Dorzsza* községben az elhurcolt dr. *Blazsics* kerületi előljárót, *Milosevics* *Prota* lelkészt és *Delics* *Jóco* soffort megtalálni. A kacsák rablók — miután a csendőrség üldözéséről értesültek — mindhármukat elhagyták egy házban. Bántódása egyiknek sem történt, csak ruháikat és értéktárgyaikat vitték el a rablók.

A délelőtti órákban az albán csendőrok az elraboltakat a jugoszláv határra kísérték és átadták őket a jugoszláv hatóságoknak. Délután két órakor *Boriszavljevics* főispán és *Tomics* tábornok a kiszabadultakat *Strumánál* autóba ültették és *Ochridba* vitték őket. A lakosság lobogókkal, virágdisszel, lelkesen fogadta a három elhurcolt embert és ünnepelte őket.

A kiszabadultak elmondták, hogy amikor autóval *Ochridból* *Debarba* mentek, az országúton több lövést tettek rájuk. A sofför mellett ülő csendőr azonnal meghalt, keresztüllőtték a gépköcsi pneumatikáját és motorját, úgy, hogy utjukat nem tudták folytatni. A kacsákok, mikor az autó megállt, elfogták és az albán határon át a hegyek közt levő *Dorzsza* községbe kísérték őket. A rablók elég jól bántak velük és életüket nem fenyegették.

Uj zarándoklat Rómába

A szent év bezárása előtt még egy zarándoklat indul

A *Bácsme gyei Napló* megírta, hogy azok a zarándoklok, akik októberben indultak Rómába, pénteken este hazatértek római utjukról. Ez volt ebben az évben a harmadik zarándoklat Rómába, amelyen ötvenhárom szubotícai lakos, nők és férfiak, vettek részt. Az év vége előtt a hívők kezdeményezésére még egy zarándoklatot szerveznek Rómába. Ez lesz az utolsó zarándoklat.

Az utolsó zarándoklat november 30-ikán indul Zagreből és Rómába érkezik december 2-ikán. Rómából indul vissza december 8-ikán és Zagrebba érkezik december 10-ikén. Rómába utazáskor a zarándoklat *Velencében* és *Páduán* tizenkétórás pihenést tart, amely idő alatt megtekintik a város nevezetességeit, míg visszatéréskor *Firenzében* lesz ugyancsak félnapi pihenő.

A zarándoklot első osztályú utassal kétezeröttszáz dinárba, a második osztályon kétezerszáz dinárba, a harmadik osztályú utazás pedig ezerhatszáz dinárba kerül.

Ebben az összegben oda-vissza utazáson, vasuti költségen kívül a római ellátás költségei is befoglaltnak.

A hívőket nemzetiség szerint osztják fel és mindenki olyan kalauzt kap, aki teljesen jól beszéli az illető nemzetiség nyelvét.

A kiinduló állomástól *Fiuméig* mindenki külön tartozik megváltani vasuti jegyét, valamint két napl eledelről gondoskodni. A közlekedésügyi miniszter rendelete folytán a *Fiuméig* megváltott jegyek a kiinduló állomásig vissza is érvényes és ezért meg kell őrizni azokat.

A fenti programon kívül Rómában külön kirándulásokat fognak rendezni *Nápolyba*, *Pompeire* és *Vezuvra*, amelyre csak Rómában lehet jelentkezni. Jelentkezéseket a szubotícai adminisztratura (IV. Harambacsics-uca 6.) fogad el.

Matos tanár ur

Irla: Somlyó Zoltán

Matos tanár ur reggel kilenckor még ágyban volt. Vasárnap nincs iskola: az éjjel sokáig dolgozott, az éjjeli szekrényen rakásban állnak az iskolai dolgozatok, azokat javította. Nagyon sok piros tintás aláhúzás, a fiúk szorgalma igen hanyatló, sok hármast kellett adnia ezuttal... még néhány négyes is akad... Ezen járt az esze, amikor házvezetőnője odalépett hozzá:

— Tanár ur kérem, — mondta furcsa izgalommal, — öltözzön föl gyorsan, itt van a nagysága!...

Matos bamba arcot vágott:

— Ki van itt?

— A nagysága. Tanár urnak a volt felesége. Egy nagy bukétát is hozott magával, rögtön vízbe is teszem. De milyen gyönyörű virágot! Tessék csak gyorsan felöltözni... leültettem kint a szalónban...

Matoszt fejbe költintotta ez a dolog. Sehogyse értette meg, mit akarhat tőle a volt felesége? Idestova két esztendeje, hogy elváltak, békében, csöndesen. Most már félelve, hogy újra férjhez is ment, igen jó házasság... nem tudta felfogni, mire véle ezt a látogatást.

Már a nyakkendőnél tartott, amikor végre elfogta a valódi nagy izgalom, becsöngett a házvezetőnőt:

— Hát mi az, Pástiné! Ki van itt?

— A volt nagysága, ha mondom. Tessék már kigyönni. Olyan édes, olyan aranyos szép asszony! Hogy megszápült!... És amyi mindent kérdez tőlem, alig győzök neki válaszolgatni...

Végre szemben álltak egymással.

— Jó reggelt, Kató!...

— Jó reggelt, Károly!...

Néhány furcsa, értelmetlen pillanat, az asszony visszaül a helyére, az asztalokon karcsu vázában a bukéta, a piros virágok szinte ráhajolnak az asztalnál ülő asszony szöke fürtjére.

— Károly, ne csodálkozz ennyire! — kezdi az asszony meleg, őszinte és nyugodt hangon — ma van a születésed napja. Csak azért jöttem el. Ma vagy, ugy-e, negyvenegy éves? Hoztam neked egy pár szál virágot...

Matos igazán nem tudta, hogy ma van a születésnapja. Tanárember — szörakozott ember! Nem volt hiva az önkultusz, de viszont az öregedés gondolatával se szeretett foglalkozni. A magányos ember különben nem is tartja számon az ilyen dátumokat, különösen, ha már negyvenes... De most azért meg volt hatva Matos tanár ur. Ez igazán szép, igazán nagyon szép ettől az asszonytól... egy volt feleségtől... no...

— És a fejét himbálta.

— Köszönöm, Kató, igazán zavarban vagyok...

Az asszony édesen felkacagott:

— Nincs mit köszönnöd és nincs miért elértékenyedned! Ez a legegyszerűbb dolog a világon, csak azt nem tudtam, ismervé ideges természetű, nem leszek-e terhedre? Nekem jól esett... érted-e?... nekem esett jól, hogy a mai napon néhány percre veled lehetek. És még valami!

Matos várakozóan tekintett rá.

— Nézd, Károly, azt hallottam és most magam is látom, hogy valóságos szegény, ahogyan te az uccán jársz. Lompos vagy, gyűrött, a diákjaid örökösen röhögnek rajtad, a cugos cipő-

ből kifityeg a struflí... Ezért is jöttem. Kell, hogy valaki megmondja ezt neked...

Matos tanár urat furcsa szégyenkezés piritotta. Először arra gondolt, hogy mi köze mindehhez az ő elvált és újra férjhezment feleségének?! Aztán meg arra, hogy mindez igaz, de joga van hozzá és neki jól esik így járni. Mit akar hát tőle?! Semmi köze hozzá! Mindezt, persze, meg is mondani... ehhez nem volt ereje. Nyelt egyet-kettőt, aztán csak ennyit mondott:

— Ugyan, kérlek... Kató...

— Igen, igen, — folytatta az asszony, — nincs értelme ennek az elhanyagoltságnak. Vagy ez is stílus talán, ahogy mondani szokás? Lemondhatnál már egyszer a bogaraidról! A házvezetőnőhöz is volna egy-két szavam, ha jobban ismerném. Miért nem törődik jobban veled? Biztosan eléggé meglop! Csak ne is beszélj! És legalább stoppolja a harisnyáidat? Egy-kettő, hadd látom, mutasd! Merre tartod a harisnyákat?

Matost kellemetlen érzés lepte meg, mint a kisdíák, akinek számot kell adni a dolgairól. Fölkelt és kellenlenül mondta:

— De kérlek, Kató, azért jöttél el két év után, hogy kellemetlenkedj?

— Eh, még ma is a régi vagy! — szólt kacagva, édesen az asszony, — jó, lát hagyjuk! A régi örült vagy, fiam. Tudom, hogy nincs senkid, aki gondodat viselné. Csupán azért... Esküszöm, hogy ha tudnám, hogy van valami nőd, valaki rendes, igazi: egy szót se szólnék. De tudom, hogy nincs, ismerlek, te tutyi-mutyi...

A tanár urat ez az utolsó mondat lábra állította. Férfiisan fölszegte a fe-

jét és beletekintett az asszony szemébe, aki most fölkel a helyéről, huzni kezdve a keztyűjét.

— Hát mégis, Kató, mi ez? Mit akarsz ezzel?

Az asszony a keztyűjét huzta. Tekintetét a szönyegen usztatta és gyengéden csavargatta gyönyörű vállát:

— Nem tudom, Károly...

— Hisz férjnél vagy megint... nem vagy boldog talán?

— Nem tudom, Károly...

Matos lélekzete itt elakadt.

— Hát miért váltál el tőlem?

A volt Matosné behunyta a szemét, aztán kinyitotta; végigsimította a homlokát, mint aki nagyon törli a fejét valami...

— Nem tudom, Károly...

— És mi törtéme most, ha az urad megtudná, hogy itt voltál?

Az asszony egy pillanattig gondolkodott. Majd lassan ringó ütemes léptekkel odament a jőlismert ablakfüggönyhöz, félrevonta a jőlismert ablakfüggönyt és lemutatott a szemközti levő kávéházba:

— Ott ül az uram. Engem vár. Idáig kísért. Tudja, hogy feljöttem hozzád...

A tanár ur a homlokát dögönyözte:

— De hát mi ez, Kató?

— Nem tudom, nem tudom, nem tudom, — mondta az asszony kemény, dacos hangon, amely a végén elcsuklott.

Kifelé indultak. Az ajtóban az asszony megráncigálta Matos nyakkendőjét:

— Te, legalább ezt, ezt a kopott cipőpertlit dobd el... igazán... — És mély bugással felkacagott. Matosnak is kacagnia kellett.

— És kacagtak, kacagtak, hogy szinte meghasadt a szívük....

KISEBBSÉGI ÉLET

Kossuth Lajos, mint példaként írják az erdélyi lapok, a forradalom utáni emigrációban tárgyalásokat kezdett Cuzza fejedelemmel Erdély sorsáról. A magyar forradalom vezére a fejedelmekkel négy pontban kötött egyezséget, melynek szövege a következő volt:

1. Minden régi meghasonlás elfeledése és teljes kiküszöbölése románok és magyarok között.

2. Ugyanez a jog és szabadság Magyarország minden lakosának faj és valláskülönbőség nélkül.

3. A község és vármegye önkormányzata. A vallás- és közoktatásügyek igazgatásában teljes függetlenség a különböző vallások és nemzetiségek számára.

4. A háború befejezése után egy Erdélyben összehívandó gyűlés határozza ezen tartományak Magyarországgal való adminisztratív egysége felett és ha a többség azt határozná, hogy Erdély régi, különálló adminisztratív helyzetébe visszatérjen, magyar részről az nem ellenezetik.

Aradon a választási névjegyzék összeállításánál számtalan magyart hagytak ki, különösen azokat, akikről tudták, hogy a magyar párt tagjai. A névjegyzékek összeállítása körüli sérelmekről Barabás Béla az aradi magyarság vezére a következőket mondta: »Bizony Aradon csúnyán kiforgatták a magyar polgárságot választójogaiból. Dr. Tamásdan Livius vezető járásbíró előttem szögezte le azt az álláspontját, hogy a választójog a contestációk benyújtására attól a naptól fogva ad tiz napot, midőn már bevonták a névjegyzékeket a közszemlére. Mivel azonban a jogos magyar főlebbezések letárgyalása könnyen abba a kellemelelően szituációba sodorhatta volna a liberálisokat, hogy hetven százalékos feltétlen magyar többséggel találják magukat szemközt, akcióba léptek a liberálisok vezetői, köztük Robu János főpolgármester, aki megjelent dr. Tamásdan vezető-járásbírójánál és a főlebbezési terminusnak olyan megoldására igyekezett rávenni a bírót, amely a kihagyott magyar választók utólagos felvételét lehetetlenné teszi. A járásbíró előzekényen kijelentette, hogy annál kevésbé sem tűrhet beleeszelést abba, hogy miképpen értelmezendő a törvény, mert kizártnak tartja, hogy néhány rövid nap alatt a főlebbezés özőne benyújtható lett volna. Nem volt más hátra, minthogy a prefektus táviratilag kérte a kormány segítségét, amire meg is jött az igazságügyminiszter távirati válasza, a járásbíró címére, ami — nem érdekes? — így kezdődik: Tudomásunkra jutott, hogy ön »nem úgy értelmezi a törvényt... A járásbíró természetesen ezek után engedett álláspontjából«.

A francia egyetemeken, főleg pedig a párisi Sorbonne-on, több száz romániai diák tanul. Az egyetem egyik hallgatója, Feliceanu Titus apahidai orvosnövendék, elhatározta, hogy élni fog a román diákok részére biztosított kedvezményekkel. A quaesturán felvilágosították, hogy a diploma kiállításához szükséges a bukaresti külügyminisztérium approbálása. Feliceanu tehát néhány hét előtt hazajött, leutazott Bukarestbe, ahol indexe alapján kiállították számára a kívánt okmányt. Ennek birtokában visszautazott Párisba és kérvényt nyújtott be az egyetemhez, amelyben kérte a franciaországi gyakorlat folytatására érvényes diploma kiállítását. Nagy volt azonban a meglepetése, amikor az egyetem arról értesítette, hogy nem teljesíthetik a kérését, mivel a román külügyminisztérium által kiállított bizonylat nem megfelelő. Egyben

felvilágosították Feliceanút, hogy a román külügyminisztérium kétfajta pécsettől ellátott igazolványokat állít ki. Piros körpécsettől ellátott bizonylatot ókirályságbeli középiskolát végzett egyetemi hallgatók számára, amelyek franciaországi prakszis folytatására jogosítanak és lila pécsettől ellátott bizonylatokat orvosi hallgatók számára, akik a csatolt területek középiskolaiban végeztek. Az erdélyiek csak olyan diplomákat kaphatnak a francia egyetemeken, amelyek franciaországi gyakorlat folytatására nem jogosítanak.

A mult évben egy fiatalember járta be a Morva határ mentén Csehország több községét. Mindenütt a közoktatás-

ügyi minisztérium referensének adta ki magát, aki a községi könyveket és az iskolákat van hivatva átvizsgálni. A referens urat — aki nem volt más mint Jadronicsek Valentin utazó — mindenütt szívesen fogadták és megvendégelték; kinyitlak előtte a községi kupaktanácsok szobái és formális tanácskozást tartottak vele a község dolgairól. Höfen német faluban, bár jól nem is beszél németül, beleavatkozott a politikába is és az ottani polgármesterrel egy cseh iskola építését akarta megakadályozni. Egy másik faluban szemrehányást tett a polgármesternek, hogy a német kisebbséggel szemben igazságtalanul jár el. A rovtomultu embert végül is elfogták és most a brünni törvényszék tizenegy hónapi börtönrre ítélte.

A király nem jön Szuboticára

Az udvari marsalli hivatal nem tud az uralkodó vajdasági látogatásáról

Beogradból jelentik: A *Pravda* szombat reggeli száma azt a hírt közölte, hogy Alekszandar király öfelsége a közeljövőben Suboticára fog jönni.

A *Bácsmegeyi Napló* beogradi munkatársa erre vonatkozólag érdeklődött az udvari marsalli hi-

vatalnál, ahol azt a választ kapta, hogy az uralkodó suboticiai utjáról szóló hír egyelőre tulságosan korai és egyáltalán nem tudnak arról, hogy Alekszandar király közeli programján szerepel-e az állítólagos szuboticiai látogatás terve.

Sarrail tábornokot hazarendelték

Ideiglenes utóda Duport tábornok

Párisból jelentik: A miniszterelnökség hivatalos közlést adott ki, melyben tudatja, hogy *Sarrail tábornokot Damaszkuszól hazahívták*, mert tőle magától akar a kormány tájékozódni a szíriai viszonyok felől. Duport tábornok, aki éppen mostanában szemlét tart a szíriai vidéki helyőrségek fölött, *ideiglenesen átveszi a főbiztoság vezetését*. A kormány elhatározta, hogy Szíriába *polgári főbiztosot küld*, mihelyt a Népszövetség megerősíti Franciaorszá-

got mandátumában.

A *Matin* szerint Painlevé miniszterelnök *Paul-Boncournak ajánlotta föl a főbiztosági tisztséget*, ő azonban nem fogadta el, mert sokkal jobb szolgáltatásokat tehet a Népszövetség keretében, különösen a németországi katonai ellenőrzés körül és az általános lefegyverkezés előkészítésének munkájában. A *Quotidien* jelenti, hogy Painlevé szíriai polgári főbiztosá Sarrut, jelenlegi *angorai követet szemelte ki*.

Troickij és Zinovjev döntő összecsapása

Meglepetéseket várnak a november 15-iki moszkvai kongresszustól

Stockholmból jelentik: Az orosz szovjet-unió kommunista pártjának moszkvai kongresszusa november 15-ikén kezdődik meg.

A kongresszus elé a kommunista nagy érdeklődéssel néznek, mert azon fog eldőlni a bolsevisták két irányzatának — amelyeket *Troickij és Zinovjev* reprezentálnak — régóta huzódó belső harca. Valószínűnek tartják, hogy a kongresszuson *Troickij fog felülkerekedni és ő lesz Zinovjev utóda a legfelsőbb*

tanács élén. Troickij, akit az oroszországi októberi forradalomról írt könyve miatt egy évvel ezelőtt minden állásától megfosztottak és csak néhány hónappal ezelőtt helyezték vissza a hadsereg élére, *többségbe került a kommunista-párton belül*. Zinovjev — *Stalin* kivételével — a szovjet valamennyi ismertebb vezére elhagyta. A november 15-iki kongresszus mindenestre nagy meglepetéseket fog hozni a szovjet belpolitikájában.

Összeült a szlovák evangélikus zsinat

Kidolgozza a szlovák evangélikusok egyházi alkotmányát

Noviszadról jelentik: Szombaton ült össze Noviszadon a jugoszláviai szlovák evangélikus egyház zsinata, amelynek az a feladata, hogy a szlovák evangélikus egyház alkotmányát kidolgozza.

A zsinat reggel kilenc órakor istentisztelettel kezdődött az evangélikus templomban. A király és a kormány képviselőiben Hasszán *Prebac*, a vallásügyi minisztérium osztályfőnöke, Noviszad város részéről *Milodanovic* Milován dr. polgármester és *Gyukov* Alekszandar rendőrkapitány jelent meg. A német evangélikusok *Wack* Lajos főesperes képviselte.

Az istentisztelet után felolvasták Alekszandar király öfelsége ukázat a jugoszláviai szlovák evangélikus egyház alkotmányának engedélyezéséről. Ezután megválasztották a zsinat vezetőségét. Egyházi elnök *Vörös* Adám esperes, világi elnök *Micsatek* Lajos dr. noviszadi ügyvéd lett.

A szombati ülésen megállapították a zsinat ügyrendjét és elkészítették a szabályzatot arról, hogy kik választhatnak és kik választhatók. Végül megválasztották az ötvenhat tagu egyházi szinódust, amely ki fogja dolgozni az egyházi alkotmány tervét.

Painlevé új szanálási programot készít elő

Vasárnap foglal állást a szocialisták pártkongresszusa

Párisból jelentik: *Painlevé* vasárnap fogadja *Renaudel* vezetésével a szocialisták kamarai csoportját és közli velük álláspontját a legfontosabb aktuális kérdésekről. *Etől a megbeszéléstől függ a Painlevé-kormány sorsa*. Ha a miniszterelnök nyilatkozata nem elégitené ki a szocialistákat és ezek eltérnének a jóakaratu semlegesség politikájától, akkor az a *Painlevé-Briand-kormány bukását jelentené*. Ez esetben *Herriot* alakítana új kormányt.

A szocialista párt nemzeti tanácsa vasárnap pártkongresszust hívott össze, hogy a szocialisták határozanak állásfoglalásukról. Ugyancsak vasárnap délután a *karfelben* egyesült valamennyi parlamenti frakció is ülést tart, hogy közös programban állapodjon meg.

A jövő héten választják újra a *szenátus pénzügyi bizottságát*, aminek a kormány szempontjából döntő jelentősége van, mert akkor fog megmutatkozni, hogy a szenátusban a *többség a tőkeadó mellett van-e vagy yellenzi*. *Caillaux* volt pénzügyminiszter és *Klotz* szenátor pályázik a bizottság elnöki tisztségére.

A *Matin* interjút közöl *Painlevé* miniszterelnökkel, aki azt mondta, hogy az új kormány terveit *első helyen áll a pénzügyi program*. Reméli, hogy *egy hét alatt annyira tisztázódni fognak a problémák*, hogy előterjesztheti a parlamentben az egész szanálási tervet. Erről csak annyit mondott a miniszterelnök, hogy *nem gondol kényszerkonszolidációra, sem pedig a nemzeti védelem kincstári utalványainak moratóriumára*.

Hivatalos közlemény jelent meg, hogy teljességgel alaptalan az a híresztelés, amely szerint a pénzügyi kormány valamennyi állami kötvény kamatlábját a felére akarja leszállítani. Ezt a hírt egy párisi távirati ügynökség terjesztette s már megindult ellene a hünyádi eljárás.

A kormány az állami kötvényeket az eddigi feltételek mellett akarja kamatoztatni.

Szenta stájerol

A város fölemelte a posta, a járásbíró és a pénzügyigazgatóság lakbéréit

Szentáról jelentik: A város gazdasági bizottsága szombaton délután ülést tartott, amelyen több fontos kérdésben határoztak.

A bizottság a lakáshivatalnak, mint elsőfoku lakásbírósnak ítélete alapján elhatározta, hogy a posta lakbéréit az eddigi kétezeröttszáz dinárról harmincöt ezer dinárra, a járásbíróéét ötezer dinárról huszonegyezer dinárra, a járási pénzügyigazgatóság lakbéréit pedig tizenhét ezer dinárról huszonegyezer dinárra emeli fel. Elhatározta még a bizottság, hogy a hét százalékos egymillió dinár értékű államkölcson kötvényeit ötven százalék mellett lombardoztatja.

Nagy vitát provokált a város 1926. évi költségvetési javaslata. A javaslatban ugyanis tizenkétféle dinár kiadás szerepel, amiből hatmillió személyi kiadás. A bizottság tagjai emiatt azt kívánták, hogy csökkentsek a városi tisztviselők létszámát, szüntessenek be több hivaltalt és azonkívül az egyes ügyosztályok jobban takarékoskodjanak.

Tekintettel a gazdasági bizottság ülésére, nagy érdeklődés előzi meg a város november hó 6-iki közgyűlését, amelynek napirendjén fog szerepelni a város költségvetéstervezete.

Az Ucca sajtóperei

Három cikk — nyolc hónapi fogház

A szubotocai törvényszéken Pavlovics István törvényszéki elnök tanácsa szombaton kizárólag sajtóperekben ítélték. Három ügyben volt fő tárgyalás, egy ügyet pedig a bíróság határozata folytán a vizsgálóbíróhoz utaltak vissza. Mind a négy esetben Csuka János a Hirlap munkatársa, az időközben megszünt »Ucca« című időszaki közlöny szerkesztője volt a vádlott.

Pavlovics István féltiz órákor megnyitja a tárgyalást és jelenti, hogy a »Hirlap« című szubotocai lap ez év augusztus 8-iki számában »Elbocsájtott városi díjok« cím alatt megjelent cikknek egy kitételét *Uszkokovics* György volt városi napidíjas inkriminálta. A lap és a cikk szerzőjéül Csuka Jánost nevezték meg. Az elnök az általános kérdések után ismerteti a vádat, amelyben sértett *Uszkokovics* György mint főmagánvádló rágalalmazással vádolja Csuka János hirlapírót.

Csuka kijelenti, hogy a vádat megértette, de nem érzi magát bűnösnek, mert a cikk megírásánál a városházán mint hirlapíró járt el és úgy kapta az információt, ahogy megírta.

Katanec Mihovil dr. védő előterjeszti, hogy a Hirlapnak az a száma, amelyben az inkriminált cikk megjelent, az augusztus 8-iki dátumot viseli, de a lap egy nappal előbb, vagyis augusztus 7-én délelőtt jelent meg. Miután az eljárás ebben az ügyben a vádlott Csuka János ellen az augusztus 8-án életbe lépett új sajtótörvény szerint indult meg az inkriminált cikk pedig augusztus 7-ikén került nyilvánosságra, ennél fogva a cikk megjelenésekor az új sajtótörvény még nem volt érvényben és a bíróság ebben az ügyben nem is hozhat ítéletet az új sajtótörvény alapján, hanem kéri a bíróságot, hogy az ügyet tegyék vissza a vizsgálóbíróhoz azzal, hogy a régi sajtótörvény szerint folytassa le a vizsgálatot.

A bíróság ilyen értelemben hozta meg a határozatát azzal az indokolással, hogy bár az inkriminált cikk a Hirlap augusztus 8-iki számában jelent meg, de köztudomás szerint a nevezett lap egy nappal előbb keltezi a lapszámokat.

A második ügy az »Ucca« augusztus 25-iki 16—17. kettős számában »Ki ugat főkapitány ur?« című cikk miatt hivatalból megindított sajtóper volt.

Csuka János vádlott elismeri a szerzőséget, de nem érzi magát bűnösnek. Katanec Mihovil dr. védő mindenképpel kéri, hogy a bíróság utasítsa a főkapitányt, mint sértett felet, hogy mellékelje az iratokhoz az inkriminált cikk közjegyzőileg hitelesített fordítását, mert a cikk szövege megkívánja, hogy a legpontosabb fordításban fekjüdjön a bíróság előtt.

A bíróság hosszabb tanácskozás után adott helyet a védő kérésének, hanem tolmácsként berendelte *Sztójánovics* Radivoj törvényszéki jegyzőt.

Ezután megkezdődött az érdemleges tárgyalás, amelynek során Csuka János hirlapíró előadja, hogy egy alkalommal újságírói minőségben járt a főkapitánynál, annak hivatali helyiségében és akkor történt, hogy a főkapitány azt a kijelentést tette, hogy tőle ugathat a sajtó, amit ő azután az inkriminált cikkben szóról-szóra megírt. Mihelyt ez megtörtént, a vádlott azonnal elment a főispánhoz, majd a polgármesterhez és ott elmondotta, hogy a főkapitány mily hangon nyilatkozott a sajtóról. Kéri, hogy a főispánt, valamint a polgármestert tanuként hallgassák ki.

Katanec Mihovil dr. védő indítványozza, hogy a bíróság napolja el a tárgyalást és az új fő tárgyalásra idézze be *Georgjevics* Dragoszláv főispánt, *Malagurszki* Albe polgármestert, *Rafics* Milán főkapitányi tífkárt, *Havas* Károlyt a Hirlap szerkesztőjét és *Buzás*

Lászlót a Hirlap munkatársát.

Gjenero Márkó dr. államügyész nem ellenzi a védő indítványát és a bíróság belátására bizza a kérdés eldöntését.

A bíróság ezután úgy határozott, hogy a tárgyalást nem halasztja el, a megnevezett tanúk kihallgatását fölöslegesnek tartja, mert a tényállást tisztának látja.

A bizonyítási eljárás ezzel véget ért és a perbeszéd elhangzása után a bíróság kihirdette az ítéletet, mely szerint Csuka Jánost *becsületsértésben* bűnösnek mondja ki és egy havi fogházra ítélte. Az ügyész súlyosbításért, a vádlott és a védő az elítélés miatt felebbeztek.

A harmadik ügyben szintén hivatalból indult meg az eljárás az Ucca ellen »Az Ucca betiltásának története« című cikk miatt. Ebben az ügyben is Csuka János volt a vádlott, aki kijelenti, hogy a cikket ő írta, de nem érzi magát bűnösnek, mert az igazat írta meg.

Katanec Mihovil dr. több tanu kihallgatását kéri, amelynek a bíróság nem ad helyet. A bizonyítási eljárás befejeztével és a perbeszéd elhangzása után a bi-

róság bűnösnek mondotta ki Csuka Jánost *becsületsértés és rágalmazás vétségében* és ezért *három hónapi fogházra ítélte*.

A negyedik ügyben szintén az »Ucca« című lap egyik cikke volt inkriminálva. Az inkriminált cikk címe: *Nem félünk főkapitány ur!* Itt is Csuka János hirlapíró szerepelt szerzőként.

A tanúkihallgatást itt is mellőzik, *Gjenero* Márkó dr. ügyész kéri a bíróságot, hogy a vádlottat a vádirat értelmében mondják ki bűnösnek.

Katanec Mihovil dr. védő azt adja elő, hogy a cikk szerzője nem akarta ebben a cikkben megsérteni a főkapitányt, azonban lehetségesnek tartja, hogy a cikk stílusa azt a látszatot kelti mintha az sértő lenne, azonban ez semmi más, mint a közönség által megkívánt írásmód. Kéri védece felmentését. A bíróság hosszabb tanácskozás után hozta meg az ítéletet, amely szerint a vádlottat bűnösnek mondja ki rágalmazás és becsületsértés vétségében és ezért *négy hónapi fogházra* ítélte el. Az ügyész, a védő és a vádlott felebbeztek.

Tutankhamen sirját újból felnyitották

Négyezer éves szöveteket és teljesen ép virágcsokrot találtak a szarkofágban

Kairóból jelentik: Az angol egyiptológiai társaság pénteken újra felnyitotta Tutankhamen fáraó sirját. A kutatások, mint ismeretes, évek óta szüneteltek, mert a bennszülött lakosság vallási sérelemnek tekintette a királysírok felnyitását és amikor lord Carnarvon, aki Tutankhamen sirját felkutatta, mérges légy csípése következtében meghalt, ezt is az istenek bosszujának tekintették. Néhány nappal ezelőtt a tudósok újból megkezdtek a munkát és — mint a *Bácsmegyei Napló* legutóbb közölte — megfejtették a sirkamrában talált

kőtblák feliratait, amelyekről kiderült, hogy tulajdonképpen Tutankhamen özvegyének levelei egy szomszédos uralkodóhoz.

Tutankhamen szarkofágjának felnyitására pénteken délután került sor. Amikor a szarkofág fedelét leemelték, a jelenvoltak legnagyobb meglepetésére egy második kisebb szarkofág került elő belőle, amely csodálatos finomságu, négyezer éves szöveggel volt letakarva.

A sir belsejében azonkívül egy hatalmas *exotikus virágcsokrot* találtak teljesen ép állapotban.

Megalakul a Vajdasági Ügyvédek Szövetsége

A becskerekeli ügyvédszövetségben nincsenek A) és B) osztályu ügyvédek

Velikibecskerekéről jelentik: A velikibecskerekeli ügyvédek szövetsége csütörtökön délelőtt tartotta első plenáris ülését dr. *Jaksics* Zsárkó elnöklete alatt. Az ülés az ügyvédi kar etikai nivójának és a kari szolidaritásnak kérdésével foglalkozott és megállapította, hogy *helyi viszonylatban* ezen a téren meglehetősen sok tennivalója van a szövetségnek, amelynek főcélja különben éppen az, hogy az ügyvédi kar nivóját a békebeli magasságra emelje. Több különböző indítványt a választmány elé utaltak, amely szombaton délután öt órákor tartott ülést. A választmány foglalkozott többek között a *Vajdasági Ügyvédszövetség* megalakításának tervével is és elhatározta, hogy ebben az irányban a legrövidebb időn belül megteszi a kezdeményező lépéseket.

Az ügyvédszövetség aktív működésének megkezdése alkalmával a *Bácsmegyei Napló* velikibecskerekeli munkatársa felkereste dr. *Jaksics* Zsárkó volt nemzetgyűlési képviselőt, a velikibecskerekeli ügyvédszövetség elnökét, akhez az alakulás céljára és a szövetségnek az ügyvédi kamarához való viszonyára vonatkozólag intézett kérdéseket.

Dr. *Jaksics* Zsárkó kérdéseinkre a következőket mondotta: — Az ügyvédi kamara az 1874. évi

34. törvénycíken alapuló *hivatalos* szervezet és mint ilyen, bizonyos tekintetben működése korlátok közé van szorítva és némi vonatkozásban van a mindenkori igazságügyi kormányzattal, ezzel szemben az ügyvédszövetség teljesen szabad alakulás és az ügyvédi kar morális és anyagi érdekeinek megvédésében semmiféle kötöttségnek nincs alávetve. Vannak az ügyvédi karnak helyi viszonylatban fontos, gyors elintéztét kívánó problémái, amelyek nem érdekelhetik az általános ügyvédi kamarát. A noviszádi kamara hatáskörébe hét törvényszék és mintegy husz járásbíróhoz tartozik és minthogy vidéki alosztályai nincsenek, adminisztrációja sok tekintetben nehézkes, üléseket csak ritkán tarthat és így olyan ügyeket, amelyeket gyorsan kell elintézni, nem terjeszthetünk a kamara elé. Ezeknek elintéztése az ügyvédszövetség feladata és bár a szövetségnek nincs fegyelmi hatásköre, erkölcsi súlyánál fogva bizonyára mindig érvényt fog szerezni határozatainak. Kamarai tagság szempontjából az ügyvédek A) és B) csoportra osztották, az ügyvédszövetség nem ismer semmiféle különbséget ügyvéd és ügyvéd között nemzetiségi, nyelvi vagy vallási szempontból. Nálunk nincsenek A) és B) osztályu ügyvédek, nálunk csak ügyvédek vannak, akiknek a szövetségben egyforma jogaik vannak és ugyanaz a köteletségük: hivatásukat lelkiismeretesen, az ügyvédi kar magas erkölcsi nivójához alkalmazkodva teljesíteni.

— Velikibecskerek az egész országban

az első, ahol az ügyvédszövetség megalakult és éppen ezért a mi feladatunk a szövetség kereteinek további kiépítése. A becskerekeli szövetség átiratot fog intézni valamennyi vajdasági törvényszékhez tartozó ügyvédekhez, akiket felhívunk, hogy ők is alakítsák meg szövetségüket és az ilyen helyi szövetségek fogják majd megalakítani az Ügyvéd-Szövetség vajdasági központját, amely a törvényegységesítés után természetesen bele fog olvadni a megalakítandó Országos Ügyvéd-Szövetségbe.

A velikibecskerekeli ügyvédszövetség szombat este baráti összejövetelt tartott a becskerekeli kaszinóban. Az estélyen a becskerekeli ügyvédek nemzetiségi különbség nélkül teljes számban résztvettek.

Halottak

Fejfa, koszoru, pislogó mécs: halottak napján a csoktemetőben is kísértének az emlékek és halovány árnyak suhannak az őszi ködben.

Előjön a kriptából, feltör a sírhantok alól mindaz, ami volt: eleven, forró, lázas szent óra, megszentelt és megátkozott csók, remegő ölelés, reszkető váras, parázsló ajkak és izzó szemek. Éjfél harangkonduláskor megnyílnak a sírok és hideg, kék lidércfény táncol körül; szomorú, szívtepő danse macabret jár az apró lángocska, amely perzselő tűz, daloló élet volt azelőtt.

Szegény, szegény halottak, elröppent percek, elmúlt, kihült csókok, — a ti sorsotok még az örök emberi tragikumnál is fájdalmasabb. Álmatlan éjszakák, rejtett vágyak, titkolt sóhajok, bujkálás, lázas, reszkető kóborlás, emésztő várakozás tövis-ösvények között előzik meg a születések és mint megejtett szolgáló szegylene jöttek a világra sötét, eldugott kapualjban. Titkolni, szegyelni, tagadni kell, amikor megszületik a szent pillanat: két szív összedobbanása, izzó ajkak hevülése, amikor nincs jó, nincs rossz, nincs éhség és szomjuság, amikor száraz, cserepes ajkak isszák a nektárt. Amikor nincs Te és Én, amikor csak Mi vagyunk. Ketten és mégis egy, egyetlenegy. Nincs tér és nincs idő, mert minden egybeforr, minden összefolyik egy örökkévalóságra: egy szempillantásra.

Azután egyszerre elmúltok, bucsu nélkül és elröppentek az emlékezések nagy temetőjébe. Elvisz a vonat és kendő sem lenget bucsuzót, nem dicsér papos prédikáció, magunk vagyunk a pompesünébbres és komédiás mosollyal huzzuk a nagy, fekete, koporsós szekeret.

Pihennek a holtak, — és ti mégis eljöttök kísérteni évfordulón, halottak napján. Egy, tíz, száz esztendő, akár egy ezredév, mindegy, egyre megy. Ki számolja a sivatag fővenyét, ki tudja számon tartani az emlékezés mirriad pillanatát? És az emlékek nagy temetőjében az elmúlt csók lidércfénye ott táncol a nyári napsugárban és az esti holdfényben. Világos nappalon ránehezedik az ágyra, fojtogatja a torkot, kalapálja a szívet, éjszaka pedig szomorú mosollyal terpeszkedik az ágyra és belopja magát az álmokba. Évfordulón, halottak napján eljönnek kísérteni a csókok, amelyek a legfényesebb pillanat után kihültek, elmuhtak, meghaltak. A kéz, amely végigsimította a forró homlokot, a hajzón, amely az ujjak közt delejes szikrát szórt, a láztól könnyes szem mind, mind itt vannak és a száj ujjra odatapad a nagy, végtelen távolságon keresztül, hogy még jobban fájjon.

Messzi vannak és mégis eljönnek az évfordulóra és megrohannak, kinoznak, gyötörnek, — azután nevetnek, mint az, aki adta őket. Le kell hunyni a szemet, visszafordítani az időt, visszavarázsolni az ezeresztendő percet, a csók születését, amikor még nem izzott, nem lángolt, amikor még nem létezett. Elmulasztani születését, hogy meg ne halhasson, hogy ne legyen évforduló, kísértet és halottak napja...

Az orrmányos adó-tűsz

A szatmári pénzügyigazgatóság lefoglaltatta a Kludsky-cirkusz egyik elefántját

Szatmárról jelentik: A híres Kludsky-cirkusz, amely legutóbb Suboticán is tartott előadásokat, most Erdély városait járja sorra hatalmas társulatával. Ez a körút azonban csak balszerencsét és a kellemetlenségek végeláthatatlan sorozatát vonta maga után. Aradon, a tekintélyes deficit tetejébe, megdőglött az egyik idomított, drága királytigris, Temesváron a rozoga vagon-deszka beszakadt az állatok sulya alatt és a legnagyobb elefántnak kitörött a mellő jobb lába. Legutóbb Szatmáron megdőlt a társulat, de itt sem sok szerencsével. Már távozóban volt a cirkusz, felszedett sátorfakkal, amikor a kolozsvári állampénztártól távirat érkezett Szatmárra, hogy azonnal biztosítsák a cirkuszra kivetett három és fél millió lei jegyadót. A direktió azonban kereken megtagadta a horribilis összeg kifizetését, mire *végrehajtó jelent meg a helyszínen és a törvény nevében az egyik elefántot lefoglalta a három és fél millió adóhátralék fejében.*

A cirkusz most ott vesztegel a szatmári állomáson és az egész társulat izgatóan várja az ügy kimenetelét, mert hisz a cirkusz szemefényét, a „Baby” elefántot csak nem hagyhatják ott az adóhivatal kosztján.

TINTA

Pénz

Vacsora alatt pénzről csevegték, az ércpénzről, mindenféle újabb és régebbi érméről, mikor a házigazda fölkel, egy kisasztalkáról odahozott egy bronzcsészét és elém tette a tányérom mellé.

— Ó — mondtam magamban, hogy belé tekintetem, Mi ez? Miért homályosul el a szemem? Mit jelent a viharos szivverés torkom körül? Életem, ifjúságom. Pénz, régi pénz.

Letettem a villát, kiemeltem egyet. Így gondolkoztam:

— Sok éve nem láttam őket. Akkor láttam az utolsót, mikor kiadtam a bugyellárisomból, melyet aztán egy fiókba vettem. De ime meg vannak, együtt vannak, mind, arany huszkorona, a köpcös, tekintélyes ötkorona és korona, a népszerű kölcsönösszeg, a korona. „Adj egy koronát, adj egy koronát.” Hallom, amint mondom, hallom, amint mondják.

Visszaejtettem a pénzt, aztán a bronzcsészére meredtem:

— Ha egy barlangban halottjaimat mutatnák, kívül valaha naponta érintkeztem, kedves, drága halottjaimat, kik tudomon kívül élnek valahol, nem éreznék ily meglepetést. Családi arcképek ódon albumokban nem zaklatnak föl annyi emléket. Olyanok ezek, akár tárnokban az áldozatok hullái, melyeket egy sóstó évtizedek múltán is épen tartott meg, csalókan, feloszlásukat megakadályozva.

Csendesen, hosszan töprengtem:

— Van-e valami, amivel oly szoros kapcsolatban vagyunk, mint váltópénzeinkkel? Könnyünk csorog értük, vérünk csorog. De nemcsak lelkileg közösködünk velük, hanem testiileg, legősbibb érzékünkkel, a tapintással, a nap minden órájában, főképp akkor, mikor végzetes fordulóhoz érkezünk s ujjaink hegyén az idegeség villamossága villózik. A titkos találkáknál: „Fizesd ki gyorsan a kocsit.” A temetésnél: „Fizesd ki a sirásokat.” Pénzt, pénzt, pénzt. Nem csoda, hogy úgy ismerem figuráit, mint apám, anyám áldott arcát. Nem,

nem, én nem tagadom meg őket. Egyek már velem. Hozzám nőttek, elvegyültek fiatal éjszakáim, magányos délutánjaim, tanuló reggeleim izével, melyek most rejtélyesen — inyemre bővölnek. Az évek elmúltak. De ők domborművükkel mindent megőriztek. Visszahozhatatlan életem tömör domborművei, el nem muló, csodálatos ötvösremekai, zengjetei. Ti vagytok a költészet. Csak a tökfűlkő néz le, az mondja, hogy fizetési eszköz vagytok, hogy próza vagytok. Rengj ezüst korona, mint azon a

korhely hajnalon, mikor elgurultál a gőzfürdő sarkán a havas aszfalton, husz évvel ezelőtt. Csöngjetei rézfíllérek, ti boldog és hősi költő-nyomorom lélekharangjai, utolsó rézfíllérek, az irodalmi kávéház márványasztalán egy nagyon világos, villanyfényes éjen. Muzsikáljatek, csörömpöljete, még egyszer a lelkemben.

A házigazda rám bámult, mosolyogva intett meg:

— Mért nem eszel? Kihül az ételed...

Kosztolányi Dezső.

A bolgár katonaság véres harca bolgár komitácsikkal

A komitácsik hátba akarták támadni a visszavonuló görög csapatokat

Szófiából jelentik: A bolgár reguláris csapatok és a bolgár komitácsik között Petrics környékén heves harcok fejlődtek ki.

A bolgár komitácsik ugyanis hátba akarták támadni a visszavonuló görög csapatokat, a bolgár katonaság azonban ezt megakadályozta.

A komitácsik a lakosság biztatására intéztek támadást a görögök ellen, mert ezek az előnyomulás során ok nélkül több házat felgyújtottak,

a bolgárokat kinozták és elvttek a

lakosság élelmiszereit.

Szófiában abban reménykednek, hogy a nagyhatalmak arra fogják kényszeríteni

a Balkán-államokat, hogy biztonsági szerződéseket kössenek egymással

és ezzel megakadályoznák a görög-bolgár konfliktushoz hasonló bonyodalmak fölmerülését. Politikai körök véleménye szerint Bulgária szívesen köt szomszédaival döntőbírósi szerződéseket, ha a kezdeményezés akár Jugoszlávia, akár Görögország részéről megtörténik.

Németország népszavazással dönt a locarnói egyezmény elfogadásáról

A német kormánykörök szerint a választók többsége a garanciapaktum mellett fog szavazni

Berlinből jelentik: Kormánykörökben fölmerült az a terv, hogy a locarnói egyezmény miatt kitört válságot ne új választásokkal oldják meg, hanem

kérdezzék meg magától a német néptől, hozzájárul-e a locarnói egyezmény aláírásához, vagy sem?

A weimari alkotmány lehetővé teszi, hogy ilyen fontos külpolitikai kérdésekben a birodalom népszavazással döntsön. Ennek az volna az előnye, hogy a német nép minden pártpolitikától mentesen

közvetlenül a megkötött garanciapaktum fölött mondana ítéletet.

A birodalom jelenlegi hangulata alapján kormánykörök úgy hiszik, a népszavazás igazolná Luther és

Stresemann politikáját és a választók többsége az egyezmény elfogadása mellett szavazna. Ez esetben pedig nyilvánvalóvá lenne, hogy a német nemzetiek nem képviselik Németország akaratát, amikor szembefordulnak Locarnóval. A kormányválságot így könnyen meg lehetne oldani és

nem kellene kiírni új választásokat, ami amugyis csak fölösleges izgalmaknak tenné ki Németországot,

de a pártok erőviszonyait lényegesen ugysem változtatná meg. A népszavazás terve egyelőre még nem érett meg a megvalósításra, de számolnak azzal, hogy Luther kancellár végső szükségben ehhez az eszközhöz nyúl, hogy a válságból kivezető utat találjon.

A magyar parlament gyászülése

Leleplezték Tisza István és Návay Lajos emléktábláit A szocialisták és a fajvédők nem vettek részt az emlékünnepeken

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés szombaton ünnepi ülésen áldozott azoknak a volt képviselőknek az emléke előtt, akik a világháborúban vagy a forradalmak viharában életüket vesztették. Az országház miniszteri folyosóján leleplezték azt a két emlékművet, amelyek közül az egyik gróf Tisza István és Návay Lajos, a másik pedig a háborúban elesett képviselők és országgyűlési alkalmazottak emléket örökíti meg.

Az ünnepség impozáns és méltó keretek között folyt le, azonban minden zavaró momentum nélkül. A pártok szokásos képviselőházi padsorai ugyanis ezúttal nem teltek meg és a padsorok körének különösen két

szelete maradt üresen. Az egyik a szocialistáké, akik azzal az indoklással nem jelentek meg, hogy nem engedték meg nekik annakidején azt, hogy az ő vértanúik, Somogyi és Basó sirjára a temetőben koszorút helyezzenek el és kikergették őket a temetőből. A másik ilyen körszelet a fajvédők padját és helyeit foglalja magában. Az ünnepségen egyetlen fajvédő képviselő sem vett részt, ők azonban nem is indokolták távollmaradásukat. Távollmaradásuknak valószínűleg az az oka, hogy annakidején csaknem valamennyien a függetlenségi-párthoz tartoztak, míg a szombati emlékünnepeket erősen munkapárti színezetű volt.

A folyosók féltizenegy után kezdtek népesedni. Feltűntek többen a régtünt politikai élet szereplői közül is. Ismét végiglépegetett a piros szőnyegen Teleszky János, valamint gróf Tisza István több egykori híve. A karzaton megjelent Szász Károly, a képviselőház utolsó elnöke, aki az októberi forradalom kitörésekor a Házat felosztottnak nyilvánította. Ugyancsak a karzaton foglalt helyet Berzeviczy Albert, báró Wlassics Gyula, továbbá Balogh Jenő, Popovics Sándor, báró Szerényi József, Ilsvay Lajos, Gál Jenő. A volt képviselők sorából még megjelentek: báró Guttman Henrik, Kosma Andor, Lengyel Zoltán. Küldöttséggel képviseltették magukat ezenkívül mindazok az ezredek, amelyek kötelékébe a táblákon megerősített liói halottak tartoztak. Ugyancsak küldöttség képviselte gróf Tisza István debreceni huszárezredét. A karzatok egyébként is meglehetősen népesek voltak. A férfiak mind fekete ruhában, sőt a hölgyek nagyrésze is ünnepi feketében jelent meg.

Az ülés megnyitása után Scitovszky Béla házelnök, valamint Huszár Károly és Zsitvay Tibor alelnökök tartottak emlékbeszédeket.

Mi történt Chriasztival

a budapesti gyűjtőfogházban?

Az elhunyt bombamerénylő apjának rágalmozási pöre

Budapestről jelentik: A bombamerényletek idején — mint ismeretes — Márffy társaságában főszerepet vitt Chriaszt István kömüvessegéd, aki Márffyékkel együtt letartóztatásba került, a bombamerényletek bűnperének főtárgyalását azonban nem érte meg, mivel 1924 őszén a maglódúti gyűjtőfogházban tüdővészben meghalt.

Chriaszt István édesapja: Chriaszt József kömüvessegéd 1924 október 17-én levelet intézett a gyűjtőfogház miniszteri biztosához, amelyben felháborodott hangon adta tudomására a gyűjtőfogház vezetőjének, hogy a letartóztatásban lévő fiának táplálékot nem adták be. Amikor egy alkalommal beszélgetési engedélyt kért, — írta — az egyik főtiszt órák hosszát várakoztatta, majd beteg fia helyett mást hoztak le, úgy, hogy fiával, akit később levezettek, csak egy percig beszélhetett.

— A letartóztatottak az intézet alkalmazottainak gondatlansága következtében pusztulnak el — írja levelében az öreg kömüvessegéd.

Felhatalmazásra üldözendő rágalmozási vétség címén Chriaszt József ellen megindították az ügyészégi eljárást. Szombaton vonja felelősségre a levélíró Chriaszt a budapesti büntető-törvényszék.

Chriaszt védekezésében kijelentette, hogy a levelet nem írta. A rendőrségen azt vallotta, hogy a levelet leányával íratta, mert nem akarta fiának egy jóbarátját, iskolatársát berántani. Ugyanis egy régi ismerőse, Kriska János fiának panasolta el a dolgokat és az írta meg a levelet. — Fiam akkor már nagyon beteges volt, — mondta vallomásában a kömüvessegéd és azzal mentette magát, hogy ő tulajdonképpen semmit sem panaszkodott el, nincs is kifogása a gyűjtőfogház vezetői ellen.

További kihallgatása során Chriaszt egyre jobban összeavarta vallomását. végül semmi felelősséget nem akart a levélért vállalni. Hangoztatta, hogy ő a levelet alá sem írta. Össze-vissza beszélt a bíróság előtt. Végül is az elnök figyelmeztette, hogy másokat is beránt magával együtt a perbe.

A vádat képviselő ügyész az állítólagos levélíró kihallgatását kérte.

A bíróság a kihallgatást el is rendelte és ezért a mai tárgyalást ítélethozatal nélkül elnapolta.

A magas C és a cseh sovinizmus

Kopenhági tenorista kalandja Prágában

Prágából jelentik: A kopenhági operaház első tenoristája, Lauritz Menyhért, aki legutóbb a newyorki Metropolitan-Operában lépett fel fényes sikerrel, pénteken a prágai *Luzerner Saal*-ban hangversenyt rendezett. A program első felének minden száma rendkívül tetszett a közönségnek, azonban amikor műsorának második részéhez ért a művész, néhány cseh nacionalista zavart csinált. A programon ugyanis kizárólag idegen szerzők műdalai és operaáriái szerepeltek, amiért néhány rendező a dalok után felszólt a dobogóra:

— Da'ibor!

A svéd tenorista eleinte ügyet sem vetett a rendelőre, hanem befogott a *Winterstürme* kezdetű német műdalba. A nacionalisták erre dobogni és fütyülni kezdtek és lármásan követelték a Dalibort. Lauritz Menyhért azonnal abbahagyta az éneket, sarkon fordult és lelépett az emelvényről. Hiába kérlelték a művészsobában, hogy fejezze be a hangversenyt, nem lépett újra a közönség elé.

A dunai hajózás számokban

Jugoszláviában erősen fellendült a hajóforgalom

A dunai hajózásról mindmáig hiányzik olyan megbízható adatok, amelyek lehetővé tennék a háború előtti és a háború utáni forgalom közt párhuzomot huzni.

A Dunán 1911-ben 6.802.639 tonna, 1923-ban 3.923.919 tonna és 1924-ben 3.757.010 tonna került elszállításra.

1925 első felében az *druszálitmányok* 150 százalékos emelkedést mutatnak az előző év ugyanezen szakáviáiban szemben.

Az 1924 első felének eredményeivel szemben a Bayrischer Lloyd 118 százalékkal, a Dunagőzhajózási Társaság 126 százalékkal, a C. D. S. G. 158 százalékkal, az S. H. S. szindikátus 23 százalékkal és a romániai N. F. R. 94 százalékos eredményt ért el az év első felében.

Eszerint a jugoszláv hajózási szindikátus érte el a legmagasabb eredményt.

Németország 1911-ben 128.233 tonnát vitt ki, 246.415 tonnát hozott be, a belvárosi forgalom 16.000 volt. Összforgalom 390.648 tonna volt. 1923-ban 510.165 és 1924-ben 352.379 tonna.

Ausztria 1911-ben elért 1.723.006 tonnás forgalmával szemben 1923-ban már csak 711.897 és 1924-ben 793.390 tonnát forgalmazott dunai vízúton.

Magyarország 1911-ben 2.413.000 tonna Dunaforgalmat ért el, 1923-ban csak 799.691 és 1924-ben 805.421 tonnát. Csehszlovákia 1911. évi dunai forgalma 182.060 tonna volt, 1923-ban 170.497 és 1924-ben 388.709 tonna volt.

Jugoszláviában a dunai vízúton 1911-ben a kivétel 1.261.000 tonnát tett ki, 1923-ban csak 192.841 tonnát és 1924-ben már ismét 353.296 tonnát. A behozatal 1911-ben 528.164 tonnát tett ki, 1923-ban 225.663 tonnát és 1924-ben 220.360 tonnát. A belforgalom 1911-ben 500.000 tonnára, 1923-ban 968.753 és 1924-ben 1 millió 016.183 tonnára rugott. Összes forgalom 1911-ben 2.289.164 tonna, 1923-ban 1.387.257 tonna és 1924-ben 1.589.839 tonnára rugott.

Bulgáriában 1911-ben 645.579, 1923-ban 237.070 és 1924-ben 289.815 tonnát tett ki a dunai hajózás forgalma.

Romániában 1911-ben 2.882.827 tonnára, 1923-ban 1.609.557 tonnára és 1924-ben 1.265.509 tonnára rugott a dunai forgalom.

A dunai összforgalom 1923-ban 3 millió 923.919 tonnát, 1924-ben viszont 4 millió 757.010 tonnát.

Életfogytiglani börtönre ítélték a trebitschi emberhus-kereskedőket

A bíróság csak kétszeres gyilkosságban mondta ki a vádlottakat bűnösnek

Iglából jelentik: A trebitschi rabló-gyilkosság ügyében, amelyről annak idején részletesen beszámolt a *Bácsmegyei Napló*, most hozott ítéletet az esküdtszék. A bíróság ítélete megállapítja, hogy a vádlottak megölték és kirabolták *Policzky Bertalan* és *Policzky Mátyas* trebitschi lakosokat, akiknek holttestét aztán feldarabolták és beszórták. Hogy árulták-e a beszórt hús-darabokat, azt — a verdikt szerint — nem sikerült teljes bizonyossággal bebizonyítani. A bíróság feltevése az, hogy az emberhus-mészárosok több gyilkosságot is elkövettek, azonban az erre vonatkozó bizonyítékok nem elégségesek. Az ítélet szerint az esküdtek *Peter Józsefet*, *Dworacsek Annát* és *Dworacsek Károlyt* egyhangulag bűnösnek mondták ki rablógyilkosság, többrendbeli csalás és lopás bűntettében, ifjabb *Peter Józsefet* pedig mint bűnszolgát is elkövetőnek. A mel-

lékkérdésre, hogy a vádlottak becselene indokból követték-e el borzalmastetteket, az esküdtek egyhangú nemiellel feleltek. *Kunz József*, *Peter János*, *Masek Tóbiás* és *Kment József* vádlottakat az esküdtek egyhangulag felmentették.

A bíróság a verdikt alapján egy óra hosszat tanácskozott, majd az elnök kihirdette a törvényszék ítéletét, amely *Peter Józsefet*, *Dworacsek Károlyt* és *Annát életfogytiglani súlyos börtönnel sújtja, a gyilkosság napjának évfordulóján sötét zárkával, havonként egyszer börtönnel és kemény fekhellyel. Ifjabb Peter József tizhónapi súlyos börtönt kapott, havonként egy börtönnel és kemény fekhellyel. A bíróság a többi vádlottat az esküdtek verdiktje alapján fölmentette. Az elítélt vádlottak védői semmisségi panaszt jelentettek be. *Dworacsek Anna* az ítélet kihirdetésekor *eszméletét veszítette*, a többi vádlott nyugodtan fogadta az ítéletet.*

A locarnói egyezmény szellemében rendezik a kisantant és Magyarország viszonyát

Benes szerint Oroszország miatt még egy locarnói konferenciát fognak tartani

Prágából jelentik: A nemzetgyűlés állandó bizottságának ülésén *Benes dr.* külügyminiszter expozét tartott a locarnói szerződésről. A miniszter mindenekelőtt kiemelte a megkötött *német-cseh döntőbírósi szerződés politikai jelentőségét*; ez a szerződés negatív formában hangsúlyozza, hogy a két állam semmiféle háborút nem visel egymás ellen és a nemzetközi szerződéseket respektálni fogja.

A locarnói szerződés az európai nemzetközi politika történetében először állapítja meg a szuverén államoknak azt a kötelezettségét, hogy *semmiesetre sem viseljenek háborút és minden konfliktust békés uton oldjanak meg.*

— Nem mondom — folytatta *Benes* — hogy ez a háború megszüntetését jelenti, de mindenestre jelenti a háború megnehezítését és egész évtizedekre való kitolását. A szerződés politikai következményei mindenekelőtt Németországnak mint teljesjogú s egyenjogú tényezőnek az európai életbe való belépése,

Európára nézve ez jelentős tény, mert az európai pszichológia megteremtését jelenti. Együttal kísérlet ez az erkölcsi leszerelésről az új erkölcsi konszolidálódásra való áttérésre. Jelenti ez *belátható időre Nyugat- és Középeurópa biztosított státusquoját*, jelenti végül, hogy *Szovjetország akarva-nemakarva kénytelen lesz evvel számolni és eszerint berendezkedni. Ez talán nem is hosszú idő múlva újabb locarnói konferenciára fog vezetni, ahol egész Európa meg egyezést köt Oroszországgal. Csak az orosz probléma megoldása van hátra. Meg vagyok győződve, hogy a locarnói szerződés Oroszországnak Európához és Csehszlovákiához való viszonyát rövidesen normálissá teszi. A locarnói szerződés egyébként a végleges megnyugvás értelmében befolyással lesz Ausztriára és különösen Magyarországra nézve is. Bizonyosra veszem, hogy a kisantantnak ezekhez az államokhoz való viszonya is a locarnói szerződés szellemében fog rendeződni.*

Szőke hajfürű és tör

Öngyilkos lett az ir forradalom egyik vezére
A véres költő romantikus élete és halála

Londonból jelentik: *Darrell Figgis*, ir költő és drámaíró, volt forradalmi vezér és képviselő öngyilkossága az angol főváros legújabb szenzációja. *Figgis*, aki néhány nappal ezelőtt érkezett Londonba, a penzióban, ahol megszállt, követte el az öngyilkosságot. Pénteken éjjel bezárkózott szobájába, kinyitotta a gázcsapot és szombat reggel a szobájában holtan találta ágyában.

Figgis élete tele van romantikus és tragikus mozzanatokkal. Felesége a múlt év végén autón sétakocsizásra ment *Dublin* környékére s az autóbán *revolverrel agyonlőtte magát*. A revolverrel *Michel Collins*, a republikánus ir hadsereg vezérkari főnöke ajándékozta *Figgis*nek védelmi eszközül. Az aszszony használta is ilyen célra: amikor az ir felkelők többsége megegyezett az angolokkal, *Figgis* is a megegyezés mellett foglalt állást, amiért azután az intranszigenz republikánusok fegyveresen megtámadták és felgyújtották házáat. A harc közben *Figgis* felesége a nyakán meg is sebesült, *Figgist* pedig elfogták

és azért, mert *Griffith*-tel és *Collins*-al együtt aláírta az angol kormánnyal való megegyezést, megverték és hosszú, vörös szakállát tövig lenyírták. Életének csak régebbi érdemei miatt azért kegyelmezték meg, mert már a *végháború* előtt is önkéntes lázadó csapatot toborzott és négy ízben tartóztatott le. 1922-ben a *haditörvényszék halálra ítélté és csak egy kapitány mentette meg csellel a kivégzéstől.*

Figgis, aki negyvenhárom esztendő volt, fiatal korában teakereskedéssel foglalkozott, később aztán az irodalomra adta magát, s olyan népszerű lett, hogy *Pearce*, *Singe*, *Stephens* és *Catherine Tynan* mellett őt tekintették az ir irodalom legkiválóbb képviselőjének.

A londoni lapok közül egynéhány gyanús kommentárt fűz *Figgis* halálához. Azt írják ugyanis, hogy a rendőség le akarta tartóztatni, de szándékosan halogatta a letartóztatást és időt hagyott neki az öngyilkosságra. *Figgis* nek ugyanis viszonya volt *Rita North* nevű huszonegy éves táncosnővel, aki

néhány nappal ezelőtt meghalt egy szülészet klinikán, ahol *Figgis* helyezte el a látnát. A tiltott műtét miatt eljárás indult *Figgis*, mint bűntárs ellen is és a képviselő, aki nagyon szerette a lányt, ezért dobta el életét magától. Zsebében egy *szőke hajfürűt, törűt és két hátrahagyott levelet találtak*, amelyek a rendőrségnek voltak címezve.

Őrütl, vagy szimuláns?

Dühöngeni kezdett egy rab a budapesti járásbíróság folyosóján

Budapestről jelentik: A központi járásbíróság folyosóján *Kerényi György*, elítélt betörő, szombaton délelőtt, amikor a tárgyalásról cellájába akarták visszavezetni, kiugrott a börtönőrök kezei közül, vadul orditozni és dühöngeni kezdett, úgy, hogy pár perc alatt nagy tömeg csődült össze a folyosón. A kísérő fogházőrök segítséget hívtak, mire többen utját akarták állni a dühöngőnek, azonban megközelíteni sem tudták. Aki közelébe jutott, azt izmos karjaival felkapta és a falhoz vágta. A zavart fokozta, hogy a többi fogházőrnek vissza kellett menni rabjaikhoz, mert félt, hogy a zürzavarban a rabok, akik percekig őrizet nélkül állottak, megszöknek. Utóbb már tizen ketten magukat a dühöngőre, aki valamennyit lerázva, lerohant a földszintre és kiugrott az uccára. Ekkor tizenötön markoltak bele karjába, lábába, hajába és csaknem félóránig tartó izgalmas birkózás után sikerült nagynehezen megfékezni. Bevitték a fogházba, azonnal vasat raktak kezére, lábára és magános cellába zárták.

Az orvosi vizsgálat alkalmával megállapították, hogy *Kerényi*, aki betörések miatt már nyolc ízben volt büntetve, szimulálta az őrültséget.

LEGUJABB

Max Linder feleségével együtt öngyilkos lett

Párisból jelentik: *Max Linder*, az ismert filmkómikus szombaton este feleségével együtt megmérgezte magát a Baltimore-szállodában, azután pedig mindketten felválták ereiket.

Max Linder felesége, miközben kórházba szállították, mielőtt *Max Linder* állapota szintén reménytelen.

Forradalom tört ki Perzsiában

Teheránból jelentik: Perzsiában forradalom tört ki. A sahot detronizálták. Az ideiglenes államfő *Riza* bej miniszterelnök lett.

Kegyelmi kérvény Vanczák érdekében

Budapestről jelentik: A demokratikus blokk intézőbizottsága elhatározta, hogy kegyelmi kérvényt nyújt be *Horthy* kormányzóhoz *Vanczák János* szociáldemokrata nemzetgyűlési képviselő érdekében, aki most tölti ki hathónapos fogházbüntetését.

Boxberger Bad-Kissingen
Alapítva 1711-ben.

RISSINGENI LAPDACSOR

SOVÁNYÍTÓTABLETTÁK

a legjobb szer székszorulás és házas ellen. Kapható minden gyógyszerárban

Subotical lerakat: 4674

HERCZL JENŐ DROGERIA

Aleksandrova ulica 1.
S. H. S. Főlerakat:

„ISIS“ D. D. Zagreb-Beograd

HIREK

•••

— **Udvari vadászat a Bombelles-kirtokon.** Varasdinból jelentik: Bombelles gróf vincai birtokán megkezdődött a nyulvadászat, amelyen Alekszandar király és Mariora királyné is résztvesznek. A vadász-szerencse főleg az uralkodónak kedvezett, aki nagy zsákmányt ejtett. A vadászon résztvevő *Matics* tábornok hadseregparancsnok, dr. *Trescec* zagrebi főispán, gróf *Draskovic* Iván, vitéz *Pongrac* Oszkár és ifjabb gróf *Kulmer* Miroszláv is. A vadászat végeztével a vendégek az Opeka kastélyba vonultak. A környékbeli lakosság az uralkodó-párt lelkesen ünnepelte. Az udvari vonat már péntek óta Ormos állomáson vesztegel, de még nincs döntés a királyi pár további útja tekintetében.

— **Smolaka vatikáni követ vasárnap Rómába utazik.** Beogradból jelentik: A külügyminisztériumban Smolaka vatikáni követ elutazása előtt a programtól eltérően szombaton délután még egy tárgyalást tartottak a konkordátum-szerződés ügyében. A tárgyaláson Nincsic Momcsilló külügyminiszter, Janjics Voja volt vallásügyi miniszter és Radics Pavle agrárreformminiszter is résztvettek. Smolaka ez alkalommal megkapta a végleges utasításokat a konkordátum-tárgyalásokra vonatkozóan és a követ vasárnap elutazik Rómába.

— **Kumanudi volt pénzügyminiszter Zagrebben.** Zagrebból jelentik: Kumanudi Koszta volt pénzügyminiszter vasárnap érkezik meg Zagrebba, ahol a demokratapárti egyetemi szervezeteknek előadást fog tartani.

— **Radics nem lesz szociálpolitikai miniszter.** Zagrebból jelentik: A *Rijecs* szombati számában Simonovics Milán szociálpolitikai miniszter nyilatkozatát közölte, melyben Simonovics kijelentette, hogy elhatározott dolog Radics István szociálpolitikai minisztersége. A *Bácsmegeyei Napló* munkatársának ezzel szemben Radics István a leghatározottabban kijelentette, hogy szó sem lehet arról, hogy a szociálpolitikai minisztériumot átvegye.

— **Egyesül a sarajevói demokratapárt és a Pribicevic-párt.** Sarajevóból jelentik: Sarajevói lapokban megjelent hírek szerint a független demokratapárt sarajevói szervezetei egyesülni fognak. Az egyesülés a közeli községi választások miatt történik.

— **Montenegró volt miniszterelnöke belép a radikálispártba.** Zagrebból jelentik: A *Hrvat* jelentése szerint Plamenac Jován, Montenegró volt miniszterelnöke, aki a dalmáciai Teodóban telepedett le, belép a radikális-pártba.

— **A reformáció emlékünnep.** Szombaton ülte meg a protestáns világ a reformáció emlékünnepét, amely a protestáns hitfelekezetek legnagyobb ünnepe. Szubotícán a református templomban Kovácsy Sándor, az evangélikus templomban Szántó Róbert lelkész tartottak emlékbeszédet a reformáció jelentőségéről. — A szombori református és evangélikus egyházak vasárnap ünnepik meg a reformáció négy százéves évfordulóját. Délelőtt tíz óraker istentisztelet lesz, utána a presbiterek esküjére és beiktatására kerül sor. Este hét óraker az imaházban vallási estélyt tartanak, amelyen Benkő Viktor szombori lelkész és Prohacsek János szlovák evangélista tart előadást a reformáció jelentőségéről. Az előadások után Szabadkai Irén és Velker Ilonka egyházi verseket szavalnak, majd Radics Tihomérné harmóniumkísérete mellett a református énekkar ad elő egyházi énekeket.

— **Miért likvidálják a szubotical kertgazdaságot?** Szubotica város rendőrségi kertgazdaságát, mint a Bácsmegeyei Napló jelentette, a városi tanács a legközelebbi jövőben likvidálni fogja. Néhány héttel ezelőtt Kakassy Eugén gazdasz, a rendőrségi kertgazdaság vezetője jelentést tett a városi tanácsnak a kertgazdaság súlyos anyagi helyzetéről. A múlt években a rendőrségi kertnek nyolcvan-száz állandó munkása volt a hatvan holdnyi terület megmunkálására. Ebben az évben azonban a rendőrség nem tudott elegendő munkást adni a kert megművelésére. Mindössze négy-öt munkás állott a gazdaság rendelkezésére, akikkel el sem lehetett kezdeni a munkálatokat. A vezetőség a múlt évben befolyt jövedelmet kénytelen volt munkások fizetésére fordítani, a gazdaság produktivitása a minimumig redukálódott, úgy, hogy a tisztviselőknek alig jutott valami a terményekből. Kakassy azt az indítványt tette a tanácsnak, hogy a kertgazdaságot szüntesse meg. A városi tanács a legutóbbi tanácsülésen foglalkozott Kakassy indítványával és azt elfogadta.

— **A járási radikális szervezet alakuló gyűlése Bácsopolán.** Bácsopoláról jelentik: November elsején tartják Bácsopolán a járási radikális pártszervezetek alakuló gyűlésüket. Ezen a gyűlésen választanak elnököket is.

— **Az adai optások sérelmei.** Adáról jelentik: A Magyarországból jött optások közül sok család Adán telepedett le. Ezek a családok azonban sem földet, sem házhelyet nem kaptak a községben. Az adai optások a napokban tartott gyűlésükön elkeseredett hangon tárgyalták sérelmeiket és elhatározták, hogy a kerület országgyűlési képviselőjét kéri fel intervencióra. Sztrilics Béla az agrárreform-miniszter távollétében Suvakovic államtitkár előtt tolmácsolta az adai optások panaszaát. Az államtitkár megígérte, hogy személyesen lemegy Adára és a helyszínen fogja orvosolni az optások sérelmeit.

— **Aljehin orosz sakkmeister Szomborban.** Szomborban jelentik: Aljehin viághírű orosz sakkmeister jugoszláv turája során Szombort is fölkeresi, ahol szimultán játékot fog bemutatni. A szombori sakkör vezetősége közli, hogy a játékban csak harmincan vehetnek részt és csak háromszáz jegyet fog kiadni, akik tehát a játékban résztvevni, vagy jegyet óhajtanak, jelentkezzenek a sakkör helyiségében.

— **Lengyel—oros—román garanciális paktum.** Rómából jelentik: Az Agenzia di Roma bukaresti értesítése szerint az ottani lengyel követ közölte Duca román külügyminiszterrel, hogy az orosz kormány Lengyelország hozzájárulását kérte a lengyel—oros—román garanciális paktum megkötéséhez. A javaslatot a román kormány elfogadta. A tárgyalások Varsóban lesznek.

— **Szándékos emberölés kísérletéért két havi fogház.** Novisadról jelentik: Baracski Svetozár turjai szabó múlt évi április 27-én Turján Piroski Atyim-mal összevetett, miközben nyitott késsel támadt rá és hátba akarta szúrni, de ebben Medarics György és Bikics Bogdán megakadályozták. A noviszadi törvényszék Baracskit szombaton szándékos emberölés kísérletéért két havi fogházra ítélte. Az ügyész felebbezett az ítélet ellen.

— **Külsőbön a bécsi péksegédek sztrájkja.** Bécsből jelentik: A bécsi péksegédek szövetsége a nagy gyárakkal egyetértésben visszautasította a péksegédek ultimátumát. Ennek következtében a sztrájk elkerülhetetlennek látszik.

— **Olasz kommunista összeesküvés fedeztek fel Rómában.** Rómából jelentik: Terniben kommunista összeesküvésnek jöttek a nyomára. Több kommunistát, köztük egy volt képviselőt, letartóztattak. A házkutatások alkalmával a fasiszták gazdag propagandanyagot és nagyszemű pénzeket találtak.

— **A bukaresti olasz követ autóbalesete.** Bukarestből jelentik: *Deloise* bukaresti olasz követet súlyos autószerencsétlenség érte. A követ *Focsaniba* igyekezett. A gyorsan haladó autó egy meredek lejtőn a soffitörvályatlansága következtében a mélységbe zuhant. A szemécséltlenül járt utasokat az arra haladó tehercsok munkásai szedték ki az autóból. Ugy a nagykövetet, mint a soffitörvályatlanság következtében szállították a kórházba.

— **Wiesbadenben gondoskodnak a kölni angol megszállók elhelyezéséről.** Londonból jelentik: Mint hivatalosan jelentik, pénteken este megtörtént Köln kiürítésére az első gyakorlati lépés. Egy nagyobb tiszti szálláscsináló csoport parancsot kapott, hogy menjen Wiesbadenbe és más szomszédos városokba, hogy a Kölnből áthelyezendő angol csapatok elhelyezéséről gondoskodják. A szálláscsinálóknak parancsot adtak arra, hogy Wiesbadenben a város gazdasági érdekeinek legszigorúbb figyelemmel tartásával és különösen a gyógyfürdőüzem érdekeinek tiszteletben tartásával biztosítsák az elszállásolást.

— **Rep lőjratot terveznek Beograd és Zagreb között.** Beogradból jelentik: Az Icarus noviszadi repülőtaraság a hadügyminisztériumtól négy és fél millió dinár szubvenciót kért, hogy Beograd és Zagreb között repülőjáratokat létesítsen. A járatokat személyszállításra, valamint levélpostai és csomagforgalomra rendeznék be.

— **Farkasok garázdálkodnak Hercegovinában.** Mostarból jelentik: Hercegovinában ismét nagy számban jelentkeznek a farkasok. Pénteken Vratsno község határában megtámadtak egy gazdát, aki kocsiján Vratsnóra igyekezett. A farkasok a lovakat szétépték és a gazdának is csak nehezen sikerült megmenekülnie.

— **Egy év óta várnak a szentai városi tisztviselők felemelt fizetésük folyósítására.** Szentáról jelentik: Az állami tisztviselők fizetésrendezése után 1924. év tavaszán Noviszadon a városközi konferencián a városok kiküldöttei elhatározták, hogy a városi tisztviselők fizetését az állami tisztviselőkéhoz hasonlóan rendezik. A szabályrendelet ez ügyben Szentán is elkészült, bemutatják azt a belügyminiszternek is, aki azt jóváhagyta. 1924. év decemberében a városi közgyűlés elfogadta a tisztviselői fizetésrendezést, azonban a vármegye a határozatot még mindig nem hagyta jóvá. Minthogy már egy éve várnak a tisztviselők a decemberi közgyűlés megyei jóváhagyására, a tisztviselők körében mozgalom indult meg a jóváhagyó megyei végzés kisürgetésére.

— **Választott bíróság a munkásbiztosító pénztár elleni panaszok elbírálására.** Becskerekéről jelentik: A becskereki szakszervezeti tanács pénteken este ülést tartott, amelyen a munkásbiztosító munkástagjai közül husz rendes és husz póttagot választott abba a választott bíróságba, amelynek az a hivatása, hogy a munkásbiztosító pénztár vagy annak orvosi elleni esetleges panaszok ügyében döntsön. A munkaadók részéről a kereskedelmi és iparkamara ugyanennyi tagot választ és ebből a vegyes választmányból mindig egy-egy tag vesz részt a választott bíróságban, amelynek elnöke mindenkor a törvényszék elnöke.

— **Súlyos autószerencsétlenség Osijeken.** Osijekéről jelentik: Pénteken éjjel Javrorek Gusztáv oszijekie kereskedő Oszijekre igyekezett autójával. Az országút egy kanyarulatánál a kocsit felborult és maga alá temette Javrorekot, aki súlyos belső sérüléseket szenvedett. A szerencsétlenül járt embert reggel találták meg az utszélen eszméletlen állapotban.

— **Három új tagot neveztek ki a szubotical adófelebbezési bizottsághoz.** A pénzügyminiszter Markusev Milán radikálispartii képviselő közbenjárására Kis Imre Jánost Topoláról, dr. Tausz Fülöpöt Szekiesről és Varga Mihályt Csantavirról pótlólag a szubotical adófelebbezési bizottság tagjaivá nevezte ki.

— **A milánói sajtószerződés élére is királyi biztosokat állítottak.** Milanóból jelentik: A milánói sajtószerződést a prefektura rendeletével hasonló módon csatlázták fel, mint néhány nappal ezelőtt a római sajtószerződést. A vezetőség helyére királyi biztosokat neveztek ki, akik pénteken átvették a sajtószerződés vezetését. A szövetségben éppen pénteken került volna sor a tisztújításra, ezt azonban megelőzte a fölösztató dekrétum.

— **Kommunista plakátokat ragasztották ki Zagrebben.** Zagrebból jelentik: Szombaton reggel Zagreb forgalmas utcáin és a külvárosokban kommunista plakátokat ragasztottak ki. A plakátokon, amelyeket a kommunista ifjusági szövetség és a kommunista párt zagrebi szervezete adott ki, a kommunista tiltakoznak Aliagics exhumálása ellen és felszólítják Zagreb munkástömegeit, hogy vasárnap Aliagics sírjánál tüntessen a kegyeletstörő hatósági intézkedés ellen. A rendőrség a plakátokat eltávolította és megindította a nyomozást.

— **A német birodalmi kormány visszautasítja a nemzeti párt támadásait.** Berlinből jelentik: A birodalmi kormány nyilatkozatot adott ki, melyben visszautasítja a locarnói szerződés ellen német nemzeti részről emelt kiadásokat, hangsúlyozza azonban, hogy a birodalmi kormány a német érdekekkel nem tartja összeegyeztethetőnek, hogy olyan pillanatban, amikor a Locarnóban megvitatott kérdések lényegesebb részéről a nemzetközi tárgyalások még teljesen folyamatban vannak, az egész anyagot a nyilvánosság elé bocsássa. Az a megállapítás, hogy a locarnói szerződést elvetve parafálták és már megkötött egyezményekbe ütköztek, helytelen. A birodalmi kormány október 22-i egyhangulag hozott határozatában kimondja, hogy a megkezdett szerződési munkálatot befejezi, miután az számol a német nép életérdekeivel.

— **Véres harc a romániai agrárreform miatt.** Bukarestből jelentik: Krajova közelében Gighera és Pomasteni községek lakosai között véres harc tört ki. Az összeütközésre az adott okot, hogy az agrárreform végrehajtásával megbízott községek a földosztás során hibákat követtek el s az egyik község lakóit a másik községhez tartozó földekkel elégitették ki. Az ellenségeskedő két község lakosai formális csatát vívtak, amelynek során két ember revolverlövésektől halálosan megsebesült. Az összeütközésnek ezenkívül több súlyos és számos könnyű sebesültje volt. A harcnak erős csendőrsztag kivonulása vetett véget.

— **Szerencsétlenség favágás közben.** Petrovoszólórol jelentik: Topalszki Szimo géplakatos moleros fűrészszel vágott fát. Munkaközben a fűrész elkapta balkezefejét és ujjait levágta.

— **Elítélt csekkcsaló.** Zagrebból jelentik: A zagrebi törvényszék szombaton tárgyalta Mikojin Vojkó többször büntetett egyén bűnügyét, aki a postatakarékpénztár kárára több csekkcsalást követett el. Három évvel ezelőtt 2.300.000 dinárt vett fel hamis csekkel a zagrebi postatakarékpénztárnál és a kicsalt pénzen elegáns lakást rendezett be és nagy lábon élt. Amikor látta, hogy költséges életmódja fejtűnt a hatóságoknak, Bécsbe ment. Később ismét visszatért Jugoszláviába és Oszijeken követett el csekkcsalásokat, majd ismét Bécsbe szökött. A hatóságok kérésére Bécsben letartóztatták és átadták Jugoszláviának. A zagrebi törvényszék szombaton három és fél évi börtönre ítélte Mikojint.

— **Danicics-ünnepély a szubotical gimnáziumban.** A szubotical főgimnázium tanuló ifjuságának *Bratsvo* önképző köre november elsején, vasárnap délelőtt tíz órakor a gimnázium dísztermében fényes keretek között fogja megünnepelni Danicics Gyurónak, a nagy szerb filológus születésének százéves évfordulóját. Az önképzőkör, valamint a főgimnázium igazgatósága felkéri a szülőket, hogy az ünnepélyen minél nagyobb számban vegyenek részt.

— **Vajdasági papiföltek Djakovón.** A vajdasági apostoli adminisztratúra területéről az új tanévben huszonegy hallgatója van a djakovói római katolikus püspöki hittudományi főiskolának. A hallgatók közül *Kleiner Péter, Körmöczi Mátyás, Moullion András, Szobonya Márton* negyedévesek; *Castelli Imre* harmadéves; *Gajdos István, Halbmayer Mihály, Horváth Gyula, Huszák Gábor, Hutleusz Mátyás, Jakab Attila, Kovács József, Meszli Menyhért, Németh Béla* másodévesek; *Cirusz János, Hajdu József, Huber János, Kovács Vince, Tóth Béla, Vurbay Jenő és Veszelics Pál* elsőévesek. A növendékek legnagyobb részét az intézetben nyertek elhelyezést. A vajdasági növendékek a hittudományi főiskola hallgatóinak majdnem kétharmadrészét teszik.

— **Fasiszta triumvirátus egy sajtóegyesület élén.** Milánóból jelentik: A milánói prefektus a lombardiai újságíró egyesület vezetésével fasiszta triumvirátust bízott meg. A római után a milánói sajtóegyesület is a fasiszták kezébe került.

— **Uj alkirály Indiában.** Londonból jelentik, hogy *Wood* földművelésügyi minisztert indiai alkirályá neveztek ki. *Wood* a konzervatív pártnak régi tekintélyes tagja, aki egyideig az indiai ügyek minisztériumban is működött.

— **Bukarestbe rendelték a Szilágyi Dezső emléket megsértő vizsgálóbíró.** Nagyváradról jelentik: A nagyvárai ügyvédi kamara helyiségében, mint ismeretes, *Manjurea* vizsgálóbíró, akit csak nemrég helyeztek ide a Regáthól, élesen kifakadt *Kiss Döme* dr. szenátor, kamarai dékán előtt, mert a falon levő képek között ott látta *Szilágyi Dezső* volt magyar igazságügyminiszter arcképét, aki tudvalevőleg nagyváradai születésű és a kamarának díszelőnöke volt. *Kiss Döme* dr. erélyesen visszautasította a leckéztetést, mire a fiatal vizsgálóbíró dühösen távozott és másnap kiiratta az ajtójára, hogy ügyvédek nem fogad. A kamara rögtön ülést tartott, *Kiss Döme* mével azonosította magát s a vizsgálóbíró táviratilag feljelentette a bukaresti igazságügyminiszternél. Bukarestből távirati rendelet jött, mely felszólítja *Manjurea*-t, hogy rögtön jelentkezzen a minisztériumban. Nagyváradai jogászok kíváncsian várják, miként fog a bukaresti minisztérium eljárni *Szilágyi Dezső* megsértőjével szemben.

— **Aranylakodalom.** Somborból jelentik: A napokban ünnepelték meg házasságuk ötvenedik évfordulóját *Schwerer Károly* és felesége. A jubiláló házaspárt rokonai és ismerősei nagy számmal üdvözölték.

— **Hibaigazítás.** „Sikkasztásért letartóztatták a novisadi selyemgyár igazgatóját” című cikkünk címbe sajnálatos sajtóhiba csuszott be, mint az egyébként a cikkből is kiderült, nem az igazgatót, hanem a selyemtenyészési felügyelősnél levő gubóosztály pénztárosát tartóztatták le.

— **Szabadiábra helyezett tolvaj.** Novisadról jelentik: *Buza Károly* bacskogradistai háziszolgát a novisadi rendőrség szeptember 27-én letartóztatta, mert a Sloboda-szállóban husz pár ezüst evőeszközt lopott. A novisadi vizsgálóbíró szombaton szabadlábra és rendőri felügyelet alá helyezte.

— **A Bácsmegyei Napló előfizetése.** A *Bácsmegyei Napló*-ra bármely naptól kezdve lehet előfizetni. Az előfizetés attól a naptól kezdve számítódik, amikor az előfizetési összeg beérkezik. Aki három hónapra — 150 dinárral előfizet — nyomban megkapja a bevásárlási szelvényeket, amely feljogosítja, hogy az előfizetés nyugtán megnevezett cégenél való bevásárlásainál a számla összegének öt százalékát, összesen 200 dinárt levonhasson. Ezenkívül minden előfizető részt vesz a sorsolásban, amelynek minden tizedik előfizető 50, minden századik 200, minden ezredik 4000, minden tizezedik 10.000, a huszazredik 30.000 dinár készpénzjutalmat kap. A sorsolás alkalmával az előfizetők közt ötven darab értékes tárgyat, többek közt egy teljes hálószobát, egy varrógépet, biciklit sorsolunk ki.

— **Életunt asszony.** Petrovoszeléről jelentik: *Brusnyai Istvánné* petrovoszelői asszony öngyilkossági szándékából *lugkvet* ivott, azonban idejében orvosi segítség érkezett és így sikerült megmenteni az életnek.

— **Megölte vetélytársát.** Fiuméből jelentik: Pénteken este hazatérő gyármunkások egyik mellékkucából segélykiáltásokat hallottak. A munkások a hang után mevette egy kapualjban egy negyven év körüli férfit találtak, aki véreben fetrengött a földön. Az ismeretlen férfi mellett, kezében törrel, ott állt támadója is. A munkások lefogták a támadót, aki nevetve dobta rá törít áldozatára. Közben rendőr is érkezett, az áldozat ekkorra már kiszüvedett. A rendőrség letartóztatta a gyilkost, akit *Curet Mihály* néven hívnak. Vallomása szerint tettét féltékenységből követte el.

— **Szélhámos álgróf.** Bécsből jelentik: Még október elején történt, hogy Salzburgban letartóztattak egy embert annak a gyanúnak alapján, hogy egy nőnek értékes brilliáns fülbevalóját ellopta. Az illető dr. *Haller-Porzia István* grófnak nevezi magát. A különböző rendőrhatalóságokhoz intézett körlevelek útján megállapították, hogy a letartóztatott nem gróf, hanem nemzetközi szélhámos. Budapesten annak idején *Nagy Andor* Adorján hajóskapitány néven követte el szélhámosságait. Meg is házasodott és egy színésznőt vett el, aki azonban egy hónap múlva elvált tőle. A budapesti törvényszék lopás, a kolozsvári törvényszék pedig csalás és sikkasztás miatt körözi.

— **Szerelmi bánat miatt a halálba.** Maliidjósról jelentik: *Körmöczi Sándor* huszonegy éves fiatalember néhány nappal ezelőtt apja lakásán felakasztotta magát. Hír szerint tettét szerelmi bánatból követte el.

— **A legöregebb cigányasszony.** Néhány nap előtt hírt adtunk arról, hogy meghalt az ország legöregebb embere 116 éves korában. A legöregebb ember címe és állása nem sokáig maradt betöltetlen, sőt *Sztarakanizsa* magának vindikálja azt is, hogy a 116 eszendős legöregebb valósággal gyerek volt a kanizsai legöregebb emberhez képest. *Kanizsa* ugyanis a cigánytelepen él egy öreg cigányasszony, *Lakatos Kata*, akitnek írásai vannak arról, hogy 1808-ban született Fehértemplomban, tehát betöltötte élete száztizenhetedik esztendőjét. *Lakatos Katának* 16 gyermeke volt, a nagyszámu kanizsai cigánykolónia minden tagja rokonságban él vele. Gyermekei közül mindössze hároman élnek, a legidősebb 89 éves, a legkisebb 57 esztendős, az édesanyja már 60 esztendős volt, amikor ezt a világra hozta. A ritka magas kort megélt cigányasszony soha beteg nem volt, ma is meglehetősen fiatalos léptekkel megy végig az utcán s még mindig ő a kanizsai cigánycsalád igazi vezetője, aki uralkodik a nemzetiségén. A legöregebb nőnek meglehetősen sok háborus emléke van: már 1848-ban is markotányosnő volt, pedig akkor sem volt tulságosan fiatal.

— **Nagyarányu kivándorlási csalást lepleztek le Magyarországon.** Budapestről jelentik: Az Egyesült-Államok budapesti konzulátusa hónapokkal ezelőtt közölte a belügyminisztériummal, hogy tömegesen fordulnak elő súlyos visszaélések a kivándorlás körül. Nem amerikai állampolgárok ugyanis a konzulátustól utleveleket csaltak ki és hamis néven mint amerikai állampolgárok jutottak ki az Egyesült-Államok területére. Megállapították, hogy a visszaéléseket Amerikából visszavándoroltak segítségével követték el, akik Amerikában született gyermekeik, vagy Magyarországon elhunyt visszavándoroltak okmányait adták el. A nyomozás számai legelőször a győrmezei Gyarmat községbe vezettek, ahonnan rövid idő alatt tizenhét talmi amerikai állampolgár jelentkezett utlevélért. Megállapították, hogy a hamisírókat Gyarmat község hatvankilenc éves jegyzője, *Kovács József*, valamint *Ihász Mihály* községi bíró követték el, akiket állásuktól felfüggesztettek. Kivülük még harmáncnégy ember ellen indult büntető eljárás a győri ügyészségen. Az amerikai konzulátus megállapítása szerint legalább négyszáz esetben történt visszaélés és hamisítás, Győr, Veszprém, Abauj és Sopron megyékben. Az amerikai hatóságok is megindították a nyomozást a hamis okmányokkal kivándoroltak felkutatására, akiket az Egyesült-Államokban fognak felelősségre vonni.

— **A repülőter tolvaja.** Novisadról jelentik: A novisadi rendőrség a múlt év augusztusában letartóztatta *Szuhorov Vaszilje* munkást, aki a novisadi repülőterről háromezer dinár értékű szerszámot elloptott. A bíróság *Szuhorovot* öt hónapi fegháza ítélt, amely ellen a vádlott felebbezett. A felebbezési bíróság tegnap tárgyalta *Szuhorov* ügyét és az elsőfoku bíróság ítéletét helybenhagyta.

— **Őszi ményvizsgálat a szental és sztaranizsai járásban.** Szentáról jelentik: A földművelésügyi miniszter rendelete értelmében novemberben tartják meg a tenyészmének vizsgálatát a következő sorrendben: November 24-ikén délelőtt *Molvölgyön*, délután *Molon*, 26-ikán délelőtt *Tornyospusztán* (adai határ), délután *Adán*, 27-ikén délelőtt *Sztarakanizsán*, 28-ikán *Doimán*, 30-ikán *Szentán*, december 2-ikán *Tornyospusztán* (szental határ), 5-én *Horgoson*, 7-én *Martonoson*, délelőtt *Híressoron*, délután a községben. A rendelet szerint a két és fél évesnél idősebb tenyészméneket kell e vizsgálatra elővezetni.

— **Beszüntette megjelenését a bécsi Rote Fahne.** Bécsből jelentik: Az osztrák kommunisták lapja, a *Rote Fahne* bejelenti, hogy pénzhány miatt ideiglenesen beszüntette megjelenését.

— **Novisad magának kéri a postatakarék új fióktüntetést.** Novisadról jelentik: Mint ismeretes, a kormány legutóbb elhatározta, hogy vagy Novisadon vagy Szkopljében felépített a postatakarékpénztár új fióktüntetének palotáját. Mindezeig még nem történt döntés arról, hogy a két város közül melyik kapja meg a postatakarékpénztár fióktüntetést és így Novisad és Szkoplje között erős versengés indult meg ezért a fontos intézményért. A novisadi kereskedelmi kamara a délbácskai gazdasági körök élén most akciót indított a fióktüntetést Novisadra való helyezés érdekében és mint megbízható helyről értesülünk, ez az akció valószínűleg sikerrel is fog járni.

— **A Népszövetség december 5-én ül össze.** Genfből jelentik: A Népszövetség december 5-én ül össze, hogy a nyári ülészakról visszamaradt kérdésekben határozzon.

— **Eljegyzés.** Vajtai Jolánka urleány, *Rigó Antal* fa-szobrász *Szubotica*, jegysek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Kormányválság Törökországban.** Konstantinápolyból jelentik: A konstantinápolyi lapok szerint a kormány válságba került. Tény az, hogy Izmet pasa miniszterelnök és minisztertársai közt éles véleményeltérések merültek fel, de a külpolitikai helyzet miatt nem valószínű, hogy a kormány egyelőre lemond.

— **Elégett dohánytermés.** *Starakanizsáról* jelentik: *Starakanizsa* közelében, *Ropovica*-szálláson kigyuladt *Fratričević Kálmán* volt *starakanizsai* rendőrfőkapitány dohánytermése is elégett. A kár kétszáz ezer dinár.

— **Ügyvédi vizsga.** Novisadról jelentik: *Dr. Tóth József* sombori ügyvéd-jelölt a novisadi felebbezési bíróság előtt pénteken sikerrel tette le az ügyvédi vizsgát.

— **Dr. Wilhelm Imre** operatőr, a dr. *Singer Bernát* szeretetház egyesület kórházának sebészfőorvosa, amerikai tanulmányutjáról vasárnap érkezik haza.

— **Kápolnaszentelés Maliidjosen.** Maliidjósról jelentik: Vasárnap, minden-szentek ünnepén fogják felszentelni a nemrég épített római katolikus kápolnát, amit *Pece Ferenc* maliidjosi földbirtokos építtetett. A kápolna felszentelését *Hárs Aladár* maliidjosi plébános fogja végezni.

— **Az izákos apa rémtette.** Szarajevóból jelentik: A boszniai Focsak községben véres esemény történt pénteken. *Szali Bujak* földbirtokos, már hosszabb idő óta teljesen az ivásnak adta magát és földjeit részletekben eladta, hogy azok árán folytathassa az ivást. Emiatt leánya, *Hasznija*, aki özvegyasszony és együtt élt apjával, többször szemrehányásokat tett neki. Emiatt felbőszülve *Szali Bujak* pénteken éjszaka, amikor részegen tért haza, leányát, aki éppen aludt, baltával és késsel megtámadta és összevagdalta. A szerencsétlen asszony-nak mégis sikerült a dühöngő ember elől elmenekülnie. Alig fél órával később kigyulladt a községben *Delics* kereskedő háza, akivel *Szali Bujak* haragos viszonyban volt és a tüzet a falu lakossága csak nehezen tudta eloltani. Kétségtelen volt, hogy a házat szintén a részeg ember gyújtotta fel, aki eltűnt az éjszakában. Csak hajnalban találták meg *Bujakot* egy árokban, átvágtott torokkal. *Bujak* minden jel szerint öngyilkosságot követett el. Ugy őt, mint leányát kórházba szállították. Mindkettőjük sérülése életveszélyes.

— **A baranyai menekültek egyesülete** vasárnap, november 1-én taggyűlést tart.

— **Ekéjével és lovaival együtt beleesett egy kutba.** Beeskerekéről jelentik: *Gardinovacska* Zsiva beeskereki gazda a martincai határban levő földjén szántás közben lovaival együtt beleesett egy régi nyitott kutba. *Gardinovacska*-t sikerült a kútból kimenteni, a lovak azonban elpusztultak a vízben.

— **A vajdasági banktisztviselők is szolidárisak a beogradi Franco-Szerb bank sztrájkoló hivatalnokaival.** A Pénzügyminisztérium Tisztviselők beogradi központja felhívást intézett a vajdasági banktisztviselőkhöz, hogy vállaljanak szolidaritást a beogradi Franco-Szerb bank három hét óta sztrájkban álló tisztviselőivel és ne vállaljanak állást a bankban. A vajdasági pénzügyminisztérium tisztviselői kimondták, hogy teljes mértékben szolidárisak a sztrájkoló hivatalnokokkal.

— **Uj vásár Csantaviren.** A kereskedelmiügyi miniszter a régi vásáron kívül két új vásár megtartását engedélyezte *Csantavir* községnek, még pedig november 1-én és február 3-án. Az új vásár már a jövő vasárnap, azaz november 1-én meg is lesz tartva, amely igen látogatottnak ígérkezik. A vásárra mindenfajta jószág felhaltható.

— Meghalt az orosz hadügyi népbiztos. Moszkvából jelentik: Fruse Mihály, a legfőbb hadügyi tanács elnöke meghalt. Fruse Trockijnak volt annakidején helyettese, majd amikor a kommunista-párt radikális szárnyának kívánságára Trockijt internálták, Fruse lett az utóda.

— Az osztrák állami tisztviselők megbízottjai Ramek kancellárnál. Bécsből jelentik: Az állami tisztviselők megbízottait Ramek kancellár magához kérte, hogy a fizetésemelés ügyében tárgyalásokat kezdjen velük. A tárgyalások szombat este még nem fejeződtek be.

— Uj bécsi napilap. Bécsből jelentik, hogy pénteken új napilap jelent meg Wiener Neueste Nachrichten címmel. A lap közel áll a nagynémetekhez.

— Borkiállítás Zagrebban. Zagrebból jelentik: A zagrebi mintavásár vezetősége elhatározta, hogy e-en ul minden év tavaszán Zagrebban nagy borkiállítást fog rendezni. Az első ilyen kiállítás március 21-től 28-ig lesz, amely alkalommal motorjárműveket, gazdasági gépeket, rádió-gépeket és plakátokat is ki fognak állítani. A kiállításra részt vehet minden belföldi bortermelő, szeszgyáros és kereskedő és boron kívű egyéb szesz-termékeket is ki lehet állítani. A borkiállításnak az a célja, hogy a jugoszláv bor- és szesztermelésnek propagandát csináljon.

— Ékszeret lopott egy szuboticeai mulatóból az egyik alkalmazott. Becskerekről jelentik: A szuboticeai rendőrség feljelentésére a becskerekéi rendőrség Felsőmuzsla községből előállította Horvát Katica rendőri felügyelet alatt álló nőt, aki egyik szuboticeai mulatóból ellopott egy csomó ékszer s megszökött egy szerelmes szuboticeai sóffőr társaságában, aki autón szállította Becskerekre. A lány tagadja a lopást. Becskerekről át-szállítják a szuboticeai rendőrségre.

— Jugoszlávia tengeri kivitele. A múlt évi tengeritermés óta ezévi október 1-éig 101.817 vagon tengeri került kivitelre 2.144.3 millió dinár értékben. Ez évi január 1-től október 1-ig a tengeri kivitel 87.151 vaggont tett ki, ami 1.833.8 millió dinár értéknek felel meg.

Kraljevbregi pezsgő a vezető márka

Mielőtt vásárol jégsszekerényt, sörparátust és szállodaberendezést, kérjen árjegyzéket Braća Goldner jégsszekerény-, fabutor- és rézáruhártól Subotica, Jugoviceva 25.

Dr. Klein Endre a giesseni nőgyógyászati klinika v. assistense visszaérkezett és rendelését újból megkezdte. Senčanski (Zentai) put 12. Telefon 236.

Dr. Wohl József specialista szülész és nőorvos régi lakásán (Wilsonova ul. 23.) rendel. Elfogad szülönöket házi ápolásra.

Ideges embereknél és lelki betegeknek az enyhé természetű »Ferenc József« keserűvíz jó emésztést, tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Világhírű ideggyógyosok véleménye alapján a Ferenc József víz használata kiválóan ajánlható. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Roth Olga kozmetikai intézetében Kralja Aleksandra ulica 4 szám alatt, a Rossija-Fonciere pabotájában, íélemeleten, modern szépségápolás, arcbrhám-lasztás alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végtelges eltávolítása. Kaphatók saiat készítményű kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehérítő és szeplők-enőcsök.

A legszebb női bundák és szőrmé dolgok legolcsóbban beszerezhetők

Návay István és Kopilovits Balázsnál Subotica, Somborski put 2

Mikádó kabátok bélelése 350 dinártól feljebb

SPORT

Jugoszlávia—O. S. K. V. 7:0 (4:0)

A Noviszadon vendégszereplő Jugoszlávia szombaton az OSKV csapatával játszott, amely felett könnyen szerezte meg nagy gólarányu győzelmét. A noviszadi csapat csak az első percekben volt komoly ellenfele az országos bajnokcsapatnak, az első negyedóra eltelte után már csak védekezésre szorítkozhatott.

A Jugoszlávia a 4-ik percben indítja az első veszélyes akciót, de Kricskov hátvéd a biztos gólnak látszó lövést kornerre menti. A 6-ik percben Szekulics egyéni játékkal megszerzi az első gólt. A 10-ik percben OSKV tizenegyest ér el, azonban a büntetőlövés kapufáról pattan vissza. A továbbiakban a Jugoszlávia csatárai egymás után lövik a gólokat. Jovanovics a másodikát és harmadikat, Sztakics a féldő negyedik gólját. A második féldő góljait Sztakics, Jovanovics és Csulics lövik.

A győztes csapatból Miladenovics és Jovanovics voltak jók, az OSKV legjobb emberei Weisz, Popov és Kricskov voltak. A mérkőzést André bíró jól vezette. A bajnokcsapat vasárnap a NAK-kal játszik.

—Két mérkőzés lesz vasárnap Szubotican. A Sand-pályán a Kulai SC—Sand játszik bajnoki mérkőzést délután fél három órai kezdettel. A kulai csapat, mely az őszi szezonban csak egy pontot tudott szerezni, a Sand-al szemben nehezen fogja szaporítani pontszámát. A szuboticeai legénységnek papirforma szerint legalább 2—3 góllal kell győznie. A mérkőzés előtt és a szünetben a kerékpár és motorkerékpárverseny számaikat bonnyolítják le. A kerékpárversenyen népes mezőnyök indulnak és minden számban, főleg a motorversenyben erős, elkeseredett küzdelemre van kilátás. A Bácska-pályán a Szub. Sport a sabaci Macsvat látja vendégül. A sabaciak, mint autsider csapat, a NAK ellen elért 5:0-ás győzelmükkel tüntek föl. A mérkőzés, ha a Macsva beváltja a hozzá fűzött reményeket, erős és izgalmas lesz. A főmérkőzés előtt a szuboticeai Hakoah játszik a Szub. Sport tartalékcsoportjával.

A Bácska Szomborban. Szomborban vasárnap két fontos bajnoki mérkőzés kerül elődöntésre. A Bácska a Sporttal kerül össze, mely jelenleg oly jó formában van, hogy komoly ellenfele lesz a bajnokcsapatnak. A mérkőzés kimenetele teljesen nyílt: a jobb kondícióban levő csapat győz. Az Amateur a Vrbaszi SC-val játszik. Ha a vrbasziak kijátszák rendes formájukat, a szomboriaknak még a hazai pályán sincs sok esélyük.

Schaller rossz formában van. Az újpestiek, akik örömmel várták haza volt csatárukat, igen csalódtak Schallerben. A tréningeken kiderült, hogy a kulai levegő egyáltalán nem használt neki, úgy lövőtudománya, mint technikai tudása erősen megkopott azóta, hogy elhagyta Budapestet. Az UTE vezetősége le is mondott szerepeltetéséről és az öregedő Schaller helyett tovább szerepelteti a fiatalokat, akik lassan felejténi tudják a régi újpesti krekereket.

A jugoszláv válogatott új összeállítása. Zagrebból jelentik: A prágai kudarc után a szövetségi kapitány nagyobb változásokat eszközölt a válogatott csapat összetételében, úgy, hogy az olaszok elleni páduai mérkőzésen csaknem új csapat fog játszani Jugoszlávia színeiben. A jugoszláv válogatott új összeállítása a következő: Friedrich (Hask), Vrbancsics (Concordia) — Ifkovic (Bécsi Slovén), Marjanovics (Hask) — Premi (Hask) — Krizs (Hask), Grdenics (Hask) — Jovanovics

(Jugoszlávia) — Bencsics (Hajduk) — Petkovics (Jugoszlávia) — Szekulics (Jugoszlávia). Tartalékok: Miheldecics (Gradjanski), Pazsur (Concordia), Hitrec (Gradjanski), Luburics (Jugoszlávia), Perska (Gradjanski).

Typografia—Konobarski AC barátságos mérkőzése november 1-én délelőtt fél 10 órakor a Bácska-pályán lesz megtartva.

BÁCSKA-PÁLYA

Vasárnap, nov. 1-én d. u. fél 3 órakor

MACSVA (SABAC)—SUBOTICAI SPORT

Előmérkőzés: HAKOAH—SPORT I. B. 9410

KÖZGAZDASÁG

Közvetlen kocsik — közvetlen jegy nélkül. Velikibecskerekről jelentik: A Pancsevo—Szubotica között közlekedő 7011. számú személyvonaton, amely reggel 4.50 perckor indul Pancsevóról és 12.50 perckor érkezik Szubotica-ra, közvetlen személykocsi van Vinkovcra, a bánáti állomásokon azonban csak Szubotica-ig adnak jegyet, aki pedig Szubotica után a vonaton akarja megváltani jegyét, az kénytelen büntetést fizetni, mert a kalauz szerint Szubotican elég idő van a jegyváltásra. Ha az utasoknak Szubotican le kell szállniok jegyet váltani és podgyásukat is magukkal kell vinni, nehogy esetleg ellopják, semmi értelme nincs a közvetlen kocsinak. A bánáti kereskedelmi és iparkamara a szuboticeai vasutigazgatósághoz intézett beadványában kéri, hogy szüntessék meg ezt az anomáliát és vagy adjanak a bánáti állomásokon Szomborig, illetve Vinkovci-ig jegyet, vagy ne szedjenek büntetést attól, aki Szubotican a közvetlen kocsiban vált jegyet.

Telefonvonal Becskerek és Alibunár közt. A bánáti kereskedelmi és iparkamara beadványt intézett a noviszadi postaigazgatósághoz, hogy Velikibecskerek és Alibunár között közvetlen telefonforgalmat létesítsenek. A közvetlen vonal megnyitására nem szükséges új huzalt felszerelni, mindössze technikai átszerelésre van szükség.

Becskerek — Novisad — Pécs. Velikibecskerekről jelentik: A bánáti kereskedelmi és iparkamara néhány héttel ezelőtt kérte a postaügyi minisztériumot, hogy Velikibecskerek—Noviszad—Pécs között állítsák helyre a közvetlen telefonösszeköttetést. A minisztérium most válaszolt a kamarának és közli, hogy a maga részéről szívesen hozzájárul a vonal megnyitására és a külügyi kormány utján erre vonatkozólag előterjesztést intézett a magyar kormányhoz.

Szenta tiltakozik a molai pótvásár tartása ellen. Szentáról jelentik: Mol község november nyolcadikára kérte a belügyminisztériumtól a pótvásár tartását. Szenta város tiltakozását jelentette be a vásártartás ellen, mert Szentán november 15-ikén lesz vásár.

A november elsején életbelépő új vasuti konvenciók. November elsején több vasuti konvenció lép életbe, amelyek az S. H. S. királyságot is közvetlenül érdeklik. Így Magyarország és Svájc közt a forgalmat részben jugoszláv területen, részben Ausztrián keresztül fogják lebonyolítani. Ugyancsak november elsején lép életbe a konvenció Olaszország és Magyarország között. E konvenció értelmében a vasuti díjakat a címzett is kifizetheti és nem kell a küldeményeket bérmentve feladni. A szállítási díjak számítása a valuták napi

árfolyamán történik. Életbelépnek még november 1-én az S. H. S. királyság és Ausztria, az S. H. S. királyság és Magyarország, valamint Ausztria és Svájc közötti konvenciók.

Novivrbászon is lehet postacsomagot feladni. Beogradból jelentik: A postaügyi miniszter elrendelte, hogy a novivrbászi postahivatal december elsejétől kezdve postacsomagokat is felvegyen. Eddig tudvalevően csak Sztarivrbászon lehetett a postacsomagokat feladni.

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. október 31.

Zürich deviza 9.20.
Budapest deviza 1264—1268, valuta 1254—1268.
Berlin deviza 74.3—74.5 milliárd márka, valuta 73.87—74.27 milliárd márka.
Trieszt deviza 44.75—44.85.
London deviza 274.
Newyork deviza 177.50.

Zürich, okt. 31. Zárlat: Beograd 9.20, Páris 21.75, London 25.1425, Newyork 5.1875, Brüsszel 23.50, Milanó 20.50, Amsterdam 208.80, Berlin 123.625, Bécs 0.007315, Szófia 3.75, Prága 15.375, Varsó 86, Budapest 0.007270, Bukarest 2.465.

Beograd, okt. 31. (Magántorgalom): Páris 236.50, London 273.50, Newyork 56.35, Milanó 223.25, Berlin 13.42, Bécs 7.95, Prága 167.40, Zürich 10.89.

Zagreb, okt. 31. (Magántorgalom): Páris 237—238, London 273.50—273.75, Newyork 56.37—56.40, Bécs 7.955—7.965, Trieszt 223.50—224, Prága 167.25—167.50, Zürich 10.88—10.89.

Noviszadi terménytözsde, okt. 31. Buza: 6½ vagon bácskai 250 dinár, 2 vagon bácskai 77 kilós, 2%-os, Tisza 252.50 dinár, 2½ vagon bánáti, Szenta paritás 250 dinár. Zab: 2 vagon bácskai 163—165 dinár. Tengeri: 2 vagon bácskai új 106 dinár, 15 vagon bácskai új december-január, Kelebia paritás 125—127 dinár. Liszt: 1 vagon bácskai 5-ös 300 dinár, 1 vagon bácskai 6-os 250 dinár, 4 vagon bácskai kenyérliszt 80%-os, zsák nélkül, Szubotica paritás 305 dinár. Korpa: három vagon bánáti jutásukban 112.50 dinár, 1 vagon bácskai jutásukban 117.50 dinár. Irányzat: nyugodt.

Csikgól gabonátözsde, okt. 30. Buza 2 min. 156.25, buza decemberre 147.375, buza májusra 143.5, buza júliusra 126.375, Tengeri prompt 2 min. 84.125, tengeri decemberre 74.375, tengeri májusra 78.625, tengeri júliusra 79.25. Zab decemberre 38.75, zab májusra 43.375. Rozs decemberre 81.125, rozs májusra 86.75.

Newyorki gabonátözsde, okt. 30. Buza őszi vörös 170.25. Buza őszi kemény 172.375. Tengeri 96.375. Liszt sp. w. cl. 750—775. Az irányzat buzánál nyugodt, tengerinél alig tartott.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 305 (+9), Bogolevó 351 (+6), Palánka 280 (+8), Noviszad 270 (+10), Zemun 268 (+15), Pancsevo 240 (+18), Szmederevó 327 (+6). Drina: Maribor 95 (—4), Zákány —64 (—36), Donji Miholjac 105 (—16), Oszijek 115 (—51). Száva: Zagreb —32 (—12), Sisak 170 (—50), Jasenovac 386 (—46), Bród 310 (—65), Mitrovica 335 (+4), Beograd 192 (+17). Tisza: Szenta 222 (—8), Becsej 210 (—), Titel 279 (+9). Kupa: Karlovác 92 (—18). Una: Novi 102 (—12). Vrbas: Banja Luka 99 (—1). Bosna: Doboij 66 (—2). Drina: Dvornik 68 (—20). Morava: Csuprija 59 (+1).

HÁZASSÁG

Nősülés céljából óhajt 33 éves elegáns beogradi izr. bankigazgató megfelelő vagyonnal rendelkező hölgyvel, esetleg fiatal özvegyvel megismerkedni. Hozzá tartozók közvetítését szívesen látom. Fényképes levelet Markovits Mihály Beograd, Poste Restante kérék. 8760

Férfihez mennék olyan uriemberhez, ki nem a hozományt, hanem házas és becsületes nőt keres. — Csak teljes című levélre válaszolok. Jellege: »Mikulás bácsi«. Levelet a kiadóhivatalba kérék. 9392

Házasságot diszkrétan elintézek uricsaládoknál. — Megbízást elfogadok szülők hölgyek, uraktól. Jellege: »Doktorné«. Subotica, Agina 11. 9465

Igazgatója egy előkelő részvénytársaságnak izr. nősülne. Keresem gazdag és előkelő, vidám, jószágos természetű hölgy, esetleg özvegy ismeretségét, aki egy modern nyugodt és boldog otthonot értékelni tud. Diszkrétó becsületbeli dolog. Levelet közvetít I. Cvetkovits Beograd, Brankova ulica 3. 9308

Huszoneg éves, keresztény, csinos, intelligens lányomat szeretném férjhez adni, kinek hozománya butor-kelengyén kívül negyven hold birtok, készpénz. Tisztességes fiatalember irhat: »Örökség ugyanennyi« jellegre kiadóhivatalba. (Aláírt levélre válaszolok). 9365

Ki volna hajlandó vigkedélyü kislánnyal eszmecsorét folytatni. »Kacagó Gerle« jellegre. Poste restante Vel.-Kikinda. 9338

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás

Mindazon jóbarátoknak és ismerősöknek, kik felejthetetlen férjem, valamint jó apánk halála alkalmával fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet,

Özv. Ifkovits Sándorné és gyermekei

Az Első Jugoszláviai Szülészeti Egyesület főhívja tagjait, hogy jelentkezzenek törzskönyvezés végett a Zrinjski-trgen levő Maczkótrafikban. 9330

„Croatia“ biztosító társaság Zagreb, subotičai főképviselete értesíti t. ügyfeleit s érdekeltjeit, hogy irodahelyiségét Strossmayerova ul. 10-ról, saját házába, I. Trg Vojvode Putnika 10 alá helyezte át. 9446

A kiházasító egyesületek tagjai

10 százalékkal olcsóbban vásárolhatnak mint bárhol és ingyen esküvői fényképet kapnak

ADÁM ÉKSZERÉSNÉL SUBOTICA

Rudić ulica 6. — Sugár fűszeres-ház.

9033

ELADÓ

üzemátalakítás miatt:

- 1 drb 45 HP MÁV. félistabil gőzgép, alacsony-magas nyomású
- 1 komplett malomberendezés, 80 q. őrléste
- 1 „ keretfűrész, 14 colos (Gatter)
- 1 „ „ 38 „ „
- 10 drb szállagfűrész, faállványos
- 5 „ esztergapad, famunkához
- 2 „ egyengető (abrichter)
- 2 „ maró
- 1 „ gömbölytőmaró
- 1 „ „Holzspan“ hasító gép
- 1 komplett gőzszárító
- 7 drb különféle méretű vasesztergapad
- 3 „ Schapping
- 1 „ 200 cmtr. löketű vasgyaloggép
- 1 „ fogaskerekmarógép
- 4 „ különféle furógép

Komplett faminták 3 típusú vasesztergapad, Schapping, szállagfűrész és gyorsfurógépről. Nagymennyiségű lakatos készsorszám, kerék stb. — 2 vagon Holzspan, félkész bognáraru.

Vujkovics J. és Társa, Subotica

9451

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és olvasó kérésre azonnal. Legnagyobb apróhirdetés ára 10 din. Csak felelősséget vállaló levelet továbbítunk. Kérdések-közlésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

Gyermekéssel, fiatalon férjhez mentem, később rájöttem hogy érdekből vett feleségül volt férjem, ezután elváltam. Huszonhárom éves, keresztény, önhibáján kívül elvált, gyermektelen, független uriaszszony vagyok. Társaságom kényeztetett, de nem merek közülök választani, mert félek, hogy mire csak a vagyonomért, nyolcszázötven hold földbirtokomért venne el valaki. Éppen ezért elhatároztam, hogy e már nem szokatlan uton próbálkozzom férjhez menni oly uriemberhez, ki egy csinosnak mondott aszszonykát tudna szeretni akkor is, ha nem volna vagyon. Leveletet teljes címmel »Ösrégi gentry család« jellegre kiadóhivatalba. (Névtelen céltalan.) 9364

Házasságokat előkelő, egyszerű, vagyonos körökben diszkrétan közvetíti *Faragó Jenő* irodája, Budapest. Cégjelzéstelen levelezés. Fölvilágosítás díjtalan. — Személyes megbízás esetén előleges költség nincs! 9370

»Mond apuka! Anyuka mikor jön?« ezt kédezi kisfiacskám nap-nap után. Ezért határoztam el magamat arra, hogy mielőbb nősülök. Harminchat éves, keresztény, özvegy földbirtokos vagyok. Regényes helyen lakom. Birtokom, kényelmes kastélyom van. Nősülésemnél — már gyermekemre való tekintettel is, — nem hozományt, hanem feleséget, gyermekemre szerető anyuskát szeretnék kapni. Tehát ha eltekintek az anyagiaktól, úgy feltétlenül gyermekszertőnek kell hogy legyen jóvendőbelim. Teljes című levelet »Jézuska küldött anyukát« jellegre kiadóhivatalba. 9368

LEVELEZÉS

Csinos fiatal emberek irjatok, hogy ne unatkozzam. »Kékszema« jellegre Poste restante, Vel.-Kikinda. 9339

FOGLALKOZÁS

Munkásnök felvétetnek könnyű, tiszta és állandó munkára jó fizetéssel. V. Gajeva ul. 63. (volt Bethlen u.) 9445

Perfekt szerb, magyar gépirő vagy gépirő azonnali belépésre kerestetik. — Németül tudók előnyben. Szilasi ügyvéd, Badalićeva 2. 9448

Deutsches Fräulein wird zu zwei kleine Kinder (Mädchen von 3 Jahr, Bubi von 16 Monat) gesucht. Anträge an G. Vujković Subotica. Ciril i Metod trg 6. 9453

Vizsgázott gépkezelőt felvesz Dr. Heiszler-fürdő Subotica. 9456

Intelligens leány házi kisasszonyi nevelőnői vagy társalkodónői állást keres, vidékre elmenne. Cím a kiadóhivatalban. 9459

Banktisztviselő kerestetik horvát és német nyelvtudással. Cím a kiadóhivatalban. 9458

Üzletáthelyezés!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy üveg-, porcellán és képerkezési üzletemet nov. 1-ére a Sombori-uti Jakobčić-féle házba helyeztem át, a nagytemplommal szemben. További szíves pártfogást kérék

Fillinger R. és Társa üvegkereskedő. 9466

Tanítónő el. isk. magyar nyelvű tanulókat tanítását, esetleg irodai munkát is magyarul tanít. Cím a kiadóhivatalban. 9431

Szőlőhöz és konyhakertszethez értő budárt keresek. Weitzenfeld Dénes, Zagorska ul. 5. 9379

Fiatall intelligens hölgy gazdaszszonyi állást keres. Cím: Skotus Viatora 8., az udvarban. 9420

Ivan Istrančić asztalos

Subotica, Jurjevka 3.

Megrendelésre készit mindennemű épület és butorasztalos munkákat.

Kérjen ajánlatot!

Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 9444

30 éves volt gabonakereskedő, keresztény, magyar, német, szerb nyelvtudással, perfekt német levelező kereskedelmi vagy ipari vállalatnál állást keres az ország bármely részében. Megkereséseket »Representations-fügig« jelleggel a kiadóhivatal továbbit.

Kocsisok felvétetnek. Olga malom, Paja Kujundžićeva 128. 9380

MEGNŐSÜLNE

erőteljes, egészséges 34 éves géplakatos, kinek 4 lánca földje, saját háza és egy kisebb gézmalma van. Csak komoly lány vagy özvegy jöhet számításba, kinek némi vagyona vagy öröksége lesz. Szíves ajánlatokat »Keresztény gépész« címen a kiadóhivatal továbbit

Orakönyvelést eivállal mérlegképes könyvelő olcsó díjazásért. Megkeresést »Ambicio« jellegre kérék. 9340

Bizalmi raktárnoki vagy pénzeszedői állást keres kaucióképes volt kereskedő. Cím: Pallas-Reklam Szubotica, Paja Kujundžićeva ul. 4. 9326

Kereskedelmi könyvek vezetését, lezárását, valamint német-magyar levelezést eivállal Klein Márkus Subotica, trg Ciril i Metod 5. 9304

Kinderfräulein mit Jahreszeugnissen wird zu einem 5 jährigen Mädchen und zu einem ¼ jährigen Jungen gesucht. Serbischsprehende bevorzugt. Offerte an die Drogerie Herzl, Subotica. 9355

Villamos szerelő önálló munkára, házi szerelésekre állandó alkalmazásra kerestetnek. Ajánlatok »Vidéki szerelés« jellegre fizetési igények megjelölésével a kiadóba kérének. 9412

Grafikai munkák és dobozok eladásához szerbül beszélő agilis utazó kerestetik. Írásbeli ajánlatok a fizetési igények megjelölésével Fischer Ernő céghez Szubotica, küldendők. 9277

Cukrászsegéd fiatal, állást keres. Maver, Novisad, Trg Oslobođenja 8. 9436

Figyelem! Mindenféle szakmában leggyorsabb elhelyeztetést biztosít a »Planeta« ügynökség, Beograd, Terazije 6. 9248

Mérlegképes könyvelő 12 éves gyakorlati állását változtatná. Bank és gabona szakmában jártas. Vezető munkaerő. Vidékre is elmegy. Mayer István, Sombor, Kneževićeva ul. 2. 9235

Perfekt szakácsnőt és szobaleányt keres azonnali belépésre beogradi uricsalád. fizetés szakácsnőnek 600, szobalánynak 400 dinár havonként. — Csakis azok jönnek tekintetbe, kik igazolják, hogy uraságoknál voltak alkalmazva több évig. Bizonyítvány másolatukat kérem beküldeni e címre: Direktor Karamata, Beograd, Kralja Milana 65. 9438

Értesítés.

„Nada“ kiházasító és „Dar“ szülési segélyegyesület tagokat felvesznek. Harambašićeva ulica 25. Jogakadémia mellett.

Figyelmeztetés

Ezúton hívjuk fel üzletfeleink figyelmét azon körülményre, hogy

Vetro Károly

vállalatunktól kilépett, tehát sem bevásárlási, sem pedig inkasszó joga cégünk részére nincs.

Weisz Jenő

kefegyár.

7950

Meghívó

a Közgazdasági Bank részvénytársaság Igazgatósága

a Subotičán 1925. november 15-ikén délután 4 órakor az intézet székházában megtartandó

rendkívüli közgyűlésére

a t. részvényeseket tisztelettel meghívja

Tárgysorozat:

1. Határozathozatal az intézet sombri főintézetének, a Bácsme gyei Agrár Takarékpénztárnak a Sombri Takarékpénztárba való beolvadása és ezzel kapcsolatban a Közgazdasági Bank r. t.-nak, Subotica, a Sombri Takarékpénztár, Sombor, sombri céggel való egyesülése tárgyában és az egyesülés módjaitainak megállapítása.

2. Az alapszabályok 1 §-ának módosítása.

3. Választás az igazgatóságba.

4. A sombri főintézet igazgatótanácsának megválasztása.

5. Választás a felügyelőbizottságba.

Azon t. részvényesek, akik a közgyűlésen megjelenni és szavazati jogukat gyakorolni óhajtják, tartoznak az alapszabályok 10 §-a értelmében a közgyűlés megtartását megelőző legkésőbb 3 nappal megelőzőleg a részvényeket az intézet pénztáránál Subotičán vagy a sombri, staramoravica, apatini, pacsiri fiókintézetek pénztáránál vagy az Opšta Privredna Bankánál, Beogradban, a Wiener Bankverein beogradi fiókjánál, a közgyűlésen való szavazati jog gyakorlása céljából letétbe helyezni. A letett részvényekről kiállítandó elismervények a közgyűlésen való megjelenésre igazolójegyet szolgálnak.

9450

KORZÓ MOZI

November 2-4-ig
hétfő-szerda

Tatár hercegnő
(Csavargó törvénye)

Messze Ázsiában játszódik le a tatárok között ez a kedves nem mindennapi szerelmi történet 7 felvonásban, melynek főszereplői

**DOROTHY DALTON
TEODOR KOZLOFF**

Jugoszláviában először Suboticán kerül színre!

LIFKA MOZI

November 2-4-ig
hétfő-szerda

Paramount film!

Asszonyvadász

Egy hihetetlenül finom és pikáns dráma a legmodernebb életből. Már a címe is lekötötte a figyelmünket, különösen pedig az, hogy GLOE A SWANSON TOM MOORE két híres csillag játsza a főszerepet.

Jugoszláviában Suboticán kerül először bemutatásra!

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagság és elrendezés szerinti. Legkisebb apróhirdetés 50 dinár. Csak felhívószöveget jelölve lehetnek a hirdetések. Kérdésekre később válaszolunk.

Eladó olcsón 10 HP szivógázmotor, fekvő, 38 körjáratot hajtott. Csak személynél tárgyalok. Burány István motormalma, Senta. 9399

Temetkezési berendezést esetleg egyes felszerelési darabokat is keresek azonnal megvételre. Ajánlatokat kérek »Beza« hirdetővállalathoz. Velikibecske-rek. 9437

Somborban forgalmas helyen 1 ház öt szobával, négy üzlethelyiséggel, ihalmérés és trafik joggal jutányosan eladó. esetleg kiadó. Több ház eladó. — Bővebben: Langné, Agina 11. Somborban: Varró Izsónál. 9463

Város határánál prima két lánc beültetett szőlő gyümölcsösökkel, házzal eladó Csereeladások. Raktarak kaphatók. Gyönyörű hálszoba, kredenc, asztal székek ágyak, Pallas Lexikon eladók. Langné, Agina 11. 9464

Orvosi műszerek üveg-szekrényvel és műtőasztallal sürgősen eladók. Cim: Szélinger Antal, Titele. 9441

Eladó Szegeci uton, a menhely mellett 200 m²-es telek. Bővebben: Bleszáktelep 21. 9464

Rázhely egy kapa fúntussal eladó. Halasi-ut 88. 9452

Zongora jó karban levő, eladó. Cim: a kiadóban. 9422

6 HP szalagfűrés gvári magánjáró olcsón eladó Suboticán, Duličeva 21. 9421

Stelermát, savanykását, különböző fajok. Kanada Maschanszka, Aranyranett, boralma, szép vörös és sárga áru vagonszáma is kapható olcsó áron. Ivan Ogrizek, Osijek I. telefon 171. 9400

Sarokház, nagyon forgalmas és élénk helyen, tég-lából épült, 3 szoba, konyha, kamra, pincével, üzlettel és vendéglővel és 2 raktárral szabadkézből eladó. Felvilágosításokat a tulajdonos ad, Gavrić Lázár, kereskedő, St.-Bečei. 9344

Eladó ház, közel a bel-térhez, lakómentes, vil-lanyvilágítással, beköltözhető, kedvező fizetési feltételekkel, 3 szoba, 2 konyha, mosókonyha, kam-ra, műhely, 40 m² méter faház, 50 m² méter 2 be-épített dísznő ol, teluk 1250 m² — Cim: a ki-adóban. 9283

Vendéglő és kávéház el-adás, Eladnám vagy bér-be adnám hosszabb időre utonnan épült vendéglő-met és kávéházamat. — Czizler Sándor, Bačka-Topola. 9274

3 Köttött jumper
igazi gyapjuból, minden színben 34 din.
Divatos mintával 62 din. Tekerő bléz
vastag, kék gyapjuból 76 din. Divatos
mellény 98 din. Előkelő, szép 150 din.
Ujdivatú köttötkabát 220 din.
Szetküldi: 1461

R. Stermecki nagyáruház
Celje No. 27. Slovenija

Arjegyzéket 1000 ábrával küldünk minden-
kinek ingyen. Szóval, kam aru és más
röfősáru-mintákat csak 8 nappal megtekinté-
se. Ha az aru nem megfelelő és nincs végzől
lévő, kicserélük az újat a pénz visszaa-
küldjük. Rendelést 500 dináron felül bér-
mentve küldünk.

Kereskedőtávozkat felveszünk! Kereskedőknek angró árak!

Eladó birtok, 10 hektár elsörendü szántó házzal és gazdasági épületekkel szabadkézből eladó. A birtok tehermentes, Beograd —Valjevo országot mentén, a vasuti állomástól egy kilométernyire. A községben van elemi iskola, templom, mezőgazdasági szövetkezet több bolt és vendéglő. Bővebb felvilágosítást ad: Mih. Z. Marković-Piro-mamac törv. bíró Aval-ska ul. 15. Beograd. 9268

Eladó egy jóforgalmu korcsma és fűszerkereskedés házzal együtt. — Cim: Gál András St. Mo-ryavica. 9254

Eladó és azonnal beköltözhető jókarban levő cse-repzsindelyes ház, VI., Praška ul. 18. 9409

Veszek egy használt kis gőzkazánt (egyől négy HP) morzsolásra és szecs-kázásra. Deutsch Vilmos, Senta. 9394

Kitűnő állapotban levő zongora sürgősen és olcsón eladó. Cim: a kiadó-hivatalban. 9251

Retortafaszenet és tüzfűt ajánl a teslici iparművek vadasági vezérképviselője Hubert Lajos. Novisad. Postafiók 25. 6751

Eladó ház, közel a bel-térhez, lakómentes, vil-lanyvilágítással, beköltözhető, kedvező fizetési feltételekkel, 3 szoba, 2 konyha, mosókonyha, kam-ra, műhely, 40 m² méter faház, 50 m² méter 2 be-épített dísznő ol, teluk 1250 m² — Cim: a ki-adóban. 9283

Vendéglő és kávéház el-adás, Eladnám vagy bér-be adnám hosszabb időre utonnan épült vendéglő-met és kávéházamat. — Czizler Sándor, Bačka-Topola. 9274

Eladó ház, közel a bel-térhez, lakómentes, vil-lanyvilágítással, beköltözhető, kedvező fizetési feltételekkel, 3 szoba, 2 konyha, mosókonyha, kam-ra, műhely, 40 m² méter faház, 50 m² méter 2 be-épített dísznő ol, teluk 1250 m² — Cim: a ki-adóban. 9283

Vendéglő és kávéház el-adás, Eladnám vagy bér-be adnám hosszabb időre utonnan épült vendéglő-met és kávéházamat. — Czizler Sándor, Bačka-Topola. 9274

Eladó ház, közel a bel-térhez, lakómentes, vil-lanyvilágítással, beköltözhető, kedvező fizetési feltételekkel, 3 szoba, 2 konyha, mosókonyha, kam-ra, műhely, 40 m² méter faház, 50 m² méter 2 be-épített dísznő ol, teluk 1250 m² — Cim: a ki-adóban. 9283

Vendéglő és kávéház el-adás, Eladnám vagy bér-be adnám hosszabb időre utonnan épült vendéglő-met és kávéházamat. — Czizler Sándor, Bačka-Topola. 9274

Eladó ház, közel a bel-térhez, lakómentes, vil-lanyvilágítással, beköltözhető, kedvező fizetési feltételekkel, 3 szoba, 2 konyha, mosókonyha, kam-ra, műhely, 40 m² méter faház, 50 m² méter 2 be-épített dísznő ol, teluk 1250 m² — Cim: a ki-adóban. 9283

Vendéglő és kávéház el-adás, Eladnám vagy bér-be adnám hosszabb időre utonnan épült vendéglő-met és kávéházamat. — Czizler Sándor, Bačka-Topola. 9274

Eladó ház, közel a bel-térhez, lakómentes, vil-lanyvilágítással, beköltözhető, kedvező fizetési feltételekkel, 3 szoba, 2 konyha, mosókonyha, kam-ra, műhely, 40 m² méter faház, 50 m² méter 2 be-épített dísznő ol, teluk 1250 m² — Cim: a ki-adóban. 9283

Vendéglő és kávéház el-adás, Eladnám vagy bér-be adnám hosszabb időre utonnan épült vendéglő-met és kávéházamat. — Czizler Sándor, Bačka-Topola. 9274

Eladó ház, közel a bel-térhez, lakómentes, vil-lanyvilágítással, beköltözhető, kedvező fizetési feltételekkel, 3 szoba, 2 konyha, mosókonyha, kam-ra, műhely, 40 m² méter faház, 50 m² méter 2 be-épített dísznő ol, teluk 1250 m² — Cim: a ki-adóban. 9283

Vendéglő és kávéház el-adás, Eladnám vagy bér-be adnám hosszabb időre utonnan épült vendéglő-met és kávéházamat. — Czizler Sándor, Bačka-Topola. 9274

Eladó ház, közel a bel-térhez, lakómentes, vil-lanyvilágítással, beköltözhető, kedvező fizetési feltételekkel, 3 szoba, 2 konyha, mosókonyha, kam-ra, műhely, 40 m² méter faház, 50 m² méter 2 be-épített dísznő ol, teluk 1250 m² — Cim: a ki-adóban. 9283

**Értesitem a n. é. közönsé-
get és megrendelőimet, hogy
üzletemet**

Sokolska ul. 10. szám alá, Heiser-fürdővel szembe helyeztem át.
Férfi öltönyök 780 és 950 diárért kezdve a legújabb divat szerint készítik.

Peits István
uri divatszabó.

Tisztviselő, iug. állampolgár, gimnáziumot és kereskedelmi főiskolát végzett, két évig elsőrangú iparvállalatnál működött, kitűnő bizonyítvánnyal, beszélt szerb—horvátul, magyarul, németül és franciául, jó levelező és gyorsíró, állást keres. Ajánlatokat »Török« és megbízható jellegre a kiadóba kér. 9341

Két kis gyermek mellé egy birtokra kisasszony kerestetik, november 1-re. Birkás István Szubotica, Šenoa ul. 18. 9355

Pénztárnokú, egy salda-kontista és egy irodai gyakornok német és szerb nyelvismerettel kerestetik. Írásbeli ajánlatok fizetési igény megjelölésével Schmolka hirdetőjébe Novisad, Futoški put 2. címzendők »101« alatt. 9249

Ingyen cipő!

Ingyen kap egy pár cipőt, ha közli címét a »Voika« céggel, Ljubljana 11. és eleget tesz azoknak a követelményeknek, melyeket a cég közöl önnel. 9424

FIFI KÖLNI VIZ
Készíti PINTÉR gyógytár

Hivatalnok fiatal könyvelő, magyar, szerb és német tudással mielőbbi állást keres. Cim: Z. Glück Severin kod Bjelovar. 9270

Kataszteri mérnöki munkálatokban jártas geometriát keresek azonnali belépésre, kinek több évi gyakorlata van. Vadász Pál Szubotica. 9267

Bóde eladó

a Szent János téren, (új buzatér) jóforgalmu trafikkkal és vegyeskereskedéssel. 9441
Bővebbet ugyanott.

Eladó sarokház, jóforgalmu pékséggel, 3 szobával, 2 konyha, pince, bolt, 420 m²-es telken, kifogástalan épület 150.000 dinárért. — Ujházi Vince pék, Senta, Tópart. 8737

VÉTEL-ELADÁS

Fényképezési műterem Zagrebban, jól menő, élénk utcában olcsón eladó. Ajánlatokat »Za 6510« alatt a Publicitas d. d. Zagreb, Gunduličeva ul. 11. továbbít. 9247

Komplett bádgosmühely-berendezés azonnal eladó. Johann Beker, Novi-Vrhas.

Beltéren egy korcsmahelyiség berendezéssel és joggal sürgősen eladó. Cim: a kiadóban. 9429

Eladó egy elarusító fabó-dé 3 méter hosszú, 2 1/2 m² n éter széles gyönyörű kivitelben, egy ajtóval és két ablakkal, 8 csavaral-tal könnyen összerakható. Cukrásznak, trafiknak stb. nagyon alkalmas. Összeállítva meglátható Glaser faterlepen Bajmok. 9083

Eladó 5 HP 220 voltos vil-lanymotor körfűrésszel koc-sira szerelve, 60 mtr ká-belvezetéssel és egy ku-ricadaráló 2 1/2 méter-mázsza óránkénti teljesít-ménnyel teljesen új álla-potban. Glasner faterle-p. Bajmok. 9082

Új zongorák pianók, csakis elsőrendű világ-márkák, a leghosszabb le-járatu részletfizetésre ka-phatók 10 éves jótállás mellett. Legnagyobb vá-laszték az országban. Ka-phatók Kain Lajos hang-szerkereskedőnél Suboti-ca Városháza. 2942

Ingyen egy divatos sapka minden vásárlónak, ki ru-haszükségletét Földes Samu ruházletében szerzi be. Jelenleg a Jugoszlavenska Banka épületében, a főtéren. Az összes raktáron levő árukat: bőrkabátokat (Din. 975), szőrmegalléros és belézés téli-kabátokat, elegáns raglá-nokat (Din. 750), gver-mekkabátokat, divatos nőikabátokat (Din. 700) és leányköpenyeket 20% ár-engedmény mellett árusítom ki, üzletáthelyezés miatt. Hivatkozzon az új-sághirdetésre. 5984

Privát bélyeggyűjtemény eladó. Subotica, Palmoti-čeva ulica 79, Rothéknál. 8889

Billiárd felszerelve, zenélő Polypkon ötven kot-tával, Maidinger kályha eladó. Lichtneckertnél Baj-mokon. 9384

Különféle teicsarnokba-berendezési tárgyak és teljes berendezések olcsón ka-phatók. Gradianszka Mle-kara. Szombor. 9433

Komplett cukorka és cse-mege üzlethelyezés ked-vező fizetés mellett eladó. Megkeresést a kiadó to-vábbít. 9461

Balog Lina
Allandó kiállításában veheti minden alkalomra a
legszebb és legolcsóbb ajándékokat
Kényelmes fizetési feltételek!
Subotica, Aleksandrova 5. (Bárany szálló mellett)

KÜLÖNFÉLE

Kétágyas butorozott szo-ba kiadó. Vilsonova ul. 49. 9383

Szoba-konyha butorozva vagy anélkül havi 400 di-nárért kiadó. Palics, Ve-licki fakeskedő. 9381

Kétszobás lakást keresek. Cim: a kiadóban. 9332

Patkánin patkányirtósz-er doboza 15 dinár, kapható minden gyógyszerárban és drogériában, továbbá a Torontáli Agrárbanknál Veliki-Bečkereken. 9313

Üzlethelyiség azonnalra kiadó az udvarban. Jela-čičeva ulica 5. szám. 9286

Utlevélek. Közvetítünk az összes államokba való utlevélek beszerzésénél és vizumozásánál. Beszere-zük az összes létező en-gedélyeket, itt lakhatási engedélyeket az SHS ál-lamban stb. Mindenkinek jót állunk a szolid és biztos munkáért, Nem-zetközi Tudakozó és Bi-zományi Iroda Subotica, Kralja Aleksandra ulica kilenc szám. 9284

Nagvenyedi-Kovács gyógy-szerész általánosan ked-velt arckenőse kifogás-talan békeminőségben is-mét kapható. Postán is utánvétellel azonnal küldünk. Herci drogeria Su-botica, Aleksandrova ul. 1. 9181

Pamutatlaszból

Din. 99

Selyematiszból

Din. 169

Prima sevróbőrből

Din. 199

Prima lakkból

Din. 269

Dion

CIPELA I KOŽA DION. DRUŠTVO.

Zagreb
Beograd
Osijek

Sombor
Vel. Bečkerek
Dubrovnik
Split

Sarajevo
Novi Sad
Brod n.Š
Zemun

Subotica
Skopje
Maribor

Verses köszöntő minden holtaknak

MOST idézlek benneteket Koppersó Város lakói, kedves alvó testvéreim,

kiknek a halottkém már megadta az itéletnap vizumot, élet obsitosai,

kik vagytok a beteljesedett irásisa, por és hamu a vezekló isten felett,

ma eljövünk hozzátok virágosan jeltámadásért és bocsánatért.

*

TEMETŐ, zöld lombokkal telliget, hol csupa kövér holtak trágyázzák a földet,

hánszor leküdtém itt bódult álomban én is,

de meghalni nem értem rá soha, csak ültünk szerelmesen a gazdag, illatos dombokon,

két boldog növendék-halott

és oly jó volt tudni, hogy itt mindenki aluszik, nem kukucskált utánunk senki, nem árulkodott ránk senki és titkunk egy maradt ezernyi halottal, akik diszkrétan behunyták a szemeiket.

*

MOST emlékezzünk meg róluk:

az éreimeszesedés halottairól, a gutaütés halottairól és a vénség halottairól,

akik arany zászlók alatt, a feleségükkel karöltve mentek a tulvilágra, mint Philemon és Baucis és két trombitavirágzó szívükből de ne feledkezzünk meg az éhség halottairól sem, akiknek korgó gyomruk volt a gyászindulójuk,

a tüdővész halottairól, akiket a szeretőjük mellett fogott karon a halál,

a szerelem halottairól, akiket csókkal mérsároltak le,

a folyók halottairól, akiket az örvény kapott el, a tengerek halottairól, akik cápák bendőjében kaptak szállást,

most boruljunk térdre, mind:

a csataterek halottai előtt, akik egymás husába marva mentek az Ur trónusa elé,

a gázak halottai előtt, akiknek kipukkant a tüdejük, mint papírstanicli,

az erdők, bányák, gyárák halottai előtt, akik hidat vertek testükből a fiaiknak,

a menykő halottai előtt, akik eltelejtették félni az istent

és menjünk el tisztelni:

az akasztófák halottaihoz, akiknek hüllők vájták ki a szemükből az élet utolsó üzenetét,

a forradalmak halottaihoz, akiket a vér vitt a barrikádokra,

a piramisok halottaihoz, akik hatezer esztendőre megállították az időt,

a földrengések halottaihoz, akikről szabadulni akart a göthős, éhes föld

és milyen sokan vannak a szégyen halottai, akik a testvérük, a rokonuk és a szomszédjuk elöl menekültek Mária szoknyája mögé,

a hold halottai, akiket a bitang égi csavargó dobott le a háztetőről, de ne feledkezzünk meg a kicsi magzatokról sem, akik a vajások

asszonyok ujjai között vesztek el, az öngyilkosokról, akiknek csak a temetőárok jutott és végül a kőbor kiskutyák lelkéről, akiket a sinterhurok szalajtott ki a világból.

*

Ó, halottak, akik eldvoztatok erről a vadász-

területről, ahonnan egyszer mindenkinek fel kell szedni a sátorfáját, adjátok nekem az erőt az izmaitokból, az egészséget a tüdőtökből, a boldog mosolyt a szátokról, amít ugyse vihettetek le magatokkal hat lábnyira a föld alá!

TAMÁS ISTVÁN

NÁSZUTASOK

Irta: **BAEDEKER**

Ami Olaszország főbb helyeinek, s különösen a »múvárosok«-nak (Milano, Velece, Flórenc, Róma és Nápoly) jellemző tünete, főként őszszel és tavasszal, az az ifjú házásoknak, a nászutasoknak a fölbukkanása, akik e két szezonban idehozzák fiatal boldogságukat kómikus látványossággal a mindenre figyelőknek. Ők persze nem is sejtik, mily félszeg a szerep, amelyet itt játszanak, s mert a szerelmük vak, egymásról se látják, hogy mily kedvesen neveltségesek. A jó lelkek azt hiszik, hogy uton, vasuti kupékban, gőzhajókön és kényelmes hotelek kényelmetlen szobáiban és ágyaiban költőibb módon lehet szeretkezni, mint otthon a saját meghitt fészükben, az ő »sweet home«-jukban. (Ha tudniillik van ilyen meghitt otthonuk, mert az most bizony nincsen minden házaspárnak...)

Nem akarom ezt a sokat vitatott s így már eléggé elkoptatott témát újabb okoskodással vinni hátrább. (Mert előbbre vinni meg éppen lehetetlen.) Meglehet, hogy igazuk van azoknak, akik »utközben« szakítják le ifjú feleségük mézajakáról az első rózsacsókákat. — lehet. De mért éppen Itáliában? Mondják meg nekem e jó emberek — az ifjú házások mind jóemberek, később majd demoralizálódnak! —, hogy mért jönnek a házasságuk inaugurálása végett éppen olasz földre? Hiszen, ha igazán szeretik egymást — amit nászutas levő párokról, még ha törvényes is a házasságuk, föl kell tételnie —, akkor annyira el lesznek foglalva egymással, hogy nem sok idejük marad ama bámulnivalók részére, amelyeket az olasz ég derüje s a cinquecento vidám művészete talál elejbük. Egy valóban szerelmes férfi a mézeshetekben bizonyosan nemcsak gusztusosabbnak, de szoborszebbnek is találja ifjú asszonykáját a Medicek Vénuszánál, s a boldog kis nő szeméből feléje mosolygó mosoly — nem képtelenség ez, kérem, mert van ám olyan mosoly is, amely nem mosolyog — valószínűleg becsesebb neki, mint az olasz ér sötéték derüje. Ha nincs így: jaj neki!

És jaj mindkettőjüknek! A nő — főleg a házasság első idejében — mindenre féltékeny, ami az ura figyelmét csak egy-két percire is lekötö, minden madonnára, minden női portréra, minden meztelen nőszoborra (csupa versenytársak!), még a templomokra, a hidakra, a múzeumokra, könyvtárakra, a városházákra, egyetemekre, mindenre... Jaj neked, fiatal férfi, ha megbüvöltet az antik vagy itáliai művészet valamely remekétől, rajtafeleited a szemed és kis időre meg találsz feledkezni arról az ifjú hölgyről, akit a napokban leánysorból asszonnyá léptettél elő, akivel szerelmeskedni, boldog együttlében üdvözülni jöttél ide, s aki új és szokatlan asszonyosságának a boldog tudatában fontosabbnak tartja magát rád nézve nemcsak minden nőszobornál és asszonyportrénál, hanem egész Olaszországnál és annak minden városánál. Saját fülemmel hallottam

(amit nem árt hangsúlyozni, mert az ember sokat, nagyon sokat hall a más fülével), mikor egy nászutas levő kéthetes menyecske — akinek felelhetetlen fehér fogai közül ma is felém nevet az emlékezés tejszínű kódén keresztül egy hamisítatlan és hamisíthatatlan párisi mosoly — ezekkel a szavakkal támadt az urára:

— Ha azért jöttünk ide, hogy teljesen elhanyagolj, akkor jobb lett volna el se mozdulnunk hazulról!

S mindezt azért, mert az embere érdeklődni merészelt Pompéji romjai iránt s bizonyos ideig szemlégette egy antik villa megmaradt oszlopait. A derék ur azzal próbálta jóvátenni a hibáját, hogy a hölgyét is figyelmeztette, mily érdekesek e nemrég kiásott romok, amelyek a kétezzer év előtti civilizációnak és művészetnek a tanúságtevői. De önagsága érdekesebbnek találta a szerelmet a legrégebb oszlopökknél, mélyen elszomorodott az ura érzéketlenségén, könnyekre fakadt és sűrű lélekzetvétel között gyermekies sírás közben zokogta:

— Még jobb lett volna meg se ismerkednünk!

S a jó ember ettől az időtől fogva kénytelen volt lemondani minden archeológiai érdeklődéséről, s csak azt merre megnézni, amire a felesége figyelmeztette, s ezek között bizony kevés találkozott olyan, ami művészi szempontból érdekes vagy fontos lett volna. Ezek ugyanis is jobbára afaíta holmik voltak, amelyek másutt is feltalálhatók, s amikért nem érdemes a Raffael és Tasso világába zarándokolni. Mert csinos kirakatok tudvalevőleg egyéb polgárosult vidéken is előfordulnak.

A férfiak — még mindig ifjú házásokról van szó — rendszeren némi kis előkészítéssel, ha egyébbel nem, hát egy kis Baedeker-tudománnyal jönnek ide, s a tudnivalókat ama hiu és flancos formájával, amelyben azonkívül, hogy elmondhatják: *itt voltam*, azzal is eldicsekedhetnek: *ezt meg ezt láttam*. S ez könnyen keveri őket konfliktusba bájos utitársukkal. Mert ezek a szerencsésen férjhezment csinos hozományok — mint az iménti példa is bizonyítja — több érdeklődést hoznak magukkal olasz földre ékszer, csipkék, ruhák és egyéb hasznos ingóságok, mint a szépművészetek remekei iránt. Így aztán a »boldog házások« közti szellemi viszálykodás magva már az első hónapban megfogamzik, gyakran sokkal előbb, mint boldogságuknak a záloga, közös életüknek a folytatása: a gyermek. S igazán, kínos dolog látni egy ilyen szeretetre és szerelemre egyaránt méltó fiatal nőt, amint kecses mozdulatok közt — hogy a Karinthy Frigyes szavát használjam: bájos hetveggel — szívből ásit s a lelke mélyéből unatkozik, mialatt az uti-, házasság és ágyvástára (komoly, derék uriember, aki a házasság kötése nanián azon boldog, hogy nemcsak a felesége fog Rómába utazni, hanem ő is) a cicerone-ja előadását figyeli,

a vörös könyve lapjait forgatja s a noteszébe jegyezgetve gyönyörködik abban, amit csak szép-nagyot lehet látni a Mignon meleg házájában. Egy egész világ választja el itt az utazó párocskát, s mivelhogy a házasságuk sorsa — mint a legtöbb házasságé — az első hetektől függ, ennek a házasságnak a szomorú sorsa már a nászutas megvan pecsételve. Ők, a fiatalok még nem tudják, — ők ez apró nézet-és izlésbeli eltérések ellenére azt hiszik, hogy boldogok, s remélik, hogy boldogok lesznek, de a figyelmes szemlélők már itt, ezen a ponton, látják a jövőjüket, két egymást szerető, de egymást nem értő ifjú ember sívár jövőjét...

Van aztán egy másik típusa a nászutas házaspárnak, amely szintén gyakran látható ebben a gyönyörű országban. Nem éppen ritka eset, hogy kiválóbb nevelésű fiatal leány (helyesebben férjhez adják) egy rendszeren gazdag néha nagyon gazdag urhoz, aki mászserü *money-maker*, kitünően ért a pénzszerzéshez — ami a nőknek sohase olyan rokonszenves, mint a pénzköltés —, de édeskeveset a szépmesterségekhez. Az ilyen házások nászutasága is kellemetlenséggel és (különösen a házasságban másként is csatlakozó nőre nézve) kínos csalódásokkal jár. Anyagelvi gondolkozású férjének a prózaiságát és a Szép iránti színavakságát már az első templomlátogatás alkalmával vagy az első kép-gyűjtemény vásznai előtt észreveszi, s így mingyárt a kezdetnél elfogja a megnemértettség lehangoló érzése, amely az asszonyokat jobban szokta elkeseríteni, mint a férfiak mindennap megverné őket. Az első ilyen csalódásnál rájön, hogy műveltség dolgában fölötte áll az urának, akire pedig a nő alárendeltség intuitív ősi érzéséből tisztelettel szeretne föltekinteni, s ettől a perctől fogva azt hiszi, hogy az egy inferiális lény, aki őt nem érti, de meg se értheti, mert hiszen »nem értelmes ember.« Ettől az időtől kezdve az a meggyőződése, hogy tévházasságot kötött, rosszul ment férjhez s odadozta magát egy »közönséges ember«-nek. Mostantól fogva busul azon, hogy az életét, szép fiatal életét nem olyan élettárs mellett fogja tölteni, aki »imponál neki«, de olyannak oldalán, akit »nem becsülhet«, stb. Nagy bolondság, de hát várhatunk-e sokkal több okosságot ezektől az aligasszonyoktól, akik az életet még nem ismerik, s a mézeshetekben valószínűleg azt hiszik, hogy a nászutas: az élet, s hogy az élet nem egyéb, mint egy jó hosszú nászutas. Az ilyen szegény, tapasztalás nélküli kis menyecske rövid idő múlva sokat sóhajtozó, keveset mosolygó »femme incomprise«-zé válik, aki vagy örökké kesereg és busul egy eltévesztett életpályának a romjain, vagy pedig lázas keresésére indul a férfinak, aki jobban megfelel a nevelőintézet és álmóvilágbeli fogalmainak az ideálról, aki százszorta többet tud, mint ő és ezerszerre annyi áldozatot kész hozni érte, mint az, akéhez hozzáláncolta a »kegyetlen sorsa.« Mivelhogy alapjában vége jó ember vagyok, s szeretném, ha minden ember boldog volna, azt kívánom neki, hogy a második házassága és a második nászutasága jobban sikerüljön! Ad-dig talán majd elolvassa e sorokat és megfogadja a tanácsukat, hogy ne képek és szobrok közé vezesse ez alkalommal az urát, s ha az ide kívánkozna, beszélje le róla és magyarázza meg neki, hogy művészeti tanulmányok között nem jól esik a csók és csókolódzás közben sehogy-

se sikerülnek az esztétikai studiumok.

Okos nászutazás bizony csak az, amelyet férj és feleség abból a célból tesznek, hogy háborítatlanul, indiszkrét szemektől függetlenül, ellenőrzés nélkül, de művészet- és tanulmánymentesen is szerethessék egymást. Az ily utasoknak a képgalleriák csak szerelmi találkozó, a templomok pedig csak meghitt helyek, ahol jól esik egymás kezét megszorítani, s ahol minden oltár, amely előtt elhaladnak, arra az oltárra emlékezteti őket, amelynél örök hűséget esküdtek egymásnak. Talán Hedda Gabler is boldogabb lett volna s a nyugtalan lelke közelebb férközhet az ura szívéhez, ha ez a nászuton nem könyv- és levéltárakat buvárol, hanem az új aszszonyával foglalkozik.

S ha mégis a Heszperidák földjére jönnek a fiatal házaspár, hagyjanak békét a képescsarnokoknak, s a többi gyűjteményeknek, s a művészeti tanulmányokkal várjanak szépen, amíg másodsor jutnak el ebbe a szép országba. A nászutazás szerelemre való, nem pedig művelődésre, — csokolódzásra és nem tanulásra.

Bezdin

A romániai szerbek kulturájának ötszázéves jubileuma

A romániai görögkeleti szerbeknek ünnepi esztendőt jelent 1925. A romániai szerbek az ősrégi bezdini zárdában az ötszázéves jubileumát ünneplik meg ebben az esztendőben. A bezdini zárdában a századok folyamán rengeteg írásos emlék torlódt föl, amiket a fajukat és nemzetüket szerető szelid szerzetesek őriztek meg az utókornak és ma is féltve strázsálják a sok vihartól megtépázott nép multjának dokumentumait. A fontos egyházi és kulturmissziót végzett generációk főtámadnak a nagy ünnepen, hogy utat mutassanak, figyelmeztessenek és emlékeztessenek sok olyan eseményre, amely a bezdini zárdára nem egyszerűen súlyos veszélyt hozott.

*

A bezdini hatalmas kolostort a Jaksics testvérek építették 1425-ben, hogy az alig három évtizeddel azelőtt a rigómezői csata után letelepedett szerbeknek kulturgócponot teremtsenek.

A zárdának rengeteg akadállyal kellett megküzdeni, kezdve az építéstől, a kalugyerek letelepedésén keresztül egész az 1848-as magyar szabadságharcig, amikor a csaták felelőtlen portyázói rombolásokkal sebeztek az ötszázéves zárdát.

Bezdin a szerb telepedés idején fölbecsülhetetlen szolgálatokat tett a szerbégnek és ugyszólván rohamlépésben valóította meg mindazokat a terveket, amelyeknek a zárda alapítói és az új hazát szerzett szerb nép jelentőségét tulajdonított.

Az öszázévesztendő jubileum, amely félezredév kulturájának utját jelzi csodálatosképen kevés visszhangot keltett és még a szláv lapok közül is egyedül a »Politika« közölt cikksorozatot Crnyanszki Milostól, aki figyelemreméltó irataiban a bánáti szerbek történelmi mozgalmával inkább általában foglalkozott és elmulasztott hosszabb stációt tartani a legrégibb szerb zárda jelentősebb epizódjainál. Bezdin nevéhez az ősláv írás reformációja, a liturgiára vonatkozó emlékek rendszerbe foglalása fűződik.

A gazdag multu fényes jubileum, amelynek ünneplésére kegyeletos szívvel zárandokolnak el a tradícióstiszelő szerbek, nem egy szomorú szépséghibával szolgál, amely minden bizonyonnyal mélységes meditációra indítja majd nemcsak a romániai szerbeket, hanem mindenkit, aki a kisebbségi sors utjait figyelemmel kíséri.

A romániai szerb nép és intelligenciája, papjai lesujtottan kénytelenek konstatálni, hogy ötszáz esztendő fejlődés után kisajátították a

zárda földbirtokait, minden hatalmi eszközzel akadályozzák a szerb szerzetesek eddig kifejtett serény munkáját.

A megcsökent létszámu ősi szerb zárda panaszai nem egyedülállóak Romániában, ahol kisebbségnek rengeteg nehézségekkel kell megküzdenie. A romániai szerbség legrégibb zárdájának jubileumán minden impózans külsősége mellett is magán viseli a kisebbségi sors bélyegét.

Mesterházy Ambrus.

TERE-FERE

Próba-bál. Az írók fáradságos munkával gyűjtik össze az adatokat, melyek regényeikhez szükségesek. Frauber Karthagóba ment, minek előtte a Salambot megírta volna, kötetekre menő jegyzeteket készített a helyszínen. De vannak olyanok, kik még furcsább áldozatokat hoztak az adatgyűjtésnek.

Prosper Merimée, a francia regényíró, Korzika szigetén szenvedélyesen tanulmányozta a népszokásokat. Egy régészeti küldöttséggel érkezett oda. Mint a szép művészetek felügyelője.

Mikor Olmaccia nevű kis falucskába ért, közölte az ottaniakkal, hogy szeretné hallani népdalaikat, különösen azt az ódon, évszázados kantust, mellyel a korzikaiak halottjaikat siratják el. Kivánságát azonban nem teljesíthették. Ehhez a halottas énekhez tudniillik (ahogy kifejtették neki), okvetlen szükséges egy halott is, enélkül előadni kegyelmsértés és tilos.

Mit tett az író? Merimée ebédután leheveredett egy kerevetre, két viaszgyertyát gyújtatott, feje mellé tétette, aztán odahívatta a gazdájával a népet, tudatták velük, hogy a francia ur hirtelen meghalt, mire a korzikaiak rágyújtották a kántusra.

Jajveszékelve siratták őt, tépték hajukat, halottas táncot roptak, a holttest fölé hajoltak, becsukták szemhéjait, megcsókolták homlokát, daloltak és siratták az idegent, ki időnek előtte meghalálozott.

A jelenlevők közül akadtak olyanok, kik ismerték a suskust és megfigyelheték az író arcát, mely történetek hatása alatt mindjobban meghalványodott, hovatovább sápadtságot öltött.

De mikor az énekszó elült, a regényíró kinyitotta szemét, föl kelt a kerevetről és kábultan tekintett maga körül. A kis tömeg riadtan oszlott szét, nem sejtve, hogy gyászos tréfát ütök-e vele, vagy pedig tetszhalálról van szó.

Ez a kísérlet mély nyomot hagyott Mérimée-ben, ki az élményéről azután is sokáig beszélt. Azt mondotta, hogy egyetlen adatát sem szerezte be, ily drágán, mert e feledhetetlen pillanatokban csakugyan maga körül érezte a halált, mely megsuhintotta a fitokzatos szárnyával.

*

101 éves pap. A mult héten még Cook Kristóf volt a világ legöregebb papja, ki nemrég töltötte be a 101-ik évét.

Ma már nem ő az. Nem azért, mert meghalt, hanem mert életének 101-ik évében bejelentette egyházkerületének, hogy nyugalomba vonul, nem érez elegendő erőt papi hivatása teljesítéséhez.

Az öreg tiszteletet most meginterjúvolja az angol sajtó. A Daily Chronicle tudósítója azt írja, hogy az anglikán lelkész testben, lélekben egyaránt friss. Emlékeit szívesen mesélte el neki, a krimi háborúról is, mely 90 évvel ezelőtt zajlott le és melynek egyik áldozata egyik nagybátyja volt.

Cook Kristóf 1855-től kezdve állandóan a Monmouth nevű falucskában lelkészkedett, mellette még egy fészázada egyik testi-lelki jóbarátja, ki most vele együtt vonult nyugalomba.

Idilli falusi templomocska emelkedik a dombon. Itt prédikált háromnegyed évszázadon át. Körülbelül 6000 szentbeszédet mondott híveinek. Az újságíró tiszteletére Cook Kristóf bement a templomba, maga orgonázott azon a régi orgonán, melyet a templom már 200 év óta használ. Mikor megkérdezték, mi a hosszú életének a titka, ezt válaszolta:

— Mindenekelőtt sokat sportoltam, még az utolsó években is: gyalogoltam, usztam, vadásztam, halásztam. Mértékletesen ettem, szeszt sohasem ittam. Egyetlen bűnöm volt a pipázás. Erről ma sem szoktam le. Haszontalan s megerőltető könyvet sohasem olvastam, csak a bibliát, mindig a bibliát.

Végül kifejtette azt a reményét, hogy ilyen életelek mellett sikerül ezt a potom 101 évet kikerekíteni egy nagyobb, gömbölyűbb számmá. Nem érdemes csonka évszámmal itthagyni ezt a szép világot.

*

Mi kell az orosz népnek? A Revue de Parisban Gorkij Maxim folytatlagosan közli nagyérdekességű emlékiratait, melyek az orosz forradalom előzményeiről számolnak be és megvilágítják az orosz nép lelkét. Most az 1907-es évnél tart az író. Elmeséli, hogy ebben az esztendőben meglátogatta őt Breev nevű honfitársa, egy különös, álmodozó, ki eredeti módon fejtette ki, micsoda Lenin népszerűségének és hatalomrajútasának a közvetlen oka.

— Én ismerem a népet — szól Breev. — Hogy ki ül a trónon, az neki teljesen mindegy. Akár tatár, akár kirgiz, csak valaki ott legyen a trónon és a nép ábrándjának legyen támasztéka.

Félszakítottam — írja Gorkij — a beszélőt és megjegyeztem, hogy újban forradalmi idöket élünk. Ismérésöm kihuzta magát, az izgalom elsötétítette arcát és fojtott hangon kezdett beszélni.

—Forradalom? szabadság? Ugyan kérem! Holnap majd megint más fogja kiáltani: »Csitt... Most majd én tanítalak meg benneteket élni!...« És ök majd utána mennek, az illető vezetői őket, az emberek elérkeznek oda, ahonnan kiindultak. A nép számára csak egy igazi szabadság van, az, hogy ábrándozhasson. Sohasem boldog és sohasem is lesz az; mindenkor, ma úgy mint holnap, csak várja a boldogságot. A népnek hősre van szüksége, egy szent-re: Szko-belevre, Kuzmics Fedora, Rettenetes Ivánra, akárcikire. És minél inkább távoli, határozatlan, megközelíthetetlen ez a hős, képzelete annál inkább szabad, annál könnyebben élhet. Kell, hogy valakije legyen, valakije éljen. Mese kell neki. Szükségtelen kimutatni a népnek, hogy a Romanovok ugyszólván németek. Töle akár finnek is lehettek volna. Ismétlem, ismerem a népet! A népnek nincs szüksége demokráciára, angol parlamentre, az nem szereti a mehanikát, gépeket, az a titokzatoságot szereti. Szüksége van egy Valakire; ha ez a Valaki semmi, a nép betölti ezt a semmit képzelete hatalmával. Igenis, így van...

*

A legszemfüleesebb riporter. Az újságírás évkönyveiben a hírszerző riporternek sok nevezetes fejeverténye van följegyezve, de párját ritkítja az az eset, melyet most elevenít föl a *Comedia*.

Sok furcsa, ötletes leleményről tudunk eddig, mely dacolt az emberek ravaszágával és nem torpant vissza semmi akadálytól, hogy valamilyen híres embert intervjúra bírjon és a közönséget gyorsan, pontosan tájékoztassa. A palma azonban mégis egy francia újságíróé, Charles Braimeé, ki annak idején a »La Presse« munkatársa volt.

Bérangert, a költőt temették. A temetésen rendkívül nagy tömeg verődött össze, pár kisebb szerencsétlenség is történt, minek folytán a rendőrség intézkedett, hogy a gyászbeszéd elhangzása után a Pére-Lachaise temetőbe csak a család legközelebbi hozzátartozói s az irodalmi egyesületek juthassanak be. A temető rácsos kaput előre lezárták, a rendőri kordonon át semmiféle idegen, semmiféle lapudósió nem törhetett át.

Az újságíró kétségbe volt esve. Délután 2 óra volt. Lapjának délután 4-kor kellett közölni a tudósítást. Lemaradjon vele? Nem, ez nem lehet.

Mikor a gyászbeszéd elhangzottak és a koporsót fölemelték a fekete függönyökkel takart gyászszekérre, az újságíró észrevétlenül és villámgyorsan, mint az evet, fölugrott a koporsó mellé.

Vele együtt utazott a temetőbe. Lemelték a koporsót. Őt, ki a függönyökbe burkolózott, mindég nem csípték el, és nyugodtan végighallgatta a sirnál tartott gyászbeszédet, jegyezhetett is, s aztán a gyászkocsin ingeny hajtattott a városba s csak a szerkesztőségéhez közel eső uccánál figyelmeztette a kocsist, hogy ki akar szállani, mert a tudósítás sürgős.

*

Tudósok a fecsegő nőkről. Sok ezer év óta a világ minden népe megegyezett abban, hogy a nők többet — mondjuk így, — csevegnek, mint a férfiak. Eddig ezt senkise mertte kétségbe vonni.

Most egy francia lélekbuvár Dubou-ton lándzsát tör a nők melett, azt állítván, hogy a közkeletű hiedelem egyszerűen rágalom. A nők kevesebbet beszélnek. A férfiak pedig — mondjuk így — többet fecsegnek.

De adjuk át neki magának a szót.

— A férfi legalább négy szót mond addig, míg a nő egyet. Mindennek az az oka, hogy a férfi tüzetesen foglalkozik a politikával, művészetrel, üzlettel, mely sokkal inkább megköveteli a beszédességét, mint a nő családias élete. E három fő beszéd tárgyán kívül van még egy negyedik is, igaz: a szerelem. De a szerelmes férfi szintén többet beszél mint a nő, ki csak bólint, igent vagy nemet mond s legfőleg a szakításnál buggyan ki belőle a kétségbeesés szóáradata.

Ehhez hozzászól egy angol tudós is, ki kevésbé udvarias a nőkkel szemben:

— Ez igaz lehet — állítja — a francia általában a latin nőkre vonatkozóan, de a germán nép, a németek, angolok sokkal többet locsognak mint a férfiak, noha semmi érdekes mondanivalójuk nincsen. Erre bizonyára befolyással van a nyelv is. Megállapították, hogy a torokhangu nyelvek elősegítik a fecsegést, minél fogva a mi nőink sokkal beszédesebbek, férfaink hallgatagok. Vérmérsékletünk is hallgatagga tesz bennünket. Keveset beszélünk, sokat gondolkozunk. Elismerem, hogy ez alól kivételnek a latin és keleti nyelvet beszélő nők...

Tehát a magyarok is!...

A titka alkalom mindazoknak, kik butort akarnak venni. Lásd az »Atlas« d. d. Novisad, Sumadijska ul. 10. (a Háltereon tul) hirdetését

Az elátkozott lakás

Irta: Diószeghy Tibor

1.

Az öreg Stark papirstaniékat készítette, ez csak természetes. Japáni stihusu, aranylótszokkal átszótt, sühogós, zörgő selyempapirosból szabdalta ki és ragasztgatta össze a cukros-zacsokokat; százát negyven fillérjével vették tőle az előkelő csemege-kereskedések és cukorkaüzletek. Kis, fázós öregember volt ez a Stark, ugyanabban a kopott nagykabátban járt télen-nyáron; mi, gyerekek, nagyon respektáltuk, féltünk tőle és behúzódunk a Szalaiék konyhájába, vagy a Baronékhöz, ha végigcammogott a folyosón. Nyolckilenc éves lehettem, amikor Starkék odajöttek lakni a lovag-uccai bérházba, a harmadik emeletre, ahol kétszobás udvari lakásuk volt, előszoba és összes mellékhelyiségek nélkül; a konyhából egyenesen a szobákba kellett bemenni. Ez volt a legolcsóbb lakás a házban, mindig egyszerű népek éltek benne, előtűk egy borbélysegéd. Starkról is sutogták, hogy hordár volt azelőtt, de ezt senki sem tudta halála napjáig rábizonyítani. Mint staniclikészítő rendszeren keresett és két felnőtt gyermekük is hozzájárult a háztartáshoz, a lány hivatalba járt, a fiu pedig valamelyik nagy belvárosi ékszerésznél volt segéd. Őket csak látásból ismertem, a családból csupán az öreg Stark névvel álltunk összeköttetésben, aki lehetett már talán hatvan éves is és olyan hosszú volt, mint egy jól megtermett létra. Férje a hasig ért neki. Az öregasszony árva szót sem beszélt magyarul, mi viszont németül nem tudtunk, de azért kifogástalanul megértettük egymást. Ha kockacukrot vagy süteményt kaptunk tőle, korrekt németiséggel »kisztihand«-dal köszöntük meg. Amikor azt akartuk, hogy játsszon valamit nekünk grammofonon — az egész házban Starkéknek volt csak grammofonjuk — kilestük, mikor van egyedül és berontottunk hozzá:

— Tessék fonográfozni!

Idáig viszont Stark névvel terjedt a magyar tudománya; nyomban leszedte a grammofont a szekrény tetejéről, mi azalatt előhoztuk a hatalmas bádorgólécet a szenesláda melletti sarokból, azután végigjátszotta az összes lemezeket, akármennyi dolga volt. Nem emlékszem, hogy csak egyetlenegyszer is azt mondta volna, hogy nem ér rá; akárhányszor még a padló surlóságát is félbehagyta kedvünkért és zenéltette a »fonográf«-ot, hiába kiabált fel a házmesterné a zaj miatt. A hangversenyek rendszeren azzal fejeződtek be, hogy nekiestünk az öregasszonynak:

— Stárkpápi-i-ir... stárkpápi-i-ir...

(Meg veltünk győződve róla, hogy nem érti meg másként, mit beszélünk, csak ha úgy hangsúlyozzuk, németesen, a szót, mint ő: nyílt á-kat mondunk és elnyújtjuk a harmadik szótagot.) A stárkpápi-ir a konyhakredenc aljából kaparta elő: itt voltak részünkre eldugva azok a resztlék, amik a zacskókészítésnél fennmaradtak; de bizony, ha nagyon nyagattunk, adott meg-nem-kezdett, egész íveket is. Ma már még csak nem is sejttem, mire kellett nekünk ez a papír-hulladék, mit csináltunk vele? Akkor éltünk-halunk érte és emlékszem, óriási katasztrófa volt egyszer, amikor ilyen stárkpápi-szüret közben váratlanul betoppant a mogyorva exhortár és miután feleségét gorombán összezúrdta, elvette tőlünk a szép, színes íveket. Amint ordítózva bevágta ma-

ga mögött az ajtót és átment a másik szobába, Stark néni megsimogatta fejünket és könnyezni kezdett: minket sajnált.

A Baron Béla oldalba lökött:

— Nézd, sir.

Nagyon megbámultunk. Ekkor látam életemben először felnőttet sirni. Azóta már láttam egy-néhány-szor, de Starknét soha többé. Pedig lett volna rá oka sokszor...

2.

Kezdődött a fiával. Az ékszerészegédet nagyon tisztelték a házban, mert egész fizetését hazaadta anyjának és magának csak azt tartotta meg, amit különmunkával keresett.

— Egy mintafiu, — mondták róla.

Délután négy órakor jött haza az üzletből, mándjárt fehér dolgozó-kabátot húzott magára és leült egyik ablakuk elé, amit műhelynek rendezett be magának. Késő estig babrálgatott itt csillogó gyűrűkkel, ékkövekkel, láncokkal. Vacsora után valósággal el kellett zavarni hazulról, hogy ne dolgozzék folyton, hanem járjon társaságba is.

— Ki hallotta, hogy ekkora nagy fiatalember egész nap az anyja szoknyáján üljön, — zsörtölődött vele szikár mamája — legalább este eredj le a kávéházba lapokat olvasni.

Titokban természetesen büszke volt rá, hogy a Frici milyen szolid.

A Stark-fiu hozzászokott, hogy minden áldott este kilenckor kezét csókoljon anyjának és éjféli után kettőig, háromig elmaradjon lapokat olvasni, de azért mindig elvárta, hogy küldjék. Kis fekete angol bajuszával Max Linderre hasonlított, csak még elegánsabban öltözött, mint a híres francia moziszínész.

— Jól teszi, eleget keres, boldog lenne, ha nem költene magára, — helyeselte a Szalaiék mindenese, aki titokban és reménytelenül szerelmes volt a szimpatikus ékszerészegédbe.

Egyszer aztán két detektív jött a Stark-fiuért és elvitték. Micsoda esemény volt. Kiderült, hogy a mintafiu otthoni különmunkája — amit az udvari szoba ablakában az egész ház szemelátára végzett, — abból állt, hogy az üzletből titokban hazalopott drága briliáns-smukkókból, kolliékból kivette a köveket és kicserélte magakészítette hamisítványokkal. Egyik detektív kijelentette a házmesterné előtt, hogy olyan ügyes imitációkat gyártott az ékszerészegéd, hogy az üzletben sohasem jöttek volna rá manipulációira, ha barátja, egy orfeumi táncosnő össze nem vész vele és fel nem jelent.

Stark néni egészen összetört az eset után, de egy könny nem jött a szemébe, akkor se, amikor az öreg Stark kiátkozta a fiát. Nem sirt a lánya szerencsétlensége után sem. Ezt a lányt Jolánnak hívták, nagydarab, masszív nő volt, nekem nem tetszett, de általában csinosnak tartották. Hivatalba járt gépirni és minden szombaton meg hétfőn hazakísérte egy utazó, kicsi, kopasz ember, olyan zsánerű, mint az öreg Stark. Amikor az udvarló elment, Stark Jolánnal mindig veszekedett Stark Jolánnal mindig veszekedett az a folyosóra. A szakácsnének egyszer megmagyarázta, hogy az öregasszony azt szeretné, ha Jolán hozzámenne ehhez az udvarlóhoz, de a lány hallani sem akar róla. Valamelyik szombaton aztán mégis megtartották az eljegyzést, noha Jolán ágybafeküdt és kijelentette, hogy

halálos beteg, hagyjanak neki békét. A völégény azonban nem tárogott, azzal érvelt, hogy neki hétfőn el kell utazni négy hétre és még előbb rendbe akarja hozni a dolgot. Leszaladt sörért meg süteményért és a karikagyűrűt mégis csak ráhuzta Jolán ujjára. Stark néni sugárzott az örömtől és a menyasszony is mondta ekkoriban anyjának, hogy nem bánja mégsem, hogy férjhez megy. A házasságból azonban nem lett semmi.

Eppen aznap reggel, hogy az utazó hazaérkezett, Jolánnak gyereke született főnökétől. Starkné kétségbe volt esve és el akarta a dolgot titkolni. Az öreg Starkot elküldték turéért, a gyereket lefektették a második szobában, úgy tervezték, hogy majd este kicsempészi az öregasszony a házból és leviszi valamelyik rokonukhoz: Jolán pedig felkelt és alig pár órával a szülés után megjelent a lakás gangranyiló ajtajában, hogy megmutassa magát és minden esetleges gyanút eloszlasson. Minden rendben is lett volna, ha délután be nem állít boldogszerelmesen az utazó, aki — hiába mondták neki, hogy Jolán beteg — nem hagyta kidobni magát. Igazi utazó volt. Egy tüchtig vigéc. Mielőtt még kiteszkelhették volna, a csecsemő bőgni kezdett a szomszéd szobában és borzasztó közönségesen és ordenaré módon kiderült minden. A parti visszament, az öreg Stark ezt a gyereket is kitagadta, Jolán elköltözött hazulról és nyiltan metressze lett főnökének. Apja megtiltotta Stark névnek, hogy szábaálljon lányával, de az öregasszony maga sem akart érintkezni vele, mert halálosan szégyelte a házbeliek előtt az esetet. A szomszédságból való idősebb hölgyek, Pollacsekne, Spitzné és nagyanyám összehajtották a hónapokon keresztül naponta újra meg újra megtárgyalták az elzúllott lány ügyét. Stark néni megfogadta, hogy a közvélemény nem közösi ki őt a harmadik emeleti társadalomból és hálából ezért ő pletykázott legbuzgóbban Jolánra. De száraz maradt Stark néni szeme néhány hónappal később, férje temetésén is, amelyen a házbeli gyereksereg természetesen testületileg vett részt. Nagyon szép gyászszertartás volt, majdnem olyan, mint a parádés katonatemetések, mert az öreg Starkot utolsó útjára mégis csak kikísérte a sok vörös-sapkás hordár, akik négyes sorokban meneteltek koporsója mögött. Eppen csak a honvédszenekar hiányzott Bachóval. Bár Starknét az se indította volna könnyekre...

3.

A stárkpápi-eldorádó megszűnt az öreg halálával, de ettől kezdve legalább szabadon járhattunk be fonográfozni Stark nénihez, akinek emiatt végül is felmondták a lakását. Az igazi ok ugyan más volt. Az özvegyasszonyt a tanárék Káti nevű elsárgult szakácsnéja turta ki; ez a tiroli vénlány tíz évvel azelőtt származott Budapestre és a házbeli cselédek közül ő volt az egyetlen, aki beszélni tudott Starknéval. Az öregasszony összehozta egyszer a Gundel-vendéglő egyik fiatal pincérel. Kátinak volt megtakarított pénze, a pincér viszont csinos fiu volt, hamarosan elvette és a tanárék engedélyével beköltözött Kátihoz, a cselédszobába. Két évig éltek így, hogy nem kellett egy krajcárt sem költeniük kosztra és kvártélyra; kezdett gyűlni a pénz a kis korcsmára, amit a Szondy-uccában kinyittek maguknak. Ekkor történt, hogy a tanárék lehurcolkodtak az első emeletre, ahol nem volt cselédszoba. Káti nem akarta emiatt

elhagyni helyét, azt főzték ki a tanárnéval, hogy felmondanak valamiképpen a házmesternéval Starknének és Kátiék beköltöznek a tanárék költségére ebbe az olcsó udvari lakásba, hogy így a házban maradjanak. Káti adott a két házmesterlányoknak egy-egy bluzt és elsején megvált a fölmondás, azon a címen, hogy Starkné »a folytonos grammofonozással veszélyezteti a ház nyugalmát.«

Az öregasszony, amint megtudta ezt kötényébe kapta a grammofont és rögtön levitte a házmesternének, hogy csináljon vele, amit akar, csak neki ne mondjanak fel. Amikor ez nem használt, sirva kijelentette:

— Fizetek többet, ha az a baj, inkább nem eszem, csak ne tegyenek ki.

A házmester azzal rázta le, hogy ő már nem segíthet ezen, ellenben majd beszél a háziurral. Stark néni nem nyugodott meg; alig győzte kívánni, hogy a házmester visszatérjen a háziurtól; azalatt végigszaladgált az összes lakókat és jajeszékelve elpanaszolta, mi történt vele. Annóra kétségbe volt esve, hogy még Káti is bántani kezdte a lelkiismeret, átküldte az urát Starknéhoz, hogy beszéljen vele okosan. A pincér megmagyarázta az öregasszonynak, hogy a felmondási idő alatt tíz jobb és szebb és olcsóbb lakást lehet találni.

— Én keresek magának, — vigasztalta, — garantálom, hogy különben szerzek.

Starkné nem felelt egy szót sem, krumplit hámózott és szigorúan bámulta a padlót.

Erre a délelőtti egészen tisztán emlékszem. A nap erőlesen sütött; a Tenczerék ablakában játszottunk, letükörtük a napfényt az első emeletre, ahol éppen kinyílt a háziur ajtaja és kalapjával kezében kihátrált a folyosóra a házmester.

— Fölmegy a Stark nénihez, — mondta Tenczer Öcsi, de nem sokat törődünk ezzel, tovább játszotunk.

Hozzáam került a tükör és éppen beigazítottam a sugarat az udvaron kiálló handlérére, amikor egy másodpercre elfogta valami a napot. A következő pillanatban a házmesterné sikoltása hallatszott:

— Jesszus... a Starkné... jesszus... — és mindenki összefutott az udvaron.

Mire leértünk, százan álltak körül és a handlé magyarázta, hogyan történt...

Nem mertem közel menni, csak a lépcsőház ajtajából néztem, hogy egy kendőt hoznak ki a házmesternéktől és hogy jön a rendőr. Mellette állt a Káti és sápadtan mondta férjének:

— Ki hitte volna? Annyi baj érte ebben a lakásban, fene tudja, mit evett rajta...

ELHIZÁS ELLEN

egyedül biztos szer a szakemberek és elsőrangú szaktekintélyek által teljesen ártalmatlan és biztos hatásúnak elismert

„VILFAN-TEA“

Teljesen ártalmatlan! Számtalan elismerés kapható az összes gyógyszerárakban és drogeriákban.

Előállító:

Mr. D. VILFAN GYÓGYSZERÉSZ
Gyógyszervegyészeti Laboratórium
ZAGREB, ILICA 204 169

---

10 kottasláger 20 dinár franco!

A legdivatosabb táncok és dalokat szállítom míg a készlet tart. Csak egyetlen próbamegrendelést tegyen bálmulni fogl! A pénz előzetes beküldése ellenében szállítja REBHOLZ FERENC könyvkereskedő Vel.-Kikinda.

A szarajevói merénylet

Jovanovics M. Jovan, volt bécsi követ emlékiratai
Most vagy soha — mondotta a német császár
a merénylet után

A német és angol közvélemény, — amint ismeretes, — az utóbbi két-három évben igen behatóan vitatta meg a világháború felidézéséért való felelősség kérdését és arról még ma is nagy vita folyik.

Jovanovics Ljuba, a nemzetgyűlés volt elnöke, a radikális párt egyik kimagasló vezéregyénisége, Ksijunjin Alexej orosz újságíró, a Politika ezidőszerinti munkatársának *Krv Slovenstva* (A szlávság vére) című könyvében feltűnést keltő cikket írt erről a kérdéstről.

Jovanovics Ljuba 1914-ben közoktatásiügyi miniszter volt és így a cikkben közölt részletek hitelessége minden kételyen felül áll, de mert a cikk egyes részei kissé homályosak voltak, *Scotus Viator* a zagrebi *Nova Europa* hasábjain nyílt levelet intézett Pasicshoz és a radikális párthoz, amelyben a homályos részletek tisztázását kívánja. *Scotus Viator* azonban mindmáig nem kapott választ hivatalos részről. A *Szrpszki Knjzsevní Glasnik* (Szerb irodalmi hirdető) az országos földműves párt ezidőszerinti vezérének: Jovanovics M. Jovan nemzetgyűlési képviselőnek tollából nagy feltűnést keltő cikket közöl a világháború felidézéséért való felelősségről.

Jovanovics M. Jovan, amint ismeretes, a háború előtt a Pasic-kormány külügyminisztere volt, utóbb Szerbia bécsi követe lett, ahol a háború kitöréséig maradt. Cikke ezért a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot.

A terjedelmes cikk ötödik fejezete részletesen leírja a szarajevói merényletet:

Boszniai hadgyakorlatok

Estei *Ferenc Ferdinánd* trónörökös 1914. évi boszniai utjának közvetlen oka a 15. és 16. hadtest északboszniai hadgyakorlata volt. A hadgyakorlatnak viszont annak megállapítása volt a célja, hogy a Drina folyó védelmének milyen szerep jutna esetleges háború esetén. A hadgyakorlatot már 1913. szeptemberére tervezték, de utóbb 1914. júniusára halasztották. Az egész hadtervet *Ferenc Ferdinánd* trónörökös *Potiorek* tábornaggyal, Bosznia-Hercegovina akkori tartományi főnökével beszélt meg és készítette el. A trónörökös elhatározta, hogy *Hohenberg* Zsófia hercegnő, a trónörökös felesége is részt fog venni a hadgyakorlatokon. *Ilidzse*, a Szarajevó melletti kies fürdőhely volt a főhadiszállás helyéül kiszemelve. Ezen a terven 1913 egész telén dolgozott a vezérkar. Ez a terv a szerb háború terve volt. *Hötzendorfi* Konrad tábornaggyal, a vezérkar főnöke 1914 februárjában az egész tervét *Ferenc József* elé terjesztette, aki jóváhagyta.

Az ausztriai és magyar sajtó már 1914 márciusában tett említést erről a hadtervről. Az első hírt a tervbevétt hadgyakorlatokról a zagrebi *Srbobran* hozta, amelyet akkor *Pribicevics* Szevtozár szerkesztett. A zagrebi *Srbobran* megírta, hogy 1914-ben Vidovdan napján (június hó 29-én) Szarajevóban osztrák-magyar hadgyakorlatok lesznek és hogy a szerbek ezt provokációnak tekintik, mert ezeknek a gyakorlatoknak az a céljuk, hogy Bosznia-ban azok a hadtestek vegyenek részt a hadgyakorlatokon, amelyeknek feladata lesz háború esetén Szerbiába betörni és azt elfoglalni.

A *Srbobrannak* ez a hirádsza juttatta első ízben a szerb ifjúságot arra a gondolatra, hogy a trónörökös elleni merénylettel foglalkozzék.

1914. február 26, 27 és 28-án a *Belvedere*-ben haditanács volt, amelyen *Fe-*

renc Ferdinánd, Frigyes, Jenő, Lipót és Ferenc Salvátor főhercegek, *Hötzendorfi* Konrad, *Auffenberg* Móríc és báró *Leitner* vettek részt.

Pár nappal később *Az Est* szenzációs cikket közölt, amelyben minden le volt hűten írva, ami a haditanácsban szóba került. A súlyos indiszkréciót a gyanu nyomban *Auffenberg* Mórícra esett, akinek nagy fáradságába került, hogy a gyanu alól tisztázza magát.

Bizonyos, hogy a boszniai hadgyakorlatok eszméje *Ferenc Ferdinánd* trónörököstől eredt. *Hötzendorfi* Konrad erre nézve a következőket írja emlékirataiban:

»1913 szeptember 29-én megtekintettem a Szerbiával való háború esetre készült hadtervet és abban az időben Észak-Albánia okkupálására egy hadtest összeállításán dolgoztam. Ugyanazonnap *Potiorek* tábornaggyal, Bosznia-Hercegovina tartományi főnöke keresett fel és a Szerbiával való háború eshetőségéről beszélünk... Ekkor mondta nekem *Potiorek*, hogy a trónörökös a 15-ik és 16-ik hadtestekkel a következő évben többféle hadgyakorlatot tervez és hogy ez alkalomra *Hohenberg* Zsófia hercegnő is Bosznia-ba jön.«

»*Potiorek* tábornaggyal főhadiszállásául *Ilidzset* választotta. A főherceg ezzel azt célozta, hogy Boszniát májusban vagy júniusban mint trónörökös keresi fel...«

Jovanovics véleménye szerint a hadgyakorlatoknak az volt az egyedüli céljuk, hogy a boszniai szerbeknek, akik az 1912—13-as győztes szerb háború után, Nagy-Szerbiáról álmodoztak, megmutassa, hogy a monarchia nagy és hatalmas és hogy a szerbek álma csak álmok maradnak.

Az akkori közös pénzügyminiszter dr. *Bilinski*, bizalmasan megírta *Potiorek*-nak, hogy a trónörökös esetleges boszniai utazásáért a felelősséget nem vállalja magára. A trónörökös kabinetirodája azt válaszolta dr. *Bilinski*-nek, hogy tőle senki sem kérte, hogy a trónörökös személyi biztonságáért feleljen. Dr. *Bilinski* is azt írta emlékirataiban, hogy a leghatározottabban ellenezte a trónörökös boszniai utját. Minthogy a katonapárt mindenható volt és *Bilinski* egyáltalán meg nem kérte, az utazás tervét nem beszélték meg vele, *Ferenc Ferdinánd* akkor *Miramaréból*, — ahol épp időzött, — Dalmácián át Bosznia-ba ment, ahova *Hohenberg* Zsófia hercegnő Bécsből jövet követte. *Bilinski* nyomatókusan kemeli emlékirataiban, hogy nagyon különös, hogy a boszniai ut tervét vele nem közölték, noha azt gróf *Stürgkh*, akkori osztrák miniszterelnöknek, gróf *Tisza* István magyar miniszterelnöknek, *Krobatin* tábornok akkori közös hadügyminiszternek, *Zeleski* osztrák kereskedelmi miniszternek és a boszniai és hercegovinai kormány főnökének megmutatták.

A hadgyakorlatok három napig tartottak és éppen június 28-ára, *Vidovdan* napjára volt a trónörökös ünnepélyes bevonulása Szarajevóba kitűzve.

A *Reichspost*, a *Budapester Tagblatt* és néhány bécsi és budapesti lap azt írta, hogy »ez a sikerült katonai parádé fenyegetésül szolgál a határon túlvökökkel szemben.«

A hadgyakorlatok rendben folytak le. A hadgyakorlaton résztvevő tisztek mondták, hogy »az ellenséget át dobták a *Drinán*, teljesen le van verve és meg van semmisítve.«

A kritikus Vidovdan napján

a trónörökös feleségével három autón *Ilidzseről* Szarajevóba utazott. Az első kocsiban Szarajevó polgármestere és a kormánybiztos ültek. A második kocsiban hátulsó ülésén a baloldalon a trónörökös, jobbról a hercegnő, velük szemben *Potiorek* tábornaggyal és gróf

Harrach, az autótulajdonos ült. A harmadik kocsiban *Lanjus* grófnő, udvarhölgy, báró *Rumeskirch* főudvarmester, *Merizzi* alezredes, *Potiorek* tábornaggyal és gróf *Boss-Waldeck* ülték. A negyedik autóban a trónörökös kabinetirodájának főnöke: de *Bardolf* ezredes, dr. *Fischer* orvos és *Heger* őrnagy foglaltak helyet. Az autók sauguldtak, elég szép idő és nagy meleg volt és az autók a *Mijatska* folyók mentén haladtak. Ezen az utvonalon hat merénylő volt elhelyezve. Négyen revolverrel és bombával, *Csabrínovics* és *Bacsics* Mehmed bombával voltak ellátva. A merénylők 300—300 lépésre voltak egymástól.

Amikor az autók *Csabrínovics* közelébe jöttek, *Csabrínovics* megkérdezte a közelében álló rendőrtől, melyik autóban van a trónörökös pár. A rendőr mitsem sejtve, azt felelte, hogy a másodikban és az autók már abban a pillanatban már előttük is voltak. *Csabrínovics* gyorsan bombát vett elő, sietve meggyújtotta a gyújtószinort és a bombát a második autóra dobta. A bomba az autókarosszéria hátsó részéről le pattant, a földre esett és ott robbant fel. A bombaszilánkok a harmadik autó utasait: *Lanjus* grófnőt, báró *Rumeskirch*-et és *Merizzi* ezredest sebesítette meg. A többiek is könnyebben megsebesültek. A trónörökös rendelkezésére a sebesültekkel azonnal a kórházba hajtottak és azok közül külön orvost küldött a súlyosan sebesült *Merizziz*hez.

Csabrínovics, a merénylő, mérget vett be, majd a *Mijatska* folyóba ugrott és el akart menekülni. Rendőrök és polgárok ugrottak utána és elfogták. *Csabrínovics* *Nedelikonak* hívták, nyomdász, huszonegy éves.

Maguk bombával várnak engem

Az autók az alatt a városházához hajtottak, noha egy bombaszilánk *Hohenberg* Zsófia hercegnőt nyakszirtén találta. A városháza előtt a polgármesterrel az élen az egész városi tanács várta a trónörökös párt. *Csurcsics* polgármester akarta a trónörökösöt üdvözölni, de egész halvány és zavarodott volt. De alig mondott pár szót, amikor a trónörökös magából kikelve rákiáltott:

— Mit beszél itt, mikor maguk bombával várnak engem!

A hercegnő csitította a trónörökösöt, akit sikerült is egy kissé megnyugtatni. A trónörökös arca vérvörös volt.

A trónörökös pár szóban válaszolt és az ünnepélyes fogadtatást egész rövidre szabta. A megállapított beosztás szerint a fogadtatás után az etnográfiai múzeum megtekintése volt tervbe véve, de a trónörökös azt kívánta, hogy a katonai kórházban felkeresse a súlyosan sebesült *Merizziz* ezredest.

A hercegnő arra kérte az urát, hogy a kórházba elkísérhesse és a trónörökös pár elhatározta, hogy a kórházban meglátogatja *Merizziz* ezredest.

— Fog-e megint valahol egy bomba robbanni? — kérdezte a trónörökös *Potiorek* tábornaggyal.

— Nem hiszem, hogy újabb merénylet történik, — volt *Potiorek* válasza és azt ajánlotta, hogy ejtsék el az etnográfiai múzeum megtekintését és ahelyett menjenek közvetlenül a kormányzósági palotába. Gróf *Harrach* is erre kérte a trónörökösöt, aki azonban ragaszkodott tervéhez és látni akarta *Merizziz* ezredest.

Princip golyói

Amikor *Potiorek* tábornaggyal látta, hogy a trónörökös elhatározása megmásíthatatlan, meglehet, hogy újabb merénylettől tartva, azt javasolta, hogy azzal bünteti meg Szarajevót, hogy a trónörökös pár nem hajtat végig a főuccán, ahol a nép várja őket, hanem egy mellékutcán fognak haladni. Így is történt. És az *Appel* tábornok-rakparaton hajtották az autók a kórházba. A trónörökös autója volt a harmadik. Gróf *Harrach* az autóban a trónörökös bal-

Szobafestés

Írta: *Babits Mihály*

I.

A sodronyok bús bordaként merednek.
A rézágyon tótágast áll az asztal.
A falak most vetkőznek, nedvesen,
hidegen és csunyán, mint a halottak,

akiket már kidobtunk. Bennem is
vetkezés folyt ma. Mily szenny, mennyi titkon
repedt vakolmány hullik s gyűl a zugban:
s könnyes-csupason állok itt. Ne nézz rám!

II.

Tegnap még szabad dombon álltam; izes
szellőket nyalt a nyelvem; és a szellők
keresztüljárták lelkem, s szertevitték
a régi szennyek gőzét; más ma itt!

Óh mennyi szenny és mennyi gőz! Alighogy
falak közé kerültem, összetorlott.
Csak ez az egy iz ül már a nyelvemen
s a hideg, nedves, szemcsés mész ízével.

III.

S nézem a festők munkáját. Ki tudja,
milyen munkát végez bennünk az Élet!
Óh festő, jól kapard a régi színt le,
mert átüt, mindig átüt, mindig átüt,

s szennynek izzad ki majdán, ami disz volt,
mint a gyerekkor színe életünkön,
míg a Halál jön majd a Vakaróval
s nedves ecsettel. Kedvesem, ne nézz rám!

oldalán állott, testével fedezve a trónörökösöt arra az esetre, ha újabb merényletet követnének el. A trónörökös autójában Potiorek tábornok is helyet foglalt. Amikor az autók a Ferenc József-ucca (most Petar király-ucca) elejéig értek, az uttest teljesen szabad volt és az első autó vezetője eddig kiderítetlen okból, ahelyett, hogy tovább haladt volna az Appel tábornok-rakparton, a Ferenc József-uccába kanyarodott be. Természetesen a 2-ik és 3-ik autó követte. Amikor Potiorek tábornok észrevette, hogy a trónörökös kocsija a Ferenc József-uccába kanyarodott be, rákiáltott a kocsi vezetőre:

— Mi téves utirányt vettünk, hajtson végig a rakparton. A kocsi vezető megállította a kocsit, kezdte az autót hátrafelé irányítani, hogy azt visszafordíthassa.

Amikor az autó egészen a jobboldali járda közelébe került, a Ferenc József-ucca legelején, Princip Gavrilo egymásután kétszer sütötte el revolverét az autó irányában.

Az első lövés a trónörökösöt a nyakán sebesítette meg, a második lövés a hercegnő hasába fúródott, abban a pillanatban, amikor testével a fejét megakartta védeni.

Gróf Harrach odahajolt a trónörökös fölé és megkérdezte, vajon eltalálták-e?

— *Semmi baj, nem történt semmi,* — felelt meg a trónörökös és továbbra is egyenesen ült az autóban.

Potiorek tábornok megparancsolta az autóvezetőnek, hogy a latin hidon át legsebesebben hajtson a kormányzópalotához. *Ebben a pillanatban a hercegnő ájultan dült férje mellé.* Eleinte azt hitték, hogy csak az izgalomtól ájult el. *De már ekkorra a trónörökös szájából erős sugárzó szökött ki a vér és csak nagy megerőltetéssel tudta utolsó szavait mondani:*

— *»Sophierl, du musst für unsere Kinder leben!»* (Zsófikám, Neked gyermekeinkért élned kell!

Potiorek közben a trónörökös bluzát kinyitotta, mire a sebből a vér kiszökött. A trónörökös elájult.

Amikor az autó a kormányzói palotához ért, a halálosan sebesült trónörökös párt a tartományi főnök lakásában helyezték el.

Hat katonarost hívtak segítségül, de ábradozások eredménytelen maradt, sőt nem is sikerült a trónörökös párt eszméletre téríteni.

Egy Mihacsevics nevű ferencrendi barát és dr. Stadler, Szarajevo érsekpüspöke végezték az utolsó egyházi ceremóniákat.

Amikor a vizsgálóbíró és ügyész, a polgári és katonai hatóságok képviselői a kormányzói palotába jöttek, már csak a beöltött halálról és annak körülményeiről vehettek fel jegyzőkönyvet.

Princip Gavrilo a második lövés után öngyilkos akart lenni, de a tömeg rögtön rávetette magát, ütötte-verte és különösen a tisztok kaszabolták véresre és kardjukkal. A rendőrségnek nagy fáradságába került a tömeg lecselése élől megmenteni.

Princip Gavrilo Prahóvóban (Livno kerületben) született és tizenkilenc éves volt.

Most már nyugodtan halhatok meg

Ferenc József császár és király a merénylet idején Ischlben időzött. A király főhadsegéde: gróf Paar déli fél 12 órakor kapta az első értesítést, hogy a trónörökös párt megölték. Gróf Paar, aki tizenhat évvel ezelőtt a királyné megöletésének hírére közölte a királlyal, mélyen meg volt rendülve és jelentést tett az uralkodónak arról, ami Szarajevo-ban történt.

Amikor gróf Paar a király szobájából kijött, elmesélte, hogy a király a következőket mondta:

— *Most már nyugodtan halhatok meg!*

A bécsi sajtóban a *Korrespondenz Bureau* hozta először a hírt, míg a második híradást a *Neue Freie Presse* és a harmadikat a *Die Zeit* kapta.

A bécsi szerb követség a hír hallatára nyomban telefonon felhívta a közös pénzügyminiszteriumot, de amikor ott megtudták, hogy a szerb követség telefonál, *senki sem akart a telefonhoz menni.*

A bécsi lapok minden igyekezettel azon voltak, hogy a merényletet *Beograddal hozzák összefüggésbe.* A bécsi szerb követ nyomban táviratilag közölte Beograddal, hogy Bécsben az a szándék, hogy Európában azt a közhitet keltse, hogy a merénylet eszméje Szerbiában született meg. Hiába adott le a szerb kormány és a bécsi szerb követség nyilatkozatokat, *hogy a merényletet őszintén sajnálják és a leghatároz-*

zottababn elítélik és hogy Szerbia kész minden eszközt igénybe venni, hogy a merénylők felbujtóit kinyomozza.

Bár Ausztria—Magyarország tudomásul vette ezt a nyilatkozatot, a kampányt ennek ellenére folytatta és *állandóan büntetőexpedícióról beszélt.* Az osztrák-magyar és a német diplomáciai megbízottak jelentései ilyen értelemben voltak megszövegezve.

Gróf Tschirschky, bécsi német nagykövet jelentése így kezdődött:

— *Ugy hallom, hogy itt Bécsben komoly emberek arra gondolnak és kívánják, hogy Szerbiával a számadások egyszer és mindenkorra rendbehozassanak.*

Erre a jelentésre Vilmos császár állítólag sajátkezűleg ezt a megjegyzést írta rá:

— *Most vagy soha!*

KÖNYVSZEMLE

Krisztus története

Giovanni Papini könyve

Papini monumentális alkotása nem olyan munka, amelyet az élet sűrű időközben szokott kapni. Hatalmas, összefoglaló elme, mély hit, meglepő teológiai tájékozódottság s nagyszerű művészi alkotóerő van könyvében összehalmozva. S van még benne valami, ami a középkor óta mindig ritkább lesz a nagy értékelt munkák jegyei között: szintetikusán válik ki a korból. Kevés könyv van napjainkban, amelyen keresztül annyira éreznék és látónok a XX. századnak az evangéliumhoz, a katholicizmushoz való viszonyát, mint Papini munkájában.

Mindezzel azonban nem azt akarjuk kifejezni, hogy viszont Papini könyvével szemben a kritika kénytelen letenni minden fegyvert. Nem gondolva most a legszakosítottabb területekre, kifogásolhatjuk, hogy Papini könyve hiányos és részleteiben néha önkényesen alakított. Nem szolgál a vallásos áhitat emelésére stilisztikai készletének merészsége, vaskos realizmusa. A finomabb elemzés észre fogja venni, hogy a kötet első része sokkal kidolgozottabb, részletesebb és elmélyítettebb, mint a második.

Babits Mihály: *Sziget és Tenger.*

Babits Mihály legújabb kötetében férfikora érett költészetének nemes termését gyűjtötte egybe. E teljes kiértékelésben azonban még mindig benne rejtőzik az ifjúság örök újjászületésre képes lendülete s azokhoz az értékekhez, amelyeket Babits Mihály költészete revelt, még mindig járulnak új értékek, melyek új izükkkel lepnek és örvendeztetnek meg. Az új kötetnek külön érdekessége az a *lelki önarckép*, amelyet a költő önmagáról fest és amely a kötet előszavát alkotja. A *Sziget és Tenger* — Babits Mihály egyik legrepresentatívabb kötet — az Athenaeum kiadásában jelent meg.

Ady Endre novellái. Ady novellái a köztudatban mindmáig nem foglalták el azt a helyet, mely őket nemcsak szerzőjük, hanem belső értékük révén is megilletné. Pedig a költő Ady legigazibb vonásai rejlnek e prózai írásokban is, a költő Ady magikus önlátomásai ezek az egyéni hangja, ragyogó novellák is, csupán mások alakjába vetíti önmagát. A lírai élmény elevensége és hevessége üt ki a prózai mondatok csendes rendjéből, legyen bár az élmény valóságos, vagy a képzeleté és a léleké. Az Athenaeum kitünő szolgálatot tett a magyar olvasóközönségnek, amely ma már egészen Ady közönsége, amikor kiadta rég elfogyott novellás-kötetét, az »Igy is történhetik«-et és a »Sápadt emberek és történetek«-et, amely szétszórtan megjelent novellás-füzeteit foglalja most

Általában a Krisztus szenvedését előadó rész biblikusan egyszerű s ez művésziileg érthető is, de a szenvedés jelentőségének kiemelése halvány, a megváltás hangsúlyja bágyadt. Krisztus alakja tanítása távlatában emelkedik ki, de megváltói működése alig van érintve.

Ezek a kifogások mélyen a könyv lényegéig hatolnak, de bizonyos, hogy nem érintik annak művészi gazdagságát. Friss szempontjai, páratlan leíróereje, kor-rekonstruáló képessége, aszociációinak elevensége, aktuális éreklékörü tartalma felejthetetlené teszik a könyv hatását. Mind a két előszót, a fordítót s magától az íróét is elengedniük volna. Az előbbi azért, mert Papini könyvében csak irodalmat lát, az utóbbi pedig azért, mert kissé kacér s hiperkritikus a hangja. Egyik sem alkalmas és illő bevezető ut az evangélium világába. Külön ki kell venni a könyv elemeiből a befejezés imádságát Krisztusról. Ez nem Papini alkotása, hanem a századé. Megrendítőbb könyörgés még nem sikoltott fel a földről az ég felé, mint ez. Ugy hangzik, mint a XX. század De profundis-a.

első ízben egybe. A rendkívül izléses külső kiállítás méltó köntöst ad ezeknek a komoly, mély és merész írásoknak.

J. J. Brousson: *Anatole France papucsban.* A francia könyvpiac egyik legnagyobb szenzációja volt Anatole France egykori titkárának és bizalmasának, J. J. Broussonnak könyve, amely a világhíres és nyilvános szereplés fátyola s a nagy ember tógája mögött a hálósapkás, házipapucsos, alvó, evő, ivó, csevegő, elmélkedő, adomázó, pajzánkodó öreg gyermeket mutatja meg. A most megjelent magyar fordítás az eredeti minden ötletességét, könnyed szellemességét, csipős humorát megőrzi. A könyv a magyar közönség körében is kétségkívül igen nagy érdeklődést fog kelteni, amire egyformán számot tart hat Anatole France rendkívüli emberi egyénisége és az az arckép, amelyet J. J. Brousson kitünően, mulatságosan és nagy jellemző erővel festett mesteréről. A könyv az Athenaeum kiadásában jelent meg.

Révész Béla: *Ady Endre életéről, verseiről, jelleméről.* Abban a ma már nem csekély irodalomban, mely Ady Endre élete és költészete körül kialakult, Révész Béla könyve kétségkívül első helyen állanak. Nemcsak annál az emberi közönségnél fogva, amellyel Révész Béla végigkísérte Ady napjait és Ady éjszakáit, hanem azért is, mert a benső barát egyuttal finom érzékenységgel, lé-

lekbe látó író, aki előtt Ady kivételes élete és esodálatosan összetett lelke százsoros fényben, főfokozott intenzitással mutatkozott meg. Révész Béla Ady életéről írott könyve most második kiadásban jelent meg az Athenaeum-nál, jelentékenyen bővített, sok érdekes részlettel kiegészített s végleges formában. Ez a könyv Ady rendkívüli életének első, lírikusan szeszélyes, de tökéletesen hiteles története.

H. G. Wells: *Tono-Bungay.* A nagy angol regényírónak ez a legelső és legkiválóbb társadalmi regénye Rényi Artúr kitünő fordításában most jelent meg a magyar könyvpiacra. Ponderevo Edvárd, a regény hőse, eléri a legmagasabb polcot egyikét a mai társadalomban, gyárvalalatok, részvénytársaságok és trösztök egész sora felett uralkodik, szédületes vagyoni értékek felett rendelkezik korlátlanul, szavatól függ emberek ezreinek sorsa, fejedelmi palotát épített magának — s e szédületes hatalmi piramis alapja az a hazugság, hogy a *Tono-Bungay* nevű értéktelen kótvalék erőt és egészséget önt az emberekbe és az a merészség, amellyel ezt a hazugságot, jól számítva az emberek hiszékenységére, szédületes arany reklám alapjává teszi. — míg végül egy napon a szappanbuborék szétpattan és a hatalmas üzleti piramis összeomlik, mint a kártyavár. A *Tono-Bungay* a háború előtti angol társadalomnak valószínű keresztszemetét s vele együtt egész kommersziális civilizációjának rajzát adja. A könyvet a Pantheon Rt. adta ki, igen szép kiállításban.

Rabindranath Tagore: *Gora.* A világhírű indus költőt, Tagorét, régóta ismeri már a magyar olvasó közönség. Magyarul prózában írott versei és más lírai írásai jelentek meg, amelyek nagy szeretettel fogadott a magyar közönség. A *Gora* című regény Rabindranath Tagorének első hosszabb munkája magyarul. India forró földjén játszódik le ez a történet, csupa líktető élet, izgalom, átszöve ezer bájos mesével, amelyeknek oly nagy mestere Rabindranath Tagore. Előttünk forr, izzik egy káprázatos világ, minden örömmel és sok bánattal, aztán a nagy, szabadlevegőjű mezők, városok és mindezek mögött a ragyogó háttér, amelynél szebbet festő sem festhet, a pompás, a tündöklő *India*. A könyv, amelyet Kelen Ferenc fordított magyarra, a budapesti Pantheon kiadásában jelent meg izléses köntösben.

Wassermann: *Faber vagy az elpusztult évek.* Csupa szerelem és élet ez a könyv, egy férfilelek fájdalmas vergődése, amely tenger hanyattatáson át végre megnyugvást talál. És ekkor jön a legszörnyűbb fájdalom, a magáraeszmélő férfi tragikumuma, aki rájön, hogy elpusztította, elpazarolta legszebb esztendőit. Az elegáns kiállítású könyvet a Pantheon adta ki Budapestben.

KÖNYVKÖTELEKET
Szigetelt és csupasz rézhuzalokat,
izzólámpaszínókat, antennarótokat, ólomkábeleket elsőrendű minőségben, jutányos áron szállít a **Novisadi Kábelgyár** (Radnicka ul. 23).
Telefon: 121. 4433.

JUGOSLAVIJA
ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
Bácsmegeyi főtelepei:
NOVISAD
Petra Zrinjskog ul. 36.
Telefon 55.
SUBOTIC
Kr. Aleksandra u. 7.
Telefon 330.
SOMBOR
Telefon 216.

GEDŐ LIPÓT SZUBOTICÁN

Régen, vagy tizenkét évvel ezelőtt, kisdíák koromban, mindig izgalommal lestem az azóta megszünt Érdekes Ujság vasárnapi számaikat. Itt, az »ifjúsági mellékleten« közölték folytatásonként a *Ludas Matyi* című izgalmas históriát a nép egyszerű gyermekéről, aki a dolyfős földesuron hétszer veri vissza a talpára mért huszonötöt. A történet is szép volt, de én százszor jobban örültem a képeknek, amelyekkel a szöveget illusztrálták. És ekkor, alig tíz esztendőskoromban ösmerkedtem meg *Gedő Lipót* nevével. *Gedő Lipót* friss és mulatságos rajzai elibém hozták, meglevevitették az egész mesét és amit szóval, írással sohasem lehet kifejezni, azt az ő sajátos művészete egyetlen ceruzavonással életrekellette.

A magyar rajzológárda egyik kiválósága ő és a magyar rajzológárdának talán egyik művésze sem tud olyan bámulatos gyerek-rajzokat papírra vetni, mint *Gedő*. A gamin minden kedvessége, komizsága és fürgesége benne van az ő csibészfiguráiban. Mozgás, temperamentum és bőséges élet: ez árad *Gedő Lipót* plajbászából. Soha nem lehet elfelejteni a bámész gyerekszemeket, ezeket a kis fekete pacnikat, csak így egyszerűen: két pacni. Minden van ezekben a tintapacnikban: félelem, ravaszság és naiv csodálkozás. Akkoriban többször megpróbáltam utánozni és nagyon könnyűnek hittem az egész dolgot. Istenem, az ember rajzol egy gömbölyűt, bele egy vízszintes vonalat, aztán, anélkül a fő, két pacnit és kész a pompás karrikatura, hogy megpukkad a nézője a nevetéstől. Am az én pacnijaim sehogyse akartak nevetni, hunyorogni és kacsintani,

egyáltalán nem hasonlítottak semmiféle szemhez, megmaradtak *pacniknak*...

Mit tagadjam? Iszonyu féltékeny voltam abban az időben *Gedőre*. Irigykedtem rá már a nők miatt is. Mert honnan veszi ezekhez a pompás, pikáns női lábához a modelleket? Az ő rajzai után habozás nélkül bele lehet szeretni a modellbe. Megbízhatóbb a legmegbízhatóbb információs irodánál is. A karrikaturái: személyazonossági bizonyítványok. *A karrikatura grafológiája ez*, csak-hogy mélyebb és lélekelátóbb. Aki nek ő nagy, fanyar szájat rajzol, az holtbiztos keserű, epés ember, akit ő kajánnak csufol, az komisz, kötekedő férfi és akinek édes, buta pófácskát csinál, az megbízható ember. És ez a karrikatura igazi művészi hivatása, amennyiben egyáltalán szabad itt hivatásról beszélni.

De *Gedőnek* van egy másik arca is. Ez azonban már nem a nyelvetöltögető, számárfület mutató szatir, hanem fájdalmas, elmélyült lírikus, akinek nagy vásznai mind egy érett férfilélek kozmikus vívódásai az anyagon. — festéken, vásznon és ecseten át — a szépért, a teljesért. Muzsika szól ezekből a sulyos figurákból, komor, bánatos balalajka és a zsidó dalok szivettépő jajongása és a szinei olyan frissen, olyan különösen hatnak a nézőre, mintha életében most látta először zöldet, pirosat, lilát és kéket. Különösen a biblikus témákat szereti *Gedő*, talán azért, mert a biblia maga is mese, az emberiség hősi éposza, amelyben a szenvedés, öröm és minden más földi indulat égi magosságba tisztul. Itt nincs bűn és nincs büntetés, mert itt mindenki isten ölében fekszik, ami rováson volt

nekik, azt az Isten egy kegyes percében letörölte a fekete tábláról az égi spongyával. Ezt olvasom én ki az ő képeiből. És még egy érdekeset vettem észre ezeken a festményeken. A jákobi alázatosság, ami a vaskos, öles bibliai figura izmaiból meghajlásra kényszeríti, a *mai ember alázatossága*. Rachel könnyeit ezerkilencszázhuszonötben sírta el az elhagyott szerető és az áldozásra szánt Izsák a mai generáció huszonkétéves legénye. Ez a legcsodálatosabb, legművészibb anakronizmus.

*

Gedő Lipót most eljött Szubotícára. Multja, adatai? Egész sereg budapesti és külföldi kiállítás. Végigcsatangolta egész Középeurópát, munkatársa több angol, német, francia és bécsi folyóiratnak, napilapoknak, többek közt a híres berlini *Ullstein*-lapoknak. A télen Bécsben rendez kiállítást. Jelenleg a bécsi *Internacional Archiv* megbízásából portrékat rajzol a jugoszláv politika vezető egyéniségeiről. Hogy azután hová megy? Ő maga sem tudja. Nem is fontos. *Gedő Lipót* ma neves rajzolóművész, márka. Ő a művészeknek ahhoz a szerencsés fajtajához tartozik, akinek az egész világ egy város, Aki megél a jég hátán is.

Ma itt, holnap ott, de mindenütt otthon. Mert ma, ezerkilencszázhuszonötben ez a tehetséges magyar művész sorsa. Az otthoni föld most nem ad kenyeret. És amit ad, az is száraz, fekete és keserű. Mint az epe. Mint azoknak a szive, akik adják.

(t. i.)

Keresik a hatodik világrészt

1.300.000 négyzetkilométer szárazföldet akarnak birtokba venni

A hatodik világrész nem az Océánban elsüllyedt mesebeli Atlantis, amely alkalmasint csak a regényírók és költők képzeletében él tovább. A hatodik világrész egy kontinens, amely tényleg meg van és csak felfedezőjére vár. Német, angol és amerikai kutatókból álló bizottság mostanság a legnagyobb komolysággal foglalkozik azzal a tervvel, hogy új Columbus merészkedjék ennek a hatodik világrésznek a felfedezésére.

Krüger-Bentsheim német geológus, továbbá *Klute*, a giesseni egyetem professzora a szervezője ennek a nem mindennapi expedíciónak. A két tudós számítása szerint a hatodik világrész 1,300.000 négyzetkilométer kiterjedésű szárazföld, amely egyrészt Alaska északi partvidéke, másrészt az északi sark között fekszik.

A térképeken ma még Alaska északi tengerpartjától egészen a sarkig csak fehér folt húzódik, ezzel a felírással: *Ismeretlen terület*. Ez a fehér folt a két német tudós véleménye szerint a föld hatodik szárazföldje. Ezt a szárazföldet haladó ember nem látta ugyan még, a két német tudós azonban szilárdan meg van győződve arról, hogy ez a szárazföld csakugyan létezik. Elméleti számítás alapján sikerült nekik bizonyítékot találniok eme hatodik kontinens lételemére. Ahogyan valamikor *Leverrier* francia csillagász az Uranus-bolygót bizonyos mozgási zavaraiából kiszámította egy soha nem látott nagy bolygó létezését, ugyaszólván, ceruzával megtalálta, szintén azonképp *Krüger* és *Klute* professzorok bizonyos tengeráramlások természetéből azt a következtetést vonták le, hogy Alaska és az északi sark között feltétlenül kell valahol valami szárazföldnek lennie, amely a tengeráramlások eme sajátos módját megmagyarázza.

Megfigyelte ugyanis a két tudós,

Az osztálysorsjáték 5-ik (utolsó) húzása

hétfőn, november 2-án kezdődik és 20-ig tart.

Sorsjegyek az egész húzásra kaphatók:

LEPEDAT és JOVANOVIĆ cégnél SUBOTICA

hogy az a tengeráramlás, amely az Atlanti-óceánból jövet Norvégia és Grönland között a Sarkvidéki tengerbe torlik, csak nagy idővesztéssel és eredeti irányától teljesen eltérve érkezik meg Észak-Amerika szemben lévő partvidékére és Szibériába. Ezt az idővesztést és irány-eltérést csak úgy lehet megmagyarázni, hogy az áramlat utközben egy nagy trapezalaku szárazföldre ütközik bele. Harris tanár, amerikai geofizikus már 1911-ben megkísérelte, hogy az Alaska északi partja és a sark között levő területet felkutassa, kísérlete azonban nem sikerült.

Most aztán Krüger és Klute akarja a hatodik földrészt megtalálni. Számításuk szerint az expedíció teljes egy esztendő fog igénybe venni. Nyolc elsőrendű kutató vesz részt az utazáson, hogy ennek az ismeretlen kontinensnek minden földrajzi és meteorológiai viszonyait lehető teljességgel kikutassák.

A hatodik világrész felfedezését mi aligha érjük meg. Pedig a világ összes államainak agrárreform problémáit meg lehetne oldani, ha ez a szárazföld valóban is meg volna, nemcsak a tudósok számításaiban, s véletlenül teremne ott is valami.

GRAFOLÓGIA

IGY IS LEHET. Nem felel meg a tényeknek ama feltevése, hogy ott, ahol anyagi gondok vannak, megszűnik a lélek különleges kivánsága. Írása intelligens emberé, akinek vannak eredeti gondolatai, de ez egyszer furcsán és érthetetlenül fejezte ki magát. Az anyagi kérdés annyiban fontos, amennyire belőle szerezzük és termeljük ki elsőrendű életségünköt. Éhes embert nem érdekli Anatole France bölcselkedése, de ez nem jelenti azt, hogy Anatole France hiába élt volna. Az ember a teremtés koronája, mint ilyen fellelő áll az összes teremtményeknek, melyek ösztönösek. Éppen azért egy komoly embernek nem szabad ilyen badarságot írnia, hogy a régi, az igazi ember boldog volt, mert nem voltak problémái és nem törődött a lelkével. Az ősember a maga primitív eszközeivel szépítette barlangját, énekelt, mert kikiváncolt a lelkéből, imádkozott az általa elképzelt hatalmasabbhoz. Az egyiptomiak papirusra írták szerelmes dalaikat, színes mozaikok díszítették lakhelyüket, érezték a halál misztikumát, képzeletvilágukat, tehát lelkük volt. Nem olvasta a görög mitológiát? Az emberi fantázia mily csodás dolgokat álmódott, szobrokba formálta fantáziáját, művészei voltak, színháza, irodalma, lelke. Nem lehet mérges tollal igazat írni. A mai nehéz gazdasági viszonyok feleslegessé teszik a lelki életet, — írja. Tehát felesleges a színház, művészet, irodalom. — Pénz kell — vastagítja az írásában. Kellemetlenül rosszul mehet az ön üzlete, de ne kívánja, hogy az egész ország önnel érezzen. Fontos, nagyon fontos a pénz, de azért lelke van és volt az embernek. Azok az idők, amikor ir, nem léteztek. A bibliai Ádámnak meg volt a maga alma problémája. Önnek jelenleg pénztelenségi problémája van, ha ez beteljesedik, majd újabb probléma lép helyébe. Ha nem úgy lenne, nem lenne lelke, akkor pedig... no, de ne vitákozzunk. Szokion le az izgaságról és higye el, hogy nem Maga körül forog a világ.

AMGUTKA. Finom lelkű, alkalmazkodó, intelligens, ideális asszony írása. Elhíszem, hogy hiányzik a kultura önnek ott abban a kis faluban. De látom írásában az optimisztikus megnyugvást. Ez már felsiker ahhoz, hogy minden úgy történjen ahogy szeretné. Hiszen vágyai nem a fellegekbe járnak. Majd megnőnek a gyerekek és sikerülni fog a terve. Örülök, hogy hosszú idő után egy harmonikus lelkű asszony levelét olvashattam.

SZERB-KIKINDA. Nagy kaliberű, invenciózus, nagyműveltségű, rendkívül intelligens ember írása. Kiváló művészi készség, temperamentum, koncepció, áttekintő képesség jellemzik. Nagy jövőt látok benne. Hibái: hirtelen indulat, következetlenség, kényelemszeretet, fáradékonyosság. Szeretném, ha egy régebbi levelét hozzám küldené, mert különösen érdekel az írása. Círil írásból éppen úgy végzem az íráselemzést, mint a latinból. A vonalak a fontosak számomra.

GY. B. BOGOJEVÓ. Férje írását ismételtelen küldie be.

HALLÓ, AMERIKA. Írja meg foglalkozását, anyagi viszonyait, hogy részletesen válaszolhassak.

SZUBOTICAI KISLÁNY. Könnyen befolyásolható, hangulatok hatása alatt álló felületes, kényelmes, határozatlan, sok muzikalitás van benne. Egy tizennyolc éves kislánynak nem szabad sze-

rencsétlennek éreznie magát. Cselekedeteit jobban gondolja át és ne legyen olyan túl érzékeny.

CHARON. Formakedvelő, felületes, külsőséges, határozatlan, gyors felfogó képességű, ügyes, aki még bizonytalannak éri maga alatt a talajt. Töprengő, nyughatatlan, akiben félszég is van. Környezetváltozás esetén értékes változáson menne keresztül.

TÉLAPÓ 253. Neuraszténiára hajló, minimális energiájú, problematikus természet. Telve van ellentétes tulajdonságokkal, hajlik a végletekre és mégis óvatos. Néha takarékos, átgondolt, majd könnyelműsködő, aki mindent megbán. Az ilyen természetnek nem szabad tervszerűen nőlni, hanem kívánni azt a nőt, akiről úgy érzi, hogy nem tud nélküle élni.

M. I. C. Korrekt, rendszerető, pontos, kicsinyes, bizonyos dolgokban egyoldalú, becsületes, jószívű, de mindeme tulajdonságai mellett meg tudom érteni tragédiájának lelki indokait. Az ilyen szürke természetek, mint ön, akiknek az élete palettájáról hiányzanak a színek, akik befelé élnek, látóköriük korlátozott. Értékeik dacára sem találnak kellő megértésre — tragédiás figurák. Ne haragudjon ösztinteségemért.

VERA. Nem értem aggodását. Felfogása nevésséges. Ha ön jól ismeri azt a férfit és tudja, hogy a válás oka nem a férfi rossz tulajdonságai miatt történt, akkor miért tépelődik? Szeretném, ha a férfi írását beküldené, hogy megvizsgáljam. Ön jólelkű, óvatos, hitlenkedő, kötelelességtudó, gyakorlati gondolkodó. Az ilyen nők jövője az élet természetes medrébe szokott folytatódni. Csodákra ne várjon.

FEKETICS 24. Okos, éles logikájú, következetes, ravaszra hajló, kényelmes, indulatos, erősen szexualis, nagy lendületű, aki nincs erőszakosság híján. Valami miatt nagyon elégedetlenkedő és elvágynak a jelenlegi környezetéből.

WILDE. Szenzibilis, intenzív lelki életet élő, zárkózott, befelé élő, kiforratlan, határozatlan, „part pour l'art” vágyódó. Vitakozó, könnyelműsége hajló, megmondolatlan. Egyszerű ígérte. A körülményektől függ, hogy mennyi lesz belőle a valóság. A jelgéből ítélve rossz példák után megy. Wilde nagy címe volt, de paradoxonjait nem szabad komolyan venni, csak akkor, ha ehhez pazar bőkezűséggel rendelkezünk anyagi javakkal. Ön pedig messze van ettől.

ÖSZINTE VÁLASZ. Találós kérdésekre nem válaszolok. Lelkiismeretes, komoly munkát végzek. Erre a célra rejtvény-rovat a megfelelő.

SZERELMES VAGYOK. Szelid, gyengédlelkű, izléses, őszinte, intelligens, passzív, akinek egész lényében valami fenntartás nélküli odaadás, áthasonulás van. Jó feleség típus. Hibája az örök nyughatatlansága, indokolatlan érzékenysége és a közömbösségig menő könnyelműsége. Már sok mindent elhírtelenkedett, amit megbán, de mindig későn. Érdeklődéssel várom a jelzett levelet.

MICHELANGELO. Természetére nem kíváncsi? Einye, pedig sokat tudtam volna írni. Nyelvérzéke tényleg kitűnő. A zongorához nem látom stigmáját annak, hogy különleges tehetség lenne. Mindenesetre tanuljon. De ne azzal az elképzeléssel, hogy nagy művész lesz.

Kizártnak tartom. Kézügyszéget látok az írásában. Inkább ezen a téren próbálkozzék. Iparművészet, kozmetika, művészi kézimunka stb. A tervező emberek fajtájához tartozik. Megálmodja a produkálандót, anélkül, hogy tényleg produkálna.

MILYEN JELLEM. Nem befolyásol az írásvizsgálatnál az, hogy ön megírta a levél írójáról, hogy jellemtelen. Tagadom. Zárkózott, sok szenvedésen és csalódáson ment keresztül. Alaptermésze jó. Finom lelkű, kissé külsőséges, őszinte, mély érzésű, aki tud önzetlen, önfeláldozó lenni. Sok minden történt egy az életében, amint nem szerette, amibe a körülmények sodorták. Semmi különösebb rossz tulajdonságot nem látok benne. Minimális erotikájú. Határozottan értékes nő írása. Szeretném, ha beismerné tévedését.

T. K. CSANTAVIR. Intelligens, jó megfigyelő, analitikus természet. Kitűnő autodidakta, asszimiláló, okos, tanulékony. Fő hibája a türelmetlenség, de hamar elveszti a kedvét. Szkeptikus, szenzibilis, töprengő. Átlagon felüli érték.

29 ÉVES ASSZONY. Komoly, intelligens, invenciózus, éles látóköri, logikus, gyors felfogó képességű, nagy koncepciójú, erősen aktív, minden szép iránt rajongó, ötletes, jószívű, megbocsájtó, átérző. Sorsával elégedetlen, ingerlékeny, makacskodó, aki hajlik a szertelenségekre. Minimális a gyakorlati gondolkodása, éles kritikai érzéke van, feledékeny, nagyraavagyó, érdekes természet. Kár, hogy nem küldött régebbi levelet.

MIMÓZA. Korrekt, becsületes, indulatos, érzékeny, logikus, örök következtető természet. Szeszélyes, indokolatlanul rosszkedvű, vagy az ellenkezője, befelé élő, aki nem mindig adja önmagát, forrongásban lévő természet.

ASSZONY. Formázott írásából kevés ösztinteséget látok. Mintha nem asszony írta volna. Kevesebb külsőséget, több ösztinteséget kérek, legalább az írásban.

COGITO EGRO SUM. Rendkívül intelligens, mélylelkű, szenzibilis, komoly, értékes férfi írása. Sok rapszodikus, szertelenséget látok írásában. Bizonyos dolgokban kicsinyes, elégedetlenkedő, mint aki állandó, fájló, mély lelki válságban élne. Féltreismerés, meg nem értés, vágyak elfojtása, reneteg család, halvány, derengő optimizmus, amire szordinót tett a csendes megalkuvás.

ASSZONY AKAROK LENNI. Hogy melyik férfinek lehet hinni? Nem lehet kérem ezt osztályozni. A nők legtöbbször ama bizonyos hatodik érzékével meg tudja különböztetni az igaz férfit a hazuztól. Sokszor nem hallgatnak a hatodikra. Jól esik a hazugság, mert szép, hangulatot teremt. A mai világban 32 éves lány még nem vénkisasszony. A nők életkora a háborúk okozta viszonyok miatt megállt, visszafelé indult. Az öt háborús évet mindig le kell számítani a nők életkorából és hozzá kell adni a férfi éveit. Tehát ön csak 27 éves, viszont egy 27 éves férfi 32-ik évét tapossa. Nézze meg a mai házasságokat, majd meglátja, hogy engem igazolnak. Különbön írása formázott, régebbi levelét kérem.

SUPERMAN. Levelében az aláírás hamis, tehát azt nem vizsgáltam. Intelligens, éles logikájú, nagyon önző, epikurista, jó számoló, anyagias, hirtelen indulatos, aklimatizálódó, különösebb rossz vagy jó tulajdonságok nélkül, Nem superman.

KASINDO. Gyenge idegzetű, minimális energiájú, passzivitásra hajló, határozatlan akinek egész élete aggodás, valami bizonytalan félelem. Mély lelkű, szépet szerető, rendszerető, fáradékony, húságra hajló. Sok minden történt egy, ahogy nem szerette volna. Nagyon érzékeny.

DANKO. A feledékenység bizonyos fokú ideggyengeség. Tehát az ilyen körös esetén, mint az öné, magát a körököt, az idegeket kell gyógyítani. A módszert nem ajánlhatom, mert az egyéni. Leghelyesebb e célból ideggyógyorvoshoz fordulni. Intelligens, normál energiájú, fejlődésben lévő, bizonyos dolgokkal szemben közömbös, különben szangvinikus természet. Egész életével szemben határozatlan, kapkodó.

türelmetlenkedő. De azért nem fétem. Okos, aklimatizálódó, szimpatikus ember. Egy-két év múlva kiforrja magát, lehiggad, értékes emberré lehet. Nőslérsől addig ne beszéljünk.

KÖNNYEN BEFOLYÁSOLHATÓ. Intelligens, mély lelkű, hangulatok hatása alatt álló, befelé gondolkodó, zárkózottságra hajló. Fő jellemvonása a hallgatás. Sokat, sokszor nagyokat hallgat. Bizonyos dolgokban felületes, közömbösségre hajló, félszeg. Küldjön nekem egy őszinte levelet, akkor folytatom az elemzést. És írjon gyorsabban. A kalignefikus írás sok tulajdonságot elrejt.

HÜVÖSVÖLGYI. Kérem egy más levelét beküldését.

TÖBBEKNEK. Türelmet kell kérnem, hogy a beérkezett levelekre nem válaszolok azonnal, de anyagtorlódás miatt képtelen vagyok egy hét alatt feldolgozni. Egy levél elemzése körülbelül fél órát vesz igénybe. Alapos és lelkiismeretes akarok lenni, mert átérzem hivatásom fontosságát. Minden levél a beérkezéstől számított 14 napon belül elintéződik.

F. A. NOVISAD. Tintával írt levelet kérek.

SORS BONA NIHIL ALIUD. Régebbi levelet kérek.

AMERIKA 1. Nagy lendületű, nagy gesztusú, szívós, ambiciózus, határozott, spekulatív tehetség, kitűnő számoló, gyors felfogó képességű, aktív, nem mindig őszinte, egoista, külsőséges, nem adja önmagát, pathetikus, érdekes, de furcsa ember lehet.

AMERIKA 2. A vizsgálatra küldött nagy sor vigyázatlan, kaligrafikus van írva, így csak azt irhatom, amint az óvatosan írt betűk egy-egy elefejtkezéséből látok. Zárkózott, keveset beszélő, mély lelkű, izléses, formakedvelő, flegmaságra hajló, nagyon intelligens, nehezen asszimiláló. Ama férfiak fajtájához tartozik, akik tudnak hatni a nőkre, hideg, fegyelmzett, rendszeres lényekkel. A harmadik írás a legérdekesebb. Minden betűnek van mondanivalója. (Felemlitem, bár nem kérte az elemzést.)

TÉPELŐDŐ PANCSEVO. Érdeklődéssel olvastam levelét. Helyes indokolásaival egyetértek. Bizony igazat kell adnom önnek. Minden úgy igaz, ahogy ön leírta. De ezek elméleti igazságok, amik az életben nem állnak meg. Először is ne olvasson pesszimistákat. Ön azt nem tudja, hogy Schopenhauer vagy Otto Weininger filozófiájának mi volt az indító oka és milyen ut után jutottak el a pesszimizmussig. Tegye el könyvszekrényének mélyére és hagyja pihenni husz évig. Majd akkor meglátja, hogy milyen más hatással lesz önre a pesszimista filozófia, a nőgyűlölet. Keresse a társaságot, a nőket pedig ne filozofáljon. Írását alaposan átvizsgáltam. Sok szép tulajdonságot találtam önben. Nem részletezem, mert félek, hogy elbizba magát. Néha a dícséret is árt. Haladjon tovább a megkezdett uton, szép jövője lesz.

SZÜRKE EPIGON. A diszkreáció, titoktartás mesterséggel jár. Természetesen tartom, hogy amit tudok, az örökre bennem marad. A beérkezett leveleket megemmisitem, senki idegen azok tartalmát nem ismeri. Genialitás van önben. Szóval ügyes ember, aki minden helyzetben feltalálja magát. Ilyen fajta ember sok millió száradgal ezen a játékos földön. A genie az más! Attól ön nagyon messze van. Bár van némi hasonlatosság a tulajdonságaik között. Illetve a rossz tulajdonságaik között. Hanyag, szóragozott, rendetlen, mint egy szobatudós. Következtelen, rapszodikus, szertelen, mint egy költő. Filozófikus, félszeg talán történetudósi allűrökkel. És szeretné úgy élni életét, mint Petronius. A genie értékei kifelejtődtek önből. Hogy nem akar a szürké hegedőse lenni? — Istenem, ha vágyaink teljessédnének, mindnyáian a boldogság kékmadarát meletgetnénk szívünk fölött és a fantáziánk színes virágai között élnénk való életünket. Én pedig csendben a menyekbe szállnék, boldogtalan emberek vigasztalásául, mert akkor ott lenne a boldogtalanság, akik elszabadultak a földtől és vágyódnának vissza a földi paradicsomba.

Koszovszka leánya

A koszovói (rigómezei) népdalcik'usból

Jókor felkelt Koszovka leánya,
Jókor felkelt, vasárnap hajnalon.
Vasárnap, tüzes napkelte előtt,
Feltúrta a fehér ingeujját,
Feltúrta a fehér könyökét;
Fehér vállán fehér kenyeret visz,
A két kezében két arany-korsót,
Az egyikben hűs vízcseke csörög.
A másikban meg piros borocská;
Megyen a lány sik Rigómezőre,
Ott sétálgat fel-le a harcmезőn,
A jó fejedelem csataterén,
Sok-sok vitézt vérében megfordít;
Ha mely vitézt életben talál még,
Hűvös vízcsekével azt megmossa,
Vörös borral is megáldoztatja,
S ad neki fehér kenyeret enni.
Igy tévelyeg, míg oda nem téved
Orlovics Pávle ifju vitézhöz,
Fejedelem zászlótartójához.
Azt is éppen élve találta még,
De a jobbkarja levágva tövig,
És bal lábszára egészen térdig;
Röpke bordacsontja kitördelve;
Ki is látszik rózsaszín tüdejé;
Kiemeli ebből a sok vérből,
Hűvös vízcsekével őt megmossa,
Vörös borocskával megkinálja,
S ad neki fehér kenyeret enni.

Mikor a vitéz szíve megdobbant,
Meggzólat akkor Orlovics Pávle:
»Édes hugom, Koszovka leánya,
Micsoda nagy baj úz ide téged,
Hogy a vérben a hősöket forgasd?
Kít keressz a harcmезőn ifju lány:
Bátyád-e vagy unokabátyádat,
Avagy bűn által szülőapádat?

Igy szól hozzá Koszovka leánya:
— Édes testvér, idegen dalia,
Nem keresem senki atyámfiat;
Se a bátyám, se unokabátyám,
Se a bűn által édesapámat;
De tudod-e idegen dalia,
Mikor áldoztatá hadát Lázár
Szamodreza gyönyörü templomnál
Három hétig, harminc kalugyerral?
Mind a szerb hadsereg megáldozott,
Utóliára három harci vajda:
Az egyikük, az Milos vajda volt,
A másik, az Koszancsics Iván volt,
A harmadik Toplica Milán volt;
Én ott ögyelegtem az ajtónál,
Amikor elvonult Milos vajda,
Szép szál vitéz ezen a világon,
Szablyája csörög a kövesuton,
Selymes kalpagtolla díszveretes;
A vitézen cifra köpnyege,
Nyaka körül drága selyemkendő;
Körülttekint, aztán énram pillant,
Leveti és nekem ideadja:
»Nesze, lányka, cifra köpönyegem,
Amiről majd eszedbe tarts engem,
Köpönyegemről és a nevemről;
Ehol, megyek halált halni, lelkem,
A jó fejedelem táborában;
Imádkozz istenhez, édes lelkem,
Hogy a harcból épségben jöjjenek meg,
S úgy téged is jószerencse ér majd,
Elveszlek majd Milán pajtasomnak,
Én leszek az eskető komatók.»

— Ő utána Koszancsics Iván ment,
Szép szál vitéz ezen a világon,
Szablyája csörög a kövesuton,
Selymes kalpag, tolla díszveretes;
A vitézen cifra köpönyege,
Nyaka körül drága selyemkendő,
Az ujján arany karikagyűrű;
Körülttekint, aztán énram pillant,
Lehuzza és nekem ideadja:
»Nesze, lányka, ez az aranygyűrű,
Amiről majd eszedbe tarts engem
Karikagyűrűmről és nevemről;
Ehol, megyek halált halni, lelkem,
A jó fejedelem táborában;
Imádkozz istenhez, édes lelkem,
Hogy a harcból épségben jöjjenek meg,
E úgy téged is jószerencse ér majd,
Elveszlek majd Milán pajtasomnak,
Én leszek lakodalmi vőfélyed.»

— Ő utána Toplica Milán ment,
Szép szál vitéz ezen a világon,
Szablyája csörög a kövesuton,
Selymes kalpag, tolla díszveretes;
A vitézen cifra köpönyege,
Nyaka körül drága selyemkendő,
Kezefején arany keszkenő van;
Leveszi az arany keszkenőjét,
Leveszi és nekem ideadja:
»Nesze, lányka, az arany keszkenő,
Amiről majd eszedbe tarts engem,
A keszkenőmről és a nevemről;
Ehol, megyek halált halni, lelkem,
A jó fejedelem táborában;

Imádkozz istenhez, édes lelkem,
Hogy a harcból épségben jöjjenek meg,
Téged, lelkem, jó szerencse ér majd,
Elveszlek majd hites feleségül.»

— És elment a három harci vajda,
Őket kereselem ma a harcmезőn.

De ekkép beszél Orlovics Pávle:
»Édes hugom, Koszovka leánya,
Ládd, lelkem, ama harci kopjákat
Hol a legnagyasabb és legsűrűbb,
Ott hullott el a vitézek vére,
Bíz' a lónak kengyelig ér a vér,

Kengyelig és kengyelvasáig,
A vitéznek meg selyemövét,
Ott hullottak el ők mind a hárman!
Hanem menj csak fehér palotádba,
Ne vérezd ruhádat, ingedujját.»

Mikor a lány meghallja e szókat,
Könnye omlik fehér arcán végig,
Ugy megyen fehér palotájába,
Jajgat, ahogy fehér torkán kifér:
»Jaj, én szerencsétlen, megátkozott!
Jaj, még ha a zöld fenyőhöz nyulnék,
Az is, azon zölden, elszáradna!«
Fordította: Mikes Flóris

Megjelentek a Minerva naptárak

Minden esztendőben, az év végének
valósággal eseménye, amikor a Miner-
va-naptárak forgalomba kerülnek. A
Minerva négy naptárában annyi hasz-
nos tudnivaló, szórakoztató olvasmány,
szép kép van, hogy öt év óta, amióta
ezek a naptárak forgalomban vannak,
nemcsak az egyszerűbb emberek vásá-
rolják, hanem azok is, akik kedvelik a
jó és olvasó olvasmányt. Mert ezeknek
a naptáraknak a legfőbb előnye, hogy
gondosan vannak szerkesztve és szépen
vannak kiállítva és olcsóbbak, mint a
többi naptárak.

Minden naptár tartalmaz pontos róm.
katholikus és protestáns, továbbá a gör-
ögkeleti kalendáriumot, a nap keltének
és nyugtának, továbbá a hold keltének
és nyugtának pontos feltüntetését. Min-
den hónapban előforduló csillagászati
jelenségek ismertetését, azonkívül meg-
van bennük a naptáraknál nélkülözhetet-
len Százestendős jövődomonday, az
1926. esztendőnek csillagászati és kor-
tani ismertetése, az ünnepek dátuma, az
állami ünnepek a nap és holdfogyatko-
zások és a bolygók járásának feltüntet-
ése, továbbá a névnapok. Minden nap-
tárban benne van azonkívül a kir. csalá-
d geneológiája. Az egyes naptárak
tartalma a következő:

VAJDASÁGI MAGYAR NAPTÁR:
Hajnali harangszó, vers; Együtt mara-
dunk, kis regény hat fejezetben; Ezer-
egy éj a tanyán, elbeszélés képpel; Az
árendás tehene, elbeszélés képpel; Val-
lomás, vers; A Holt-tenger, ismertetés;
Az aranyszőke ördög, elbeszélés képpel;
Az agglégény, a vénlány, elbeszélés;
A süketek is hallanak, ismertetés
képpel; Az uraság kocája, elbeszélés;
A sertések betegsége és az ellenük való
védekezés, minden gazdára nézve nél-
külözhetetlen ismertetés; Lóránt, elbe-
szélés képpel; Teletés, elbeszélés; A ho-
mok és a kavicsgyártás, ismertetés;
Sulyokné nyaratása, elbeszélés; Tem-
plom az automobilban, ismertetés; Téli
teendők a ház körül, Rövidlátás, ismer-
tetés; Játék a szívvel, elbeszélés; A
méhek téli pihenője, Préselt burgonya,
ismertetés; Zsuzsika ruhája, elbeszélés;
Harangöntő bánata, vers; A méhek szok-
nyában, elbeszélés; A madarak mint ne-
velőanyák, ismertetés; Kedves ismerő-
sők, régi jó barátok, vers; A nullás liszt,
elbeszélés; Kina új köztársasági elnöke,
képpel; A bacillusok, humoros elbeszélés;
Ella, kis regény, képpel; A találkozó,
elbeszélés képpel.

JÉZUS SZENT SZIVE NAPTÁR:
Öszentsége XI. Pius pápa, a pápa arc-
képével; Karácsony este, elbeszélés képpel;
Hóvihar után, kis regény öt feje-
zetben képpel; A kínai köztársaság el-
nöke, képpel; A katolikus egyház és a
vegyesházasság; Megtérés az utolsó
órán; Az ajándék, elbeszélés; Lili, el-
beszélés; A tenger kincsei, ismertetés;
Azelőtt és most, vers; A nullás liszt,
elbeszélés; Élő óra, vers; Mit jelent ka-
tholikusnak lenni; A rossz Gyuszi, el-
beszélés; Hitbeli kötelességek; Mikor
sikerül a máktermés; Hajnali harang-
szó, vers képpel; A gyűlölség, elbeszélés;
A sertések védekezése és az ellen-
ük való védekezés; Az árendás tehe-

ne, elbeszélés; Az élet útjában, elbeszélés
képpel; A Szilaj halála, elbeszélés
képpel; Gazdasági eszközök és szerszám-
ok eltartása, tengeykenő, bor lehzú-
sa palackokba, háziszerek csuklás ellen,
giliszták és drótlégek irtása, az élesztő
készítése és egyéb mindennapos tudni-
valók; Régi történet, elbeszélés; A mé-
hek szoknyában, elbeszélés; Füstli fec-
kék, elbeszélés; A jóbarátok, vers.

GAZDÁK NAPTÁRA: Találkozó, el-
beszélés képpel; Kézfogó lesz, elbeszélés;
A kínai köztársaság elnöke, képpel;
Különös nászutazás, elbeszélés;
Széldinamo, ismertetés képpel; Hajnali
harangszó, vers képpel; A sertésbeteg-
ségek gyógyítása; Az anyatej, elbeszélés
képpel; Mara, kis regény négy feje-
zetben; Hogyan kell mákot termelni;
Vágy, vers; Márkus, kis regény, képpel;
A tenger kincsei, ismertetés; Az uraság
kocája, elbeszélés; Az ajándék, elbeszélés;
Nász talpig vasban, elbeszélés képpel;
A méhek szoknyában, elbeszélés
képpel; Kedves ismerősök, régi jó ba-
rátok, vers; A köszívü asszony, elbe-
szélés; Cseng a mozdár, vers; A nullás
liszt, elbeszélés; A madarak, mint ne-
velőanyák, ismertetés; Csizmadia a
nyílttérben, humoros elbeszélés; Az-
előtt és most, vers; A kis Tima, törté-
net egy kis borjúról; Téli teendők a ház
körül.

PETŐFI NAPTÁR: Hajnali harang-
szó, vers képpel; Az uraság kocája, hu-
moros elbeszélés; A huncut Radovano-
vió, elbeszélés képpel; Árvák, elbeszélés;
Az élet útjában, elbeszélés képpel;
Haragszom rád, vers; A katoná, elbe-
szélés; A jó barátok, vers; A heklkás,
elbeszélés képpel; Horgon, elbeszélés;
Az öreg tiszteltes, elbeszélés képpel;
Hogy árva vagy... dal; Ne bánisd a
másét, elbeszélés; Oh, örömsengős vig
napok, vers; Mindennapi tudnivalók; A
paktálás, kis regény képpel; Mekkora
hídeget és meleget bir el az ember, is-
mertetés; Halálhajú ut Brazília felé;
Ella, kis regény; A levegőben uszó por,
ismertetés; A halászkok, elbeszélés képpel;
Pillangóvadászai, elbeszélés képpel;
Furcsa édesvízi halak, ismertetés;
A kirabolt rabló, elbeszélés képpel; A
kivégzés, elbeszélés a mexikói háboru-
ból; Az utolsó bál.

Ezen kívül minden naptárban ado-
mák vannak képpel. Benne van az
országos vásárok pontos feltüntetése
hely és időrendben.

A Minerva-naptárak minden újság és
hirlapárusitonál kaphatók és viszontel-
adóknak kívánatra küld a »Minerva«-
nyomda.

ROSSIJA-FONCIÈRE

biztosító és viszontbiztosító társaság

Tűz, élet, baleset, automobil-biztosítások
Betörésbiztosítások méltányos díjakkal**FIÓKIGAZGATÓSÁG: SUBOTICA**

(Rossija-Foncière palota)

KÉPVISELETEK MINDENÜTT

FILM**Teljes műsort kérünk**

A világ minden mozijában két óras
műsorok vannak. Vagyis ha este nyolc
órákor beül az ember a párisi mozgó-
fényképszínházba, tíz óráig egyfolytd-
ban gyönyörködhet két teljes, jó film-
ben. Az idő tekintetében a szubotikai
mozik is lépést tartanak a világvárosok
mozijaival. Itt fél kilenckor kezdődik
hivatalosan az előadás. Ez azt jelenti,
hogy beül a szubotikai polgár a drága
jeggyel a moziba fél kilenc órákor és
vár. Vár, mert ha nem várna, akkor
se kezdenék az előadást. Mit csinált te-
hát a nyájas kuncsaft? Körülméz. Fel-
néz az emeletre, ki a folyosóra, meg-
gusztálja a szomszédnőjét ha csinos, ha
nem csinos akkor pedig mereven maga
elő néz. Végre, úgy háromnegyed ki-
lenc körül elsötétül a nézőtér, de kár
volt könnyelműen előlegezni a boldog
sőhajt, mert csak a reklámok futnak.
Igy elkinlódnak kilencig, míg végre
megkezdődik a darab. Fél tizkor azon-
ban már jön az ötperces szünet, amely
alig tíz percig tart. Ugy, hogy az idő
valóban két óra, de a szerencsétlen ré-
testésztát, vagyis a filmet egy óra alatt
kényelmesen végig lehetne játszani.
Aztán: a kétnyelvű feliratokat két rész-
letben, külön pergetik le. Ez is renge-
teg időt vesz igénybe. Csak maga a kül-
lön felirat egy esti előadásnál kitesz
egy teljes felvonást. Mért nem lehet a
két feliratot egyszerre közölni?

A helyárák viszont örvedetesesen ma-
gasak. Kétségtelen, hogy a mozinak is
sok kiadása van, de a publikum vi-
szont joggal követelheti meg, hogy a
tizenötödinas helyárák mellett teljes
kétórás műsort kapjon.

*

A VÖRÖS LILIAM, a Metro Gold-
wyn-gyár új filmje, két szempontból
tarthat számot a közönség fokozottabb
érdeklődésére. Egyrészt azért, mert a
filmrendezés új felfogását tárja elénk,
másrészt, mivel a szezon egyetlen Ra-
mon Novarra filmje. A Vörös Liliam
a tiszta szerelem glorifikálása, olyan
szerelemé, mely Bretagne illatos me-
zőin támad két gyerekmber romlatlan
lelkében, amelyet nem hamvaszt el sem
Páris fertője, sem a kísértések és meg-
próbáltatások láncolata. Páris igazi ar-
ca mutatkozik ebben a filmben, bűnei-
nek, örömeinek, hangulatának ezerszínű
kaleidoszkopján keresztül.

*

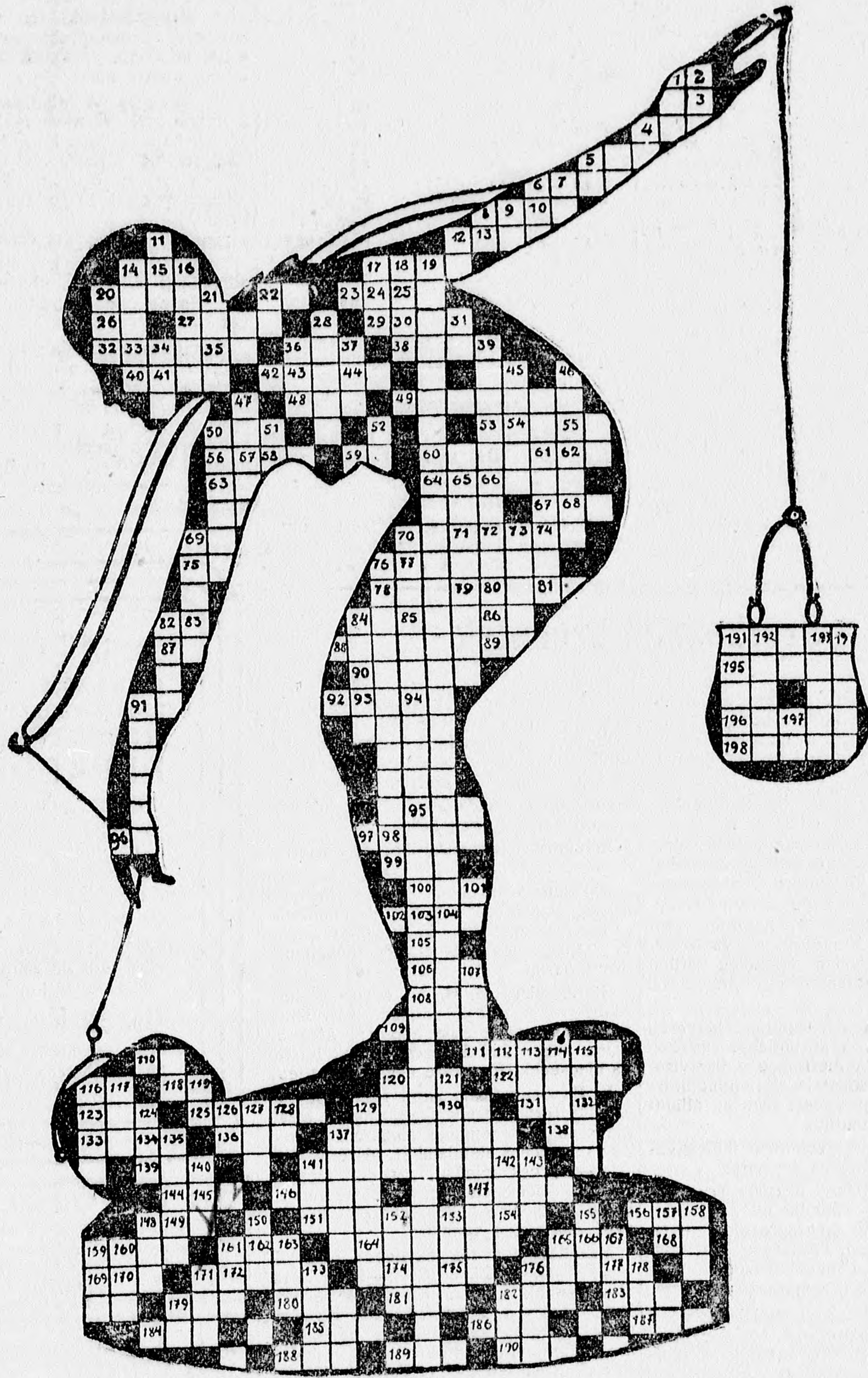
NITA NITADI, a Tizparancsolat
hősnője, reitélyes módon elhagyta az
ujvilágot és Párisba utazott. Valószínű-
leg álnév alatt utazik, mert a reporte-
rek nem tudták fölfedezni a nevét a
hajó utasainak lajstromában. Ugyanazon
a hajón indult Falaise de la Coudrave
márkiné, akit jobban ismernek — Glo-
ria Swanson néven. Nita Nadiról is azt
beszélük, hogy egy nagynevű francia
aristokrata fogja elvenni. A filmszi-
nézőnk újában csak a »felsőbb tizezer-
rel« lépnek házasságra.

*

**LUBITSCH MARADHAT AMERIKÁ-
BAN.** Nyolc napos küzdelemben került
amig Ernst Lubitsch végre engedélyt
kapott arra, hogy állandóan tartózkod-
hassék Amerikában, hol a Warner-film-
gyár rendezője. Lubitsch már három
évvel ezelőtt érkezett Amerikába, de
valahogyan nem esett bele a kvótába és
mesterségesen kellett meghosszabbitat-
nia a tartózkodási engedélyét. Csak igen
hatalmas protekció mentette meg attól,
hogy vissza ne küldjék Németországba.
A Department of Labor, amely ezeket
az engedélyeket intézi, az amerikai szí-
nézőket és rendezőket igyekszik vé-
deni, akik azt panaszolják, hogy a vál-
lalkozók szeretnek külföldiekkel dolgoz-
ni, mert azok olcsóbban szerződnek. Ál-
lítólag revízió alá veszik valamennyi
idegen filmművész tartózkodási engedé-
lyének ügyét.

Keresztsoros-rejtvény

Készítette: Jeszenszky Ernő Parabuc

Függőleges:

1. Ilyen ur is van
2. Közismert idegen szó, valaminek a leghatásosabb része
3. Kétszer teszi, aki gyorsan teszi
4. Kétszer véve családfőre mondják
5. Főnév és ige
6. Minden asszony volt az
7. Háziállat
8. Bánat rokonértelmű szava
9. Népfaj, de ige is
11. Cukrász és borbély dolgozik vele
12. Mint 8.
14. Aranymérték
15. Latin prepositio
16. Bohóc idegen néven
17. Jutalomdíj idegen nyelven fon.
18. Csóválása a hízélgés jele
19. Közismert magyar példabeszéd
20. Ilyen ugrás is van
21. Egy betűt eléje és idegen nyelven mézet jelent
22. Algebrái ismeretlen fonetikusan
24. Sir
25. Ilyen angyal is van
26. Az özvegyszó rövidítése szerbül
28. Élénk szin
30. Vallási jelleg rövidített megjelölése
31. Sok belőle élvezhetetlen
33. Műveltető képző
34. Király idegen nyelven
35. Határozó rag

36. Ilyen költemény is van
37. Fokozó szó
39. Kukoricakenyér
41. Vilmos ilyen császár
43. Minden embernek van
44. Számnév
45. Ige föltételes módban
46. Női név
47. Ilyen kert is van
50. Ez ölte meg Zrínyi Miklóst
51. Férfi névből asszonynevet csinál
52. Egyik kutya másik...
54. Ige is számnév is
57. Német nevelő
61. Az alvilág mitológiai neve
65. Nem reális
68. Sok nyelvben prepositio
69. Meghal, aki ennek kezére kerül
71. a 65. ellenkezője
72. A mult egy darabja
73. Női név
76. Amerikai város
77. Közmondás, mely munkára serkent
80. A befagyott vizen vágják
82. Göthe egy darabjának hőse
83. A legkisebb folyó
84. Másolat idegen nyelven
86. Ilyen írás is van
90. Fraussal együtt jámbor csaiást jelent
91. Évkönyv nemzetközi kifejezése
93. Állati hang
101. Állat lakása

107. Az ember életét meghatározza
112. Szegény embert még az is húzza
113. Duplázva becéző szó
114. P-----kölesüek jelzője
115. Ókori város
116. Égi test
117. Költői műfaj
119. Mutatószócska
120. Közlekedési eszköz
121. A tárgyalások gyakran ezzé fajulnak
124. Isten a világ.....
126. Mint 15.
127. Futballista teszi
128. Rag
129. Olasz város elővárosa
130. Híres kalapgyár
132. Körömlakk
134. Indulatszó
135. Híres drámaíró
137. Irigy sinonimája
140. Érc idegen nyelven
141. Ritkán használt főnév
142. Nagy magyar államférfi
143. Sok szerb név végződése
145. Mássalhangzó fonetikusan
148. A tizparancsolat is tiltja
149. Rag
150. Földmíves teszi
152. Karsunak régies alakja
153. Eldöntetlen (sakkban)
155. A falu vízvezetéke
157. Felkáltatózó zsidósan

158. Az éltető meleg forrása
159. Fasor idegen nyelven fonetikusan
160. Hasadék sinonimája
161. Bajor nemzeti ital fonetikusan
162. Kötőszó nemzetközi nyelven
163. Sokan így szeretik a zsemlyét, fonetikusan
165. Régi hosszsmérték
166. Minden.....Rómába vezet
167. Hangszer
169. Folyadék
170. Kötőszó
171. Évszak
172. mint 9.
173. Árut is pénzt is tartanak benne
175. Névmas
176. Időhatározó szó
177. mint 126. és 15
178. Szarvasfaj
182. Németül szorzó
185. Német mutatószó
191. A lustát kell.....
192. Latinul fokozás
193. Ha az utolsó betűjére pontokat teszünk, svéd kikötő
194. Gazdasági alkalmazott.

Vízszintes:

4. Az Isten mindent.....
5. Bibliai női név
6. A moszat tudományos neve
8. Az igazság öre
9. Baedeker is az
10. Tanító teszi
12. Üvegből van
13. Mint függ. 124.
14. Budapesti elsőosztályú futballklub
17. A páva idegen nyelven
18. Német mássalhangzó fon.
20. A puszták réme
22. Kötőszó
23. Ókori név
26. Aki, a pokolban is.....
27. Ebből készülnek értékes műtárgyak
29. Előkelő virág
32. Leghíresebb természettudós
35. Mint 68. függőleges
36. Mint 36. függőleges
38. Pesti komika fon.
40. Szegény ember sorsa
42. Balkáni nép
48. Mint 37. függőleges
49. Bácskai nagyközség régi neve
50. Segédige
53. Ortodox magyar nyelven
55. A háziasszony legfontosabb száma
56. Női név
57. A nap egyik szaka
58. A késnek is van
59. Az elmaradhatatlan orosz folyó
60. Bibliai név
61. Lószerszám
62. Kötőszó
63. Mint 185. függ.
64. Ige, bankműszó
65. Mint 64. vízszintesen, igekötő nélkül
67. A karácsonyfa disze
68. Görög istennő
69. Kötőszó
70. Ritka magyar férfinév
72. Ritka fa
74. Rag
75. Ásvány
77. Finom sütemény
78. Ázsiai nagy hegység
79. Helyhatározó szó
81. Helyeslés idegen nyelven
82. Zenei hang
83. Mint 82. vízszintes
84. A tavasz sinonimája
85. Világtáj
86. Ugyanaz mint függ. 162
87. Vigváznia kell
88. Uri huncutság
89. Kicsinyítő képző
90. Eredetileg utast jelent, de más értelemben is használják
91. Névelő
92. Ókori király
94. Római pénzegység
95. Maró folyadék
96. Névmas
97. Ilyen az ember, ha megázik
99. Ugyanaz mint 140. függőleges
100. Folyó spanyolul
102. Golyó sinonimája
103. Gazdasági eszköz
104. Kicsinyítő képző
105. Jól jegyezd meg, nemzetközi rövidítése
106. Módosított zenei hang
108. Egy betűt eléje téve egy északi ország fővárosa
109. Magyar republikánus és költő
110. Mária jelzője latinul
116. Az eleje jobb, mint a vége
118. Mint 24. függ.
120. Ilyen víz is van
122. Ritka szó sinonimája
123. Barlangnak is mondják
125. Erdélyi folyó

- 129. Rögeszme
- 131. Ha török-szakad, meg kell fizetni
- 133. Ikerszó első fele
- 136. Szomorú
- 137. Ritka férfinév
- 131. Zsidó zsargon felkiáltás első része
- 139. Árpád-házi király előneve
- 140. Ismert cirksuz volt a budapesti városligetben
- 144. Folytonossági hiány a testen
- 146. Az értelmes ember ellentéte fon.
- 147. Ürmérték
- 148. A vadász ill. hosszú méla ....-ben
- 151. A nép ..... kora
- 154. Főnévképző
- 156. A haza szinonimája
- 159. Bibliai férfinév
- 161. Kétszer véve beibélyt jelent al-lamnyelven
- 164. Mű idegen nyelven
- 165. Ha ..... legyen kővér
- 168. Mint 81. vízszintes
- 169. Belső szerv. de ige is
- 171. Bácskai város
- 174. Ekzotikus város
- 176. Ilyen tábor is van
- 179. A büszke ember nem teszi
- 180. Nem jó becélni
- 181. A kicsiny szinonimájának ikerszava
- 182. Csöcselék idegen nyelven
- 183. Török tiszt
- 184. Belső szerv
- 185. A konokság szinonimája
- 186. Ugyanaz mint 113. függ.
- 188. E nélkül nincs termés
- 189. Nem szereti, ha kiút van a vízből
- 190. Régi súlymérték
- 191. Híres futóbajnok
- 195. Művelt ember teszi
- 196. Egy betűt előbetéve, a kalap széle
- 197. Ami osztás után marad

gyobb mozgásszabadságban rejő fölényét, a szöveglépés után világos kiegyenlíthetett volna.

15. c2—c3!	Fd4—b6
16. Ba1—d1	c7—c5
17. c3—c4?	
Itt f2—f4 a kiegyenlítésre vezető folytatás.	
17.	Vd5—d6
18. Ve2—e3	c5—e4
19. f2—f4	Bf8—e8
20. Bf1—e1	e4×d3
21. Ve3×e8+	Bd8×e8
22. Be1—e5	Kf7—f6
24. g2—g3	g7—g5
25. Kh1—g2	

Nagyobb remis kilátást nyújt f×g5 pl. K×e5, Bd1—e1 matt; vagy K×g5; Bc5—d5.

25.	g5×f4
26. g3×f4	Vd6—f8
27. Kg2—f3	Vf8—g8
28. Bd1×d3	Vg8—g4+
29. Kf3—e3	Vg4—h3+
30. Ke3—d2	Vh3×h2+
31. Kd2—c3	Vh2×f4

és sötét a két szabadgyaloggal a végjátékban nyer.

141. számú játszma.

Világos: Becker.	Sötét: König.
1. d2—d4	Hg8—f6
2. e2—c4	g7—g6
3. Hb1—c3	Ff8—g7

4. e2—e4	O—O
5. f2—f4	
Aljechin ajánlja világos 5-ik lépését; helyesebb valószínűleg Hf3.	
5. ...	c7—c5
6. d4—d5	d7—d6
7. Ff1—e2	e7—e6
8. d5×e6?	

Ajánlatosabb Colle folytatása Hf3.	
8. ...	f7×e6
9. Hg1—f3	Hb8—c6
10. O—O	Vd8—e7!
11. Fc1—e3?	Hf6—g4
12. Fe3—d2	Hc6—d4
13. Kg1—h1	Hd4×f3
14. Fe2×f3	Hg4×h2!
15. Bf1—e1	Ve7—h4
16. Kh1—g1	Fg7—d4+
17. Fd2—e3	Bf8×f4!
18. Fe3×d4	Hh2×f3+
19. g2×f3	Vh4—g3+
20. Kg1—f1	c5×d4

Világos feladja. A fenti játszma a Bécsben élő kubai mester egyik legszebb partija.

MEGFEJTÉSEK.

A 137. számú feladvány helyes megfejtését eddig Besnyi Pál Feketics küldte be.

ÜZENETEK.

Steinfeld, Beograd. Az ígért anyagot szívesen vesszük, azonban kérjük a játékosok neveinek a közlését is.

Szerkesztői üzenetek

K. A., Sztaribecsei. 1. Paraguai államnak nincs az SHS királyságban konzulátusa 2. A gyámságot átruházhatja második feleségére. Nyújtson be kérvényt az árvászekhez.

H. I., Novisad. — G. Gy., Belimanasz-tir. Sorsjegyeik nem nyertek.

N. Gy., Kula. A kereskedelmi és iparkamara utján kérvényt kell beadni a kereskedelmi minisztérium szabadalmi osztályához.

M. F., Szubotica. Az összetett szót egybe kell írni. A nagyon hosszú összetett szavakat azonban lehetőleg kerülni kell, ezért rendszeren jelzős kifejezéssel pótoljuk.

D. V., Mokrin. Nyugdíját helyesen állapították meg. A kórpótlékot egyszerű azért nem fizetik, mert még a tisztviselői törvény meghozatala előtt nyugdíjazták, másrészt azért mert nem az államtól húzza a nyugdíját.

H. P., Senta. A szuboticiai műtrágyagyár laboratóriumához forduljon.

K. I. S., Valamennyi államba érvényes utlevelet kell váltania és a vizumot esetről-esetre kell megszereznie, ahova tovább akar utazni. Elindulása előtt mindenesetre lássa el magát igazoló irásokkal utazása céljára vonatkozólag.

Hil olvasó. 1. Az adófelebezéseket még nem intézték el. A foglalás ellen indíson igénypert. Az ágyakat, szekrényeket az ebedőasztalt és a családtagok számának megfelelő mennyiségű székét nem szabad lefoglalni. 2. A lakástörvény a lakáspörök költségeire nézve nem tartalmaz külön intézkedést. Minden fél a saját ügyvédjét fizeti.

Beeskereki. Pikéjátékban minden kijátszás egyet számít, akár út a kijátszó, akár nem, ha tehát a negyedik asztalnál a kijátszónak már 98-a van, nem maradhat macsban akkor sem, ha nem csinál ütést, mert kijátszása egyet — utolsó osztás lévén — kettőt számít, tehát ütés nélkül is 100-a van. Csak akkor nem számít a kijátszás, ha az ellenfél stichmascokért küzd.

K. K., Beograd. A Bácsmegeyi Napló kiadói hivatala a lap előfizetői részére a kedvezményes előfizetésre jogosító szelvényeket a napokban küldi szét. A kedvezményes bevásárlásra jogosító szelvények nemcsak szuboticiáiban, hanem novisadi, sombori, kikindai, szentai, csakovci, beeskereki kereskedőkre is érvényesek. A rövidesen beogradi és zagrebi kereskedőket is bevonjuk az akcióba.

L. L., Novisad. A gyalogot, — ha ültető, — minden kockán, így természetesen az utolsóelőtti kockán is lehet ültetni. Ha a játék végén csak ké király marad, a játszma szerint.

Subotici. Az utlevelet a rendőrség utlevélosztályán kell kérnie.

Reponse. A legcélszerűbb, ha a beogradi francia követségnek érdeklődik.

Rokkant. A békeidőben fizetett koronaösszeg hatszorosát kell fizetnie dinárban; ez azonban nem zárja ki azt, hogy a lakó és a tulajdonos ettől eltérő megállapodást kössön.

Starakanizsa B. B. Az érvényes jogszabályok szerint ön köteles a hátralékos véelárat bírói letétbe helyezni arra az időre, míg a bekebelezett terhek feloldva nincsenek. Fizetésre nem kötelezhető.

E. P., Szubotica. Attól függ, hogy ki az, aki önnel szemben az említett bizalmaskodást megengede magának. Amit egy partiképes fiatalember részéről tiszteletlenségnek minősít, azt egy idősebb jóvállás úriemberétől, ha az megmarad az ártatlan kedélyeskedés keretei között, nem kell zokon vennie.

Muraközi jegyzők özvegyei. Kérvényeik 104564—924. és 62319—924. szám alatt vannak iktatva. Küldjenek be hozzánk ezekre a számokra való hivatkozással, pontos adatokkal egy kérvényt, amelyben azt kéri, hogy ügyüket sürgősen intézzék el, és hogy vegyék fel a legközelebbi tizenkettedre az önközünydíját. A kérvényt illetékes helyre jöveik juttatni.

V. Katica. Levelét beküldtük Beogradba elintézés végett.

T. S. Mint nyugdíjas minden további nélkül utazhat külföldre családi ügyben vagy gyógykezelésre. Hosszabb ideig azonban nem tanácsos külföldön maradnia, mert akkor úgy tekinthetik, mint külföldre költözőt, akinek nem jár nyugdíj. Csak minisztertanácsi engedéllyel kaphatja meg illetményeit az a nyugdíjas, aki külföldön él.

Buzás Béci Pačir. Szokol sorsjegyei nem nyertek.

I. B., Karanac. Szuboticián van sofförtanfolyam. A sofförtvizsga letétele nincs az államnyelv tudásához kötve.

Sürgős. A beogradi holland konzulátus címe: Frankopanska ul. 18. A lejárt csehszlovák utlevél helyett a csehszlovák követség új utlevelet ad ki és az állapítja meg, hogy joga van-e önnel a kedvezményes vizumhoz.

Allandó olvasó. A dardliban az »ausz« kimondására elsőseget biztosít a béla, csak abban az esetben, ha a béla felírásával a játékos a kihívott és a ráadott lap hozzászámítása nélkül 501 pontot számlál. A jelen esetben, amikor ön csak tercasbélaival lett volna »ausz«, partnere azonban jobb tercet jelent és azzal kimondja az »ausz«-t, a partit az utóbbi nyerte meg.

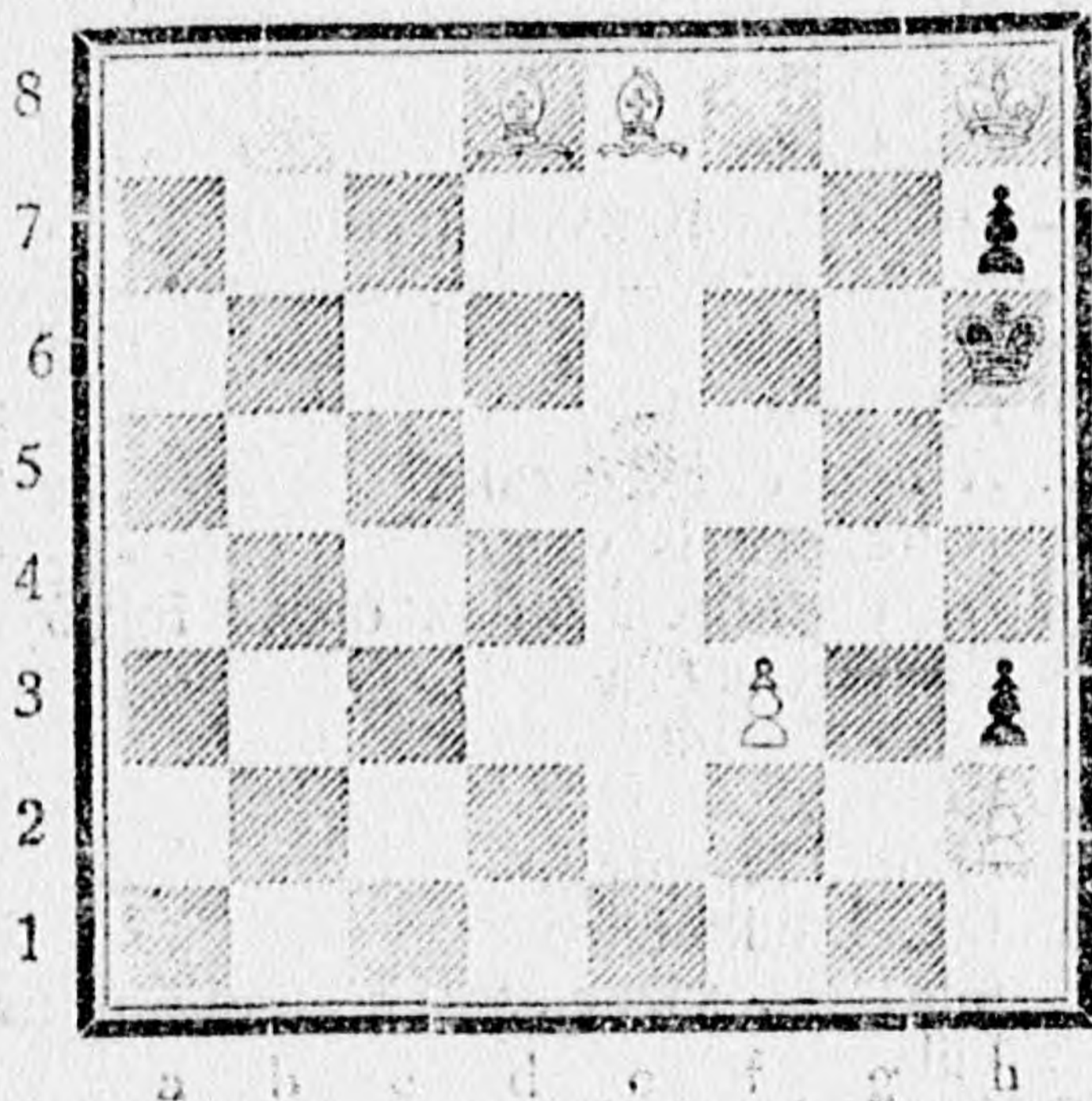
V. S., Bajsa. A hitközségi adókiivetés a hitközségek autonóm joga és az ilyen adó behajtása közadók módjára történik. Ha fia kiskoru és nincs haszonélvezetében az örökölt földnek, akkor ön nem tartozik helyette hitközségi adót fizetni.

Délibánáti. Kiskoru adoptálásához szülői engedély kell. Osztrák állampolgár adoptálhat iugosláv állampolgárt, aki így elnyeri az osztrák állampolgárságot.

Nyugtalan. A munkás igényt tarthat a munkásbiztosító pénztárral szemben gyógykezelésre és táppénzre akkor is, ha a munkaadó nem jelentette be. Ebben az esetben a pénztár behajtja a költségeket a munkaadón, akit ezenfelül meg is büntetnek. A továbbiakra nézve legjobb, ha személyesen érdeklődik a pénztárnál.

SAKK

138. számú feladvány.
Adolf Andersentől.
Sötét: Kh6, gy: h3, h7 (3).

Világos: Kh8, Fd8 és e8, gy: f3, h2 (5).
Világos indul és négy lépésben matot ad.

140. számú játszma.

Játszották a Szubotica—Novisad városközötti mérkőzésen 1925. X. 11.
Világos: Vidor. Sötét: Nicifor.

Aljohin védelme.	
1. e2—e4	Hg8—f6
2. Hb1—c3	d7—d5
3. e4×d5	Hf6×d5
4. Hc3×d5	Vd8×d5
5. Hg1—f3?	

Ebben az állásban d2—d4 lépés az egyetlen helyes folytatás, amire e7—c5 sötétre tempovesztésekkel járna.

5. ...	Fc8—g4
6. Ff1—e2	e7—e5
7. d2—d3?	

Még itt is d4 a helyes.

7. ...	Ff8—c5
8. O—O	O—O
9. Fc1—e3	Hb8—c6
10. Kg1—h1?	

Közönséges Breyer utánzat, ami itt nincs a helyén.

10. ...	Ba8—d8
11. Hf3—d2	Fg4×e2
12. Vd1×e2	f7—f5
13. Hd2—h3	Hc6—d4
14. Fe3×d4	Fc5×d4?

e5×d4 lépés után sötét megtartja na-

== 40 ÉVE ==

FENNÁLLÓ ÜVEG- ÉS
PORCELLÁNÜZLETÜNKET
BLONDEL ÉS OVÁL
KÉPKERET
ÜZEMMEL BŐVITETTÜK
KI SAJÁT ÜZEMÜNKBEN
KÉSZÍTÜNK MINDENNE-
MŰ OVÁL ÉS BLONDEL
KÉPKERETEKET
ÉS VITRINEKET
SAJÁT TERVÜNK SZE-
RINT VAGY HOZOTT RAJZ
UTÁN

Braća Kunetz
Üveg- és porcellán üzlete
Subotica, Karađorđev trg 4

9294

BŐRÖRKÖTELEKET

Független és csupasz rézhuzaiokat,
széles impaszínörokat, antenadrötokat, ölomka-
bőreket elsőrendű minö égben, jutányos áron
szállít a Novisadai Kábelgyár (Radnička ul. 2.)
Telefon: 121. 4438

**CRÉME
SIMON**

olajtartalmu és enyhe, nem tartalmaz zsíros anyagot és vízben könnyen oldódik. A bőrlikacsai a krém teljesen felszívják és használat után semmi nyom nem marad. Biztosítja a felhambőr épségéhez szükséges hajlékonyságot és rugalmasságot.

Ha naponkint alkalmazzuk és mosás után a nedves arcbört enyhén bekenjük, az arcbőr fehérségét, lágyágát és finomságát biztosítjuk. Használat után az arc megszáradandó és puderral beintendő.

SIMON CRÉME, PUDER és SZAPPAN

PARFUMERIE SIMON
59 Fg. St-Martin PARIS

MINDENÜTT KAPHATÓ! 3316—15

VÉD JEGY:
VÖRÖS LÖTUSZVIRÁG AZ
ETIKETTRE RAGASZTVA

Az előkelő és művelt világ csak a kizárólag
Eau de Cologne Original Farina Gegenüber
szármányt használ

VÉD JEGY:
VÖRÖS LÖTUSZVIRÁG AZ
ETIKETTRE RAGASZTVA

KAPHATÓ EREDETI GYÁRI ÁRON MINDEN ELŐKELŐB ÜZLETBEN

BRAUN MARCEL

TELEFON 106. VELIKI-BEČKEREK TELEFON 106.

mint szerződéses képviselőt, gyári áron azonnali szállításra ajánl:

eredeti Hofherr-Schranz
4 és 6 lyuku morzsolót
petroleummotorral,

kukoricadarálót, vetőgépet, nyersolajtraktort.

Eredeti Mo_ Cormick 10/20 és 15/30 HP
nyersolajtraktort,

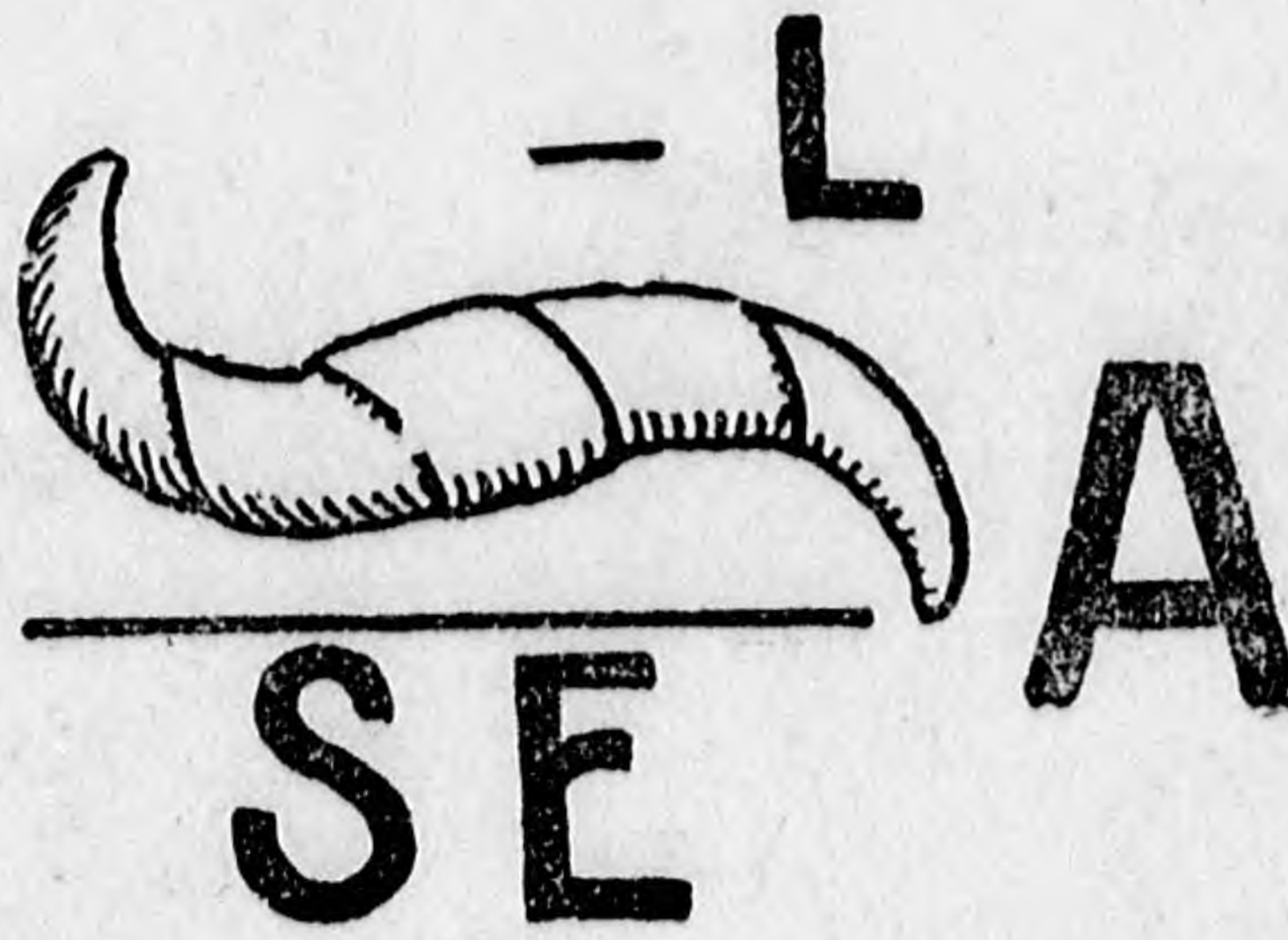
3 és 6 HP petroleummotort.

BENZIN — PETROLEUM — GÉPOLAJ

SECK féle **MALOMGÉPEK**
HOFFHERR „

9349

Rejtvény.

A mult vasárnapi számban közölt rejtvény helyes megfejtése:

„Kutya van a kertben“

Helyesen megfejtették 210-en. Könyvjutalmat nyertek: 1. Jung János Sombor Conopljanska ul. 19. 2. Özv. dr. Zappé Vincéné Novisad Dunavska ul. 23., 3. Ofner Ferenc Novisad Kisači ulica 1., 4. Brüll Gábor Subotica Dobanovačka ul., 5. Fábián Mancsi Bajmok, 6. Bergl Jenő Subotica, Földvári Verica St.-Bečej.

Keresztsoros-rejtvény

A mult vasárnapi számban közölt rejtvény helyes megfejtése:

Vízszintes: 1. Pó, 2. Nyomda, 6. Aba, 8. Tul, 9. Arany, 10. Radics, 13. Mr., 14. Mía, 15. Et, 18. Ró, 19. Liszt, 20. Kő, 22. Ja, 23. És, 24. Ne, 26. Ok, 27. Bácsmegyei Napló, 33. Al, 34. Me, 35. Ee, 36. Opor, 39. Avala, 43. Reb, 45. Im, 46. Kumisz, 48. Rés, 49. Aroma, 51. Tócsa, 53. Niobe, 55. Tusi, 58. Ingovány, 60. L. M. 61. Anna, 62. Gát, 64. Fő, 65. Nina, 66. Ima, 68. Ir, 69. Ibl, 71. Be, 73. Szán, 74. Arab, 75. Ny, 75. R R, 77. Izlam, 80. Sziksó, 82. M, N, 33. Odu, 84. Ae, 85. Zsil, 86. Asó, 87. Arvay, 88. Baka, 89. Gi, 90. Et, 91. Ri, 92. És, 93. Ap.

Függőleges: 1. Pán, 2. Nurmi, 3. M. T. I., 4. Duc, 5. Als, 6. Arm, 7. Bara, 8. Ti, 11. Ai, 12. Darab, 15. Ejsimítantl, 16. Ti, 17. Szepesség, 18. Rab, 20. Korom, 21. Ók, 25. Tó, 28. Almatlanság, 29. Maros, 30. Elemi, 31. Nem oda Buda, 32. Le, 36. Ok, 37. Bubifrizura, 38. Ring, 39. Azovi, 40. Áréná, 41. Lé, 42. As, 44. Ba, 47. Sión, 50. Rum, 52. Cs., 54. Bánt, 56. Ön, 57. Stereotip, 59. Nő, 61. Arany, 63. Abra, 67. Mák, 68. Irma, 70. Lyuk, 72. Ali, 73. Szó, 78. Zs, 79. Al, 81. Órlás, 83. Ob, 86. As, 90. Éva

Helyesen megfejtették 190-en. Könyvjutalmat nyertek: 1. Hammel István Subotica, 2. Dr. Izsák Simon községi orvos Padina, 3. Schwartz Márta Zabalj, 4. Lengyel Ferenc „Hírlap“ kiadóhivatala, 5. Bömches Adél Báb-Topola, 6. Keszler Tibor Novisad Streljačka ul. 20. 7. Jerkovsky Géza Odžaci (Fonógyár), 8. Mari Steiner Subotica, 9. Böresök Mancsi Subotica.

Minden reklámnál hangosabban beszélnek az alábbi árak!

A mai olcsóság mellett is meglepő árleszállítás!

Ftnom velour kabát bélelve . . . 800 din.-től feljebb
Ugyanez szőrme gallérral és manchettával . . . 1000 „
Legfinomabb posztókabátok . . . 1200—1500 Din.
szőrmézve 1400—1600 „
Plüsskapátok selyembrokáttal bélelve 1600 „
szőrmegallér és manchettával . . . 1800—2000 „

Elsőrendű szabás és kiállítás! Eredeti bécsi és párisi modellek! Óriási raktár szőrmebundákban, szövet-, selyem- és estélyi-ruhákban, bluzokban. Kötött mellények és pull-owerek a legfinomabb minőségben. Külön mérték utáni osztály!

Hegyi Fülöp

női konfekció áruháza

Subotica, Kralja Aleksandra ulica 7.

9353

LÁNG L. GÉPGYÁR R. T.

BUDAPEST 56.

Ajánlja elsőrendű, jónévű, ismert gyártmányait:
DIESELMOTOROK LÉGSÜRÍTŐVEL
DIESELMOTOROK LÉGSÜRÍTŐ NÉLKÜL
STABILGŐZGÉPEK
FÉLSTABILGŐZGÉPEK
GŐZKAZÁNOK

Mérsékelt árak. Kedvező fizetési feltételek. Rövid szállítási határidő. Díjtalan mérnöklátogatás.

Azonnali részletes felvilágosítással szolgál
SOMOGYI LÁSZLÓ okl. épésmérnök
Subotica, Kralja Aleksandra ulica 15

9353

Olcsó és jó házi kenyér

Din. 3/75

Orient-keks Karlsbadl kétszersült

Graham kenyér gyomor-és cukorbetegségeknek

Mayer Alfréd

villanyerőre berendezett üzemében
Subotica, Kakas iskola mellett.

8216

60 holdas birtok

Bánatban közvetlen a falu mellett egy tagban egészben esetleg nagyobb parcellákban azonnal eladó. Ugyanott egy cséplőgép-garnitúra is eladó. Közeli felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

9423

Fűrésztelep

és gőzmalom a Vojvodinában, a Tisza mellett 8 hold nagyságu földterületen, 3 lakással, irodákkal és gazdasági épületekkel, kedvező fizetési feltételekkel eladó. Érdeklődések:

Adolf Goldstein Nachf.

Osijek, Jugoslavia

céghez intézendők.

9475

Komlótelepítésre kiválóan alkalmas

ELSŐRENDŰ FEKETE FÖLD

41 és 1/2 lánca a Halbrohr-féle földből épen a Bekova-Gabričevoi vasuti megállónál, 1 lánccal parcellákban is, előnyös árban, kedvező fizetési feltételekkel

ELADÁSRA KERÜL.

A részletes feltételek megtudhatók: Dr. KRISZHABER GYULA ügyvédi irodájában, Suboticán, az Opšta Privredna Banka házában.

9428

SONKA

prágai sonka a leghíresebb gyárból
Antonin Chmel A. G. Prag-Vinohrady
állandóan kapható raktárról

A. ŠAJKOVIĆ

FŐKÉPVISELŐ AZ EGÉSZ JUGOSLÁVIÁRA

IMPORT-EXPORT

Zagreb, Nikoličeva ulica, 14/I. Dvor

9348

SZIKVIZGYÁROSOK!

Ne mulasszák el legújabb találmányu

önműködő

szénsavfejlesztőkészülékünket

(nem kénsavas rendszer) próbatelepünkön mielőbb megtekinteni. A vele házilag termelt szénsav

90%,-os megtakarítást jelent!

WINKLER TESTVÉREK

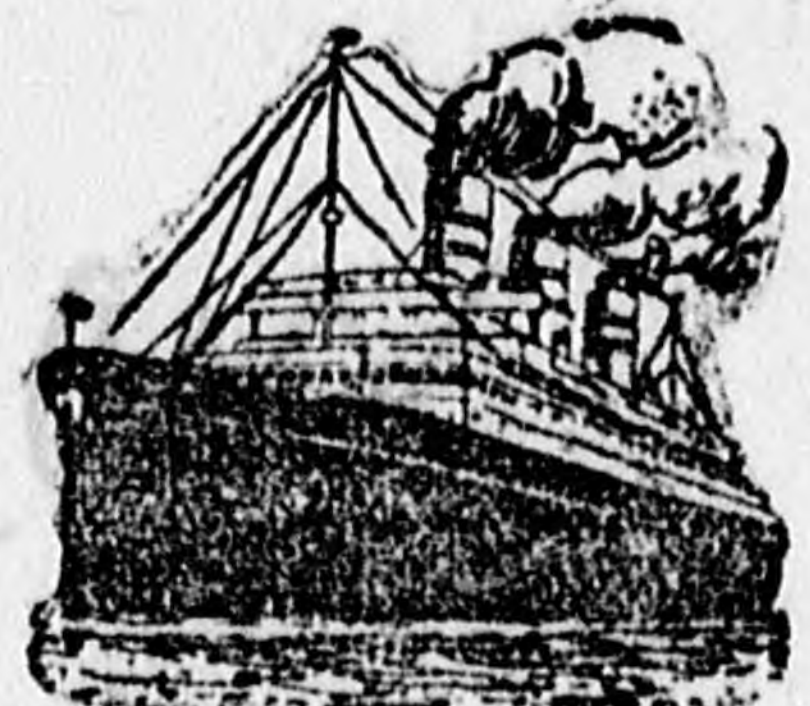
műszaki vállalata NOVISAD

Próbatelep: Piroška ul. 99. (Czoczek-malom)

9391

'VESNA' HAJÓZÁSI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

S U Š A K

Rendszeres személy és áruforgalom

DEL-AMERIKÁBA ÉS KANADÁBA

Első szerb hajózási vállalat, melynek hajói hazai kikötőből indulnak. — Bővebb felvilágosítással szolgál:

ALDAN SZVETISZLAV váltó üzlete **VELIKA-KIKINDA.**

Párisban

elintézendő ügyeket csekély díjazás mellett vállalok. Levelezés francia, német, magyar nyelven.

Alexis Nyitrai Páris VIe. 22. rue de l'Hirandelle.

9352

ELŐNYOMDÁT

modernül felszerelve legolcsóbban szállít

LEOPOLD SÁMUEL, SENTA

ELŐNYOMDA BERENDEZÉSI VÁLLALAT (BÁCKA)

VÉGYE MEG A FENEMLITETT

CÉGNÉL AZ ELŐNYOMDÁT SAJÁT ÉRDEKÉBEN

„Moravija“ A. D. kötöttárugyár gyári lerakat Subotica, Aleksandrova ul. 13. Telefonszám 789.

Óriási és dus választékban kötöttáru, női-, leányka- és gyermek-konfekció!

Mult évről visszamaradt áru féláron, az újdonságok pedig olcsóbban mint bárhol szerezhetők be. Női fehérenemű, batiszt-kézimunka, selyem-trikó, **harisnya és keztyű** nagy választékban. A már is elsőrendű minőségű, hibátlan harisnyáink árát **15 százalékkal újból leszállítottuk.**

Tekintse meg raktáramat

és győződjék meg

áram olcsóságáról. Az őszi és téli idény beálltával ajánlom a nagyérdemű közönségnek dusan felszerelt raktáram megtekintését, hol nagy választékban, minden minőségben és olcsó áron kapható

férfi és női kabát és ruhaszövetek
páják és minden a rőtös szakmába tartozó árúk.

Maradékokban állandó nagy vásár

EVEOVICS MIKLÓS

rőtös üzlete, Paja Kujundžićeva ulica 11.
Molczer-ház 9124

CANADIAN PACIFIC

Kanadába és az Egyesült Államokba

legújabb **EXPRESS** gőzhajókkal

3-SZOR HETENKÉNT

Cherbourgól — Antwerpenből — Hamburgból Liverpoolba

Leggyorsabb összeköttetés mindenhol

Kanadába és az Egyesült Államokba

Mindennemű felvilágosítást az utazásról, menetdíjakról, továbbá a

legpontosabb adatokat

földmivések elhelyezkedésére

a kanadai farmokon ingyenesen ad

CANADIAN PACIFIC Beograd, Wilsonov trg 107
Zagreb, Petrinjska ul. 40 3309

Győződjék meg róla, hogy

olcsóbban

kap I-a keményfa hálószobát bármilyen festettnél is.

ERDÉLYI ANTALlakásberendezési vállalatánál Subotica
IV., Sudarevićeva ul. 4 sz.**HOTEL AMERIKA SENTA,**

Az utazó közönségnek állandóan féregmentesen tiszta hálószobák vízvezetékekkel.

Az utazóknak az étkezésnél

20% kedvezmény.

Meleg és hideg konyha bármely időben kapható!

Prédin „Hotel Amerika.“ 3208

HAJÓPALLÓ

teljesen száraz, minden mennyiségben, továbbá asztalos és épületáru

prompt szállításra olcsón kapható

Ferdo Lamer gőzfűrészes Zagreb

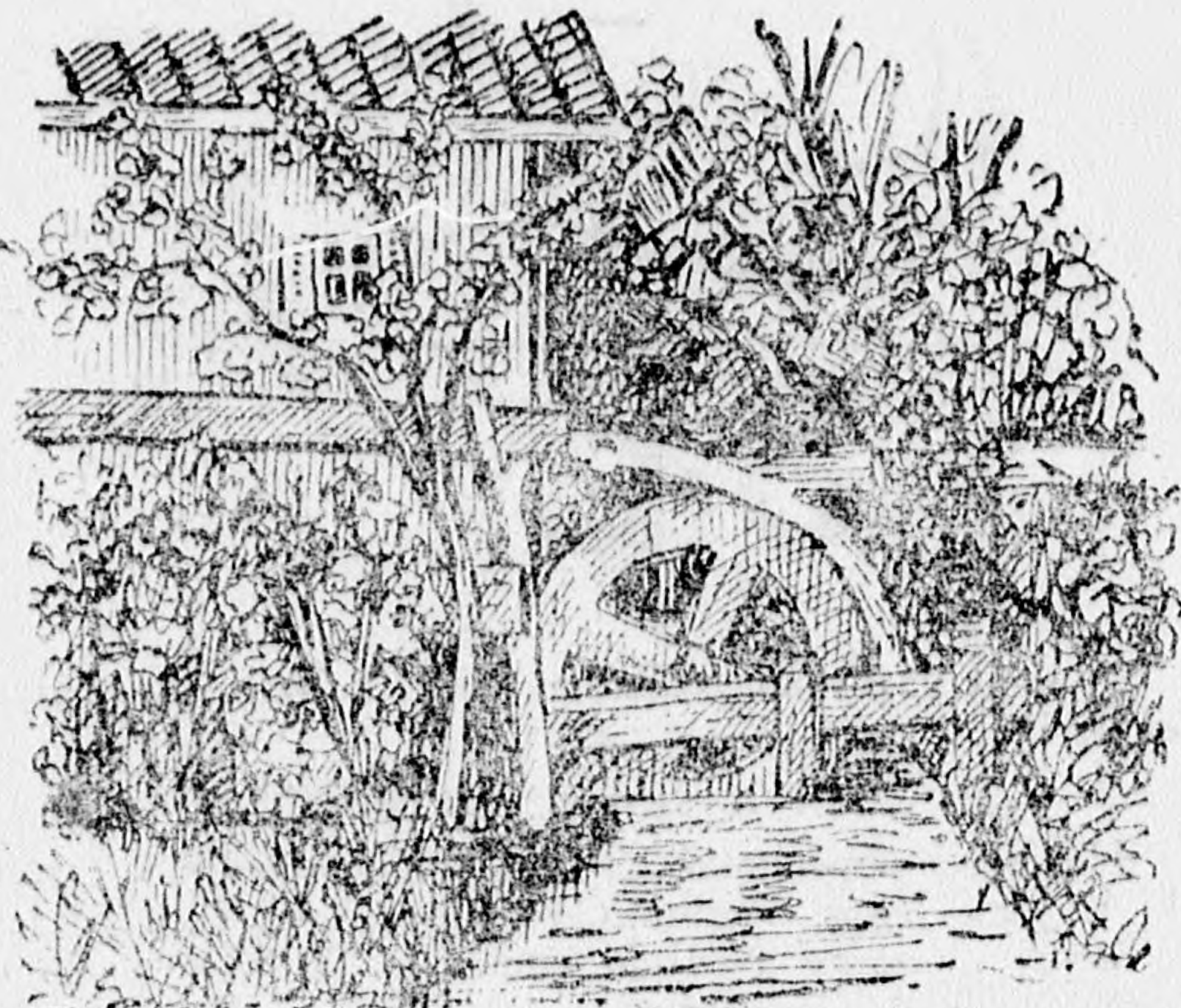
Nova cesta 36. 9145

Fűzőkülönlegességek

töltött fűzők elsőrendű dríllből már 250 dinártól, a legkényesebb igényeket is kielégítő selyem fűzők legszébb kivitelben 400 dinártól kezdve

DIMITRIJEVICS JULISKA FÜZŐTERME SUBOTICA
Skotus Viator ul. 10**Rejtettkép.**

Hol a molnár?

A múlt vasárnapi számunkban közölt rejtett képen az egeret megtalálták 185-en.

Az első díjat, a nagyított fényképet Ujhelyi Éva Subotica nyerte meg, aki küldjön be egy fényképet a kiadóba.

A második díjat, egy monogramot 10 különböző fazonban a hozzávaló dörzsölővel Leopold Sámuel sentai üzletéből Koveindl Hajnalka Jazovo nyerte meg, aki sziveskedjék velünk közölni, hogy milyen névre óhatja a monogramot.

A harmadik díjat, egy doboz valódi Astra körömlakkot Nagy Bertalan subotikai gyógyszer-tárából Heim Anikó Mokrin nyerte meg, aki sziveskedjék 10 dinár portóköltséget beküldeni a kiadóba.

Műhely áthelyezés!

Leipnik Testvérek lakatos, villany és vízvezetékszerelők főműhelyüket Zrinjski trg 33 szám alá helyezik át, Minden e szakmába vágó munkát, javításokat pontosan, olcsón és lelkiismeretesen készítenek. Villamos izzók, aszalók, főzők állandóan raktáron. — Fiók: Terezijska ulica, a Népkörrel szemben, Kenyérgyárnál. Tanoncok felvétetnek. 9454

HAL MINDENFÉLE HAL

ugymint süllő, ponty, harcsa vegyesen, fél kilótól nyolc kilóg és bármely nagy tételben kapható. A legkisebb tétel, amelyet szállított száz kilogramm. Fizetési és egyéb feltételek megtudhatók

Gjoka Jocićnál, Csentán (Bánát) 9243

Értesitem a n. é. közönséget, hogy

géplakatos műhelyemet

saját házamba, Save Tekelije ulica 21. sz. alá helyeztem át.

Szives pártfogást kér,

Wachtler Mihály, lakatos 3401**Eladó gyümölcsfák**

Barack, szilva, körte, dió, díszfák cserjék, gümőkac tarka, fehér és fekete, juhar, szomorú eper, vadgesztenye, közönséges akác és eper

Pusztazobnatica Faiskola

Bačka Topola Postafiók 17 9225

Eladó Tornyoson Csantavár közelében

12 láncc kitűnő szántóföld

tanyával együtt, szabadkézből, kedvező fizetési feltételek mellett. Bővebbet: Dr. Ferenci ügyvédnél, Sentán.

9426

MEDÁK LIPÓT**épület- és műlakatos**

Subotica, Jelačićeva ul. 5.

Vállal épület és műlakatos munkákat, acél-görredőny, delektiv-görredőny és delektiv-rácsok készítését. Legszolidabb kivitel. Jutányos árak.

Minden e szakmába vágó javításokat jutányos áron készít.

8476

„DAMA“ FEHÉRNEMUSZALÓN

Felhívjuk a hölgyek figyelmét a nálunk készült fehéreneműkre.

Készítünk saját, vagy hozott anyagból: intézeti és menyasszonyi kelengyéket, garnitúrákat stb. a legszebb és legizlésebb kézimunkával; azzur, tüzazur, filé-tírré és himzésekekkel

Tolstojeva (Ódor) ul. 21. sz. alatt

BUTOR

Hálószoba, ebédlő és irodaberendezést elad, amíg a készlet tart saját áron alul, a gyár alakítása miatt, nagyban és kicsinyben, a legegyszerűbb, a legfinomabb, elsőrendű kivitelben

ATLAS D. D. butor- és faárugyár, NOVISAD
FIZETÉSI MEGKÖNNYÍTÉS**FIAT-TORINO LEGUJABB TYPUS 509 100 km. 4 1/2 kg. BENZIN**

A jövő autósaison legnagyobb slagera, 4 cylinderes és felülvezérelt, a modern autótechnika legújabb vívmányaival, felszerelt motorral, négy kerékfékkel.

Ára 4 üléses luxus kocsinak ab határ 920 dollár

Az első kocsi már uton vannak és november első felében megtekinthetők

„AUTOMOBILIA“ „Fiat-garag“-ban Subotica, (Heisler szanatórium mellett) és november 1-én az ujonnan megnyitó városi üzletünkben, Kralja Aleksandra ulica 1. (Leibach-palota)

GARAGUNKBAN az összes Fiat-typusok állandóan raktáron. — Autófelszerelési cikkek és „Fiat“ alkatrészek. — Legmodernebbül berendezett autójavító-műhely, elsőrendű szakemberek vezetése mellett. — Használt teherautók raktáron.

MEGJELENTEK A
Minerva Naptárak

1926-ra

Vajdasági Magyar Naptár
Jézus Szent Szive Naptár
Gazdák Naptára
Petőfi Naptár
Kis Naptár

Minden naptárban kalendárium, római katolikus protestáns és görögkeleti ünnepek, izraelita nap, táj, az ünnepnapok vörösbetűvel való feltüntetése-katolikus, protestáns és pravoszláv vasárnapi zsoldások feltüntetése, a nap kelte és nyugta, a hold kelte és nyugta, a hold járása, megbízható időjósítás, verses szízesztendős jövőmondó, az 1926. év csillagászati és kortani jellemzése, az ünnepek dátuma, az állami ünnepek, iskolai szünetek, a nap és holdfogyatkozás, a bolygók és az uralkodó bolygó járásának magyarázata, a névnapok betűsoros jegyzéke, pontos vásári jegyzék. A naptárak színes, mélynyomású, művészi kemény fedőlappal vannak ellátva.

Naptáraink szétküldése csak viszonteladók részére már megkezdődött s a rendeléseket a beérkezés sorrendjében expedáljuk.

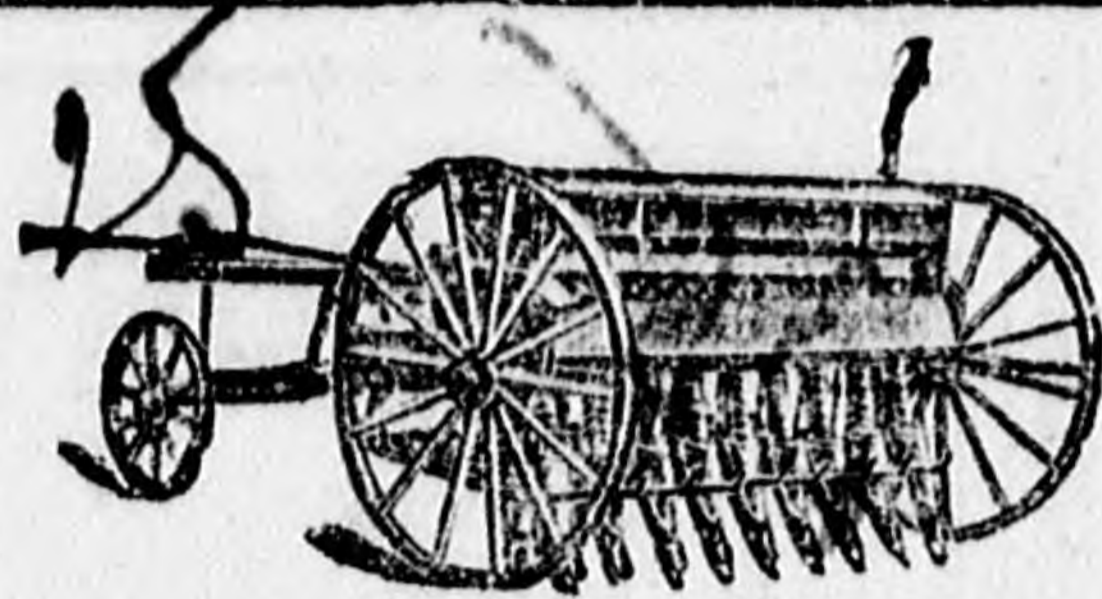
SIESSEN MEGRENDELÉST TENNI!
MINERVA NYOMDA R. T.
SUBOTICA

**SZÜCS, SZŐRME-
ÁRUHÁZ**
NETTEL és FARKAS

Kr. Petra 27. NOVISAD Telefon 187.
Központ: WIEN

Legnagyobb választék kész kabát és köpeny-
ben, ép úgy, mint nyers szőrmeáruban,
a legolcsóbbtól a legfinomabbig.

NAGYBAN 9432 KICSINYBEN

**Gazdák
figyelmébe!**

Unicum Drill vetőgépek
Kombinált Imperator vetőgépek
Westfáliai rendszerű műtrágyaszórók
Új rendszerű műtrágyaszórók
Egyes és kettős acélékek
Kukorica-morzsolók
Csőves tengeri-darálók
Répavágók
Szecs-kavágók
Egy- és többtagu acélboronák
Automatikus acél szénagyújtók
Trieurök

és ezekhez járó bármilyen alkatrész

Tizedes mérlegek és súlyok
jutányos áron kaphatók

Rudolf Bächer—Franz Melichar mezőgaz-
dasági gépgyár és Baltic tejseparatorok
egyedüli sombori képviselője:

SZLÁVY OSZKÁR
VASKERESKEDÉS — SOMBOR
Telefon 15 6957

SOMBORBAN
OLCSÓN ELADÓ

a vasúthoz vezető Kralja Petra ulica (Bajai-ut)
49. számú nem rég épült

MODERN CSALÁDI HÁZ

teljes komforttal két különbejáratu parkettá-
zott 3 és 4 szobás lakással, mindkét lakásban
fürdőszoba, vízvezeték, kertes udvar és gyü-
mölcsös. A ház azonnal beköltözhető. Kedvező
fizetési feltételek. Érdeklődni lehet: Ilija
Maršan, Sombor, Vojvoda Putnika Vanac 24.

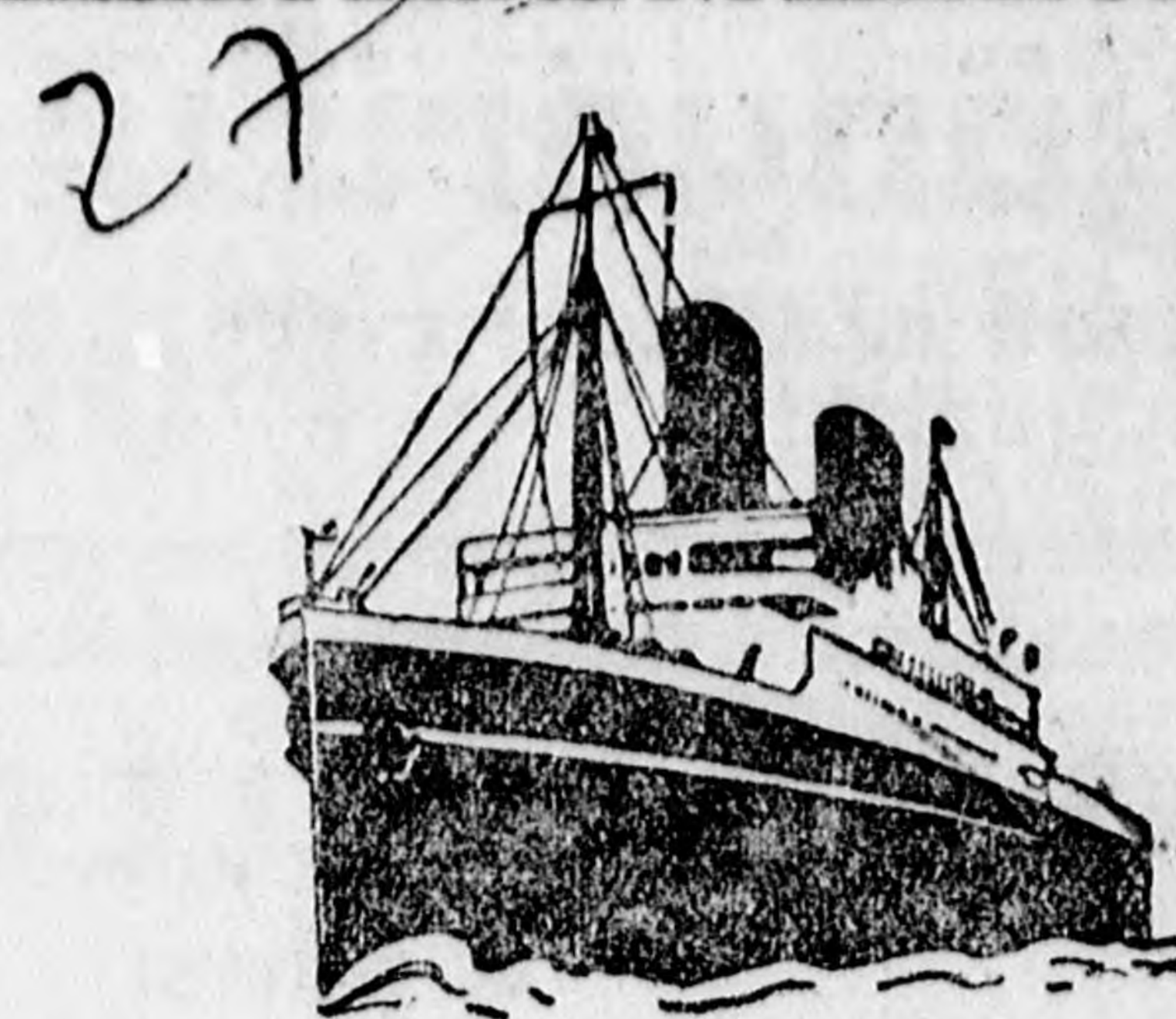
WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. **Subotica** Telefon: 190 sz.
Táviratcím: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota.
Telep: Sentaí put.

Mindenféle zsák, zsinagáru, tömlő és
hevederek

PONYVA ÚJ ES HASZNÁLT
PONYVAKÖLCSÖN

Butorszövetek szőnyegek és az összes kárpitos
cikkek gyári áron beszerezhető.

Royal Mail Line
Angol Királyi Posta-utazási Vonal

Rendszeres személy- és áruforgalom
**Hamburg—Cherbourg—Souphampton-
ból Newyorkba és Kanadába Cher-
bourg—Liverpool—Souphampton-ból
Delamerikába**

Ri de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos-
Aires, Sanpaolo III. oszt. fülkék 2 és 4 ágygal
Kényelem! Gyorsaság! Biztonság!

Jugoszláviai vezérképviselőt;
Zagreb, trg I. Sz. 17.

Alképviselők: Beograd: Karagjorgjeva ul. 91. Ljubljana
Kolodvorska 26. — Vel. Bečkerek: Kralja Aleksandra 4.
Sürgöncim: „Roymailpac“. Bosznia, Hercegovina és
Dalmácia részére: Sreska Prometna Banka Sarajevo és
Grúzban. Sürgöncim: „Prometna Banka“.
Split: Bioklečjanova obala 8. Melković: Ivo Veraja.

SOMBORBAN

a város központjában
bank vagy részvénytársasági vagy üzletház
céljaira rendkívül alkalmas

kétemeletes új lakóház

amely áll négy 5 szobás modern vízvezetékkel,
mellék helyiségekkel ellátott szép lakásból, a föld-
szinten pedig tágas, szép, világos üzlethelyiségekből

ELADÓ

Ugyanott tavaszra nagyobb üzlethelyiségek is
kiadók lesznek.

Megkeresések: „Banképletnek alkalmas“ jeligére
a Bácsme gyei Napló kiadóhivatalába intézendők.

A nagyérdemű közönség figyelmébe!
Naponta friss újdonságokat, zöldség árut és
gyümölcsöt legolcsóbban csak

SÁGI ÉS MARIJÁNOVICSNÁL

Huspiac szerezhet be Városl. zenede épület

Kereskedők és manufaktúristák
figyelmébe!

Jól szortírozott rőfösárut 250—300.000
dinár értékig bizományi árusításra át-
veszek. Évi forgalom háromszor ennyi.
Biztosítást vagyonommal nyújtok.

J. Mathé, Stapar (Bačka)

AUTOBUS Ford teheralvázon, kitűnő kar-
ban, továbbá 4 üléses Ford-autó,
egy darab kifogástalan állapotban levő 35—40 HP
Austro-Daimler autómotor, teljes szereléssel, va-
lamint 2 drb. Traktorral való szállításhoz szüksé-
ges Első Magyar Gazdasági Gépgyár gyártmányu
teherkocsi 100 q rakfelülettel, igen előnyös áron
eladók.

Földvári Bélánál St.-Bečej. Telefon 83.

GERTUS HIDEGENYVIPAR
Berlin-Hamburg-Drezda

Vajdasági vezérképviselője:
PRANDELL RUDOLF ÉS FIA
Veliki-Bečkerek, Aleksandrova (Fő) ucca

- Certus** hideg enyvpor a jelenkor legjobb enyve, min-
den tekintetben felülmúlja a táblaenyvet.
- Certus** kötőereje a legnagyobb és abszolút vízálló.
- Certus** nem szárad idő előtt, nagy felületeket csak
ezzel lehet jól enyvezni.
- Certus** hideg vízben oldható, a fát sem kell enyvezés-
hez melegíteni. Fűtőanyagot takarít meg.
- Certus** minden kulturállamban kizsoriítja a táblaeny-
vet, mert előnyeit a modern ipar felismerte.
- Certus** asztalos-, esztergályos-, butorüzemekben, va-
gongyárakban nélkülözhetetlen.
- Certus** az egyetlen enyv, melyet repülőgépek, folyami
és tengeri hajók építésénél használnak.
- Certus** mint erős és vízálló enyv a legjobb minden
épület és butorasztalos enyvezésénél is.
- Certus** használata a leggazdaságosabb, — 1 kg por-
ból 3 kg enyvmaszsa! Fűtőanyag nem kell.

Saját érdekében próbálja meg
és mindig CERTUS-t fog használni.

Előadás és előkészítés

kőműves és ácsmesteri vizsgákra biztos eredménnyel.
Ugyszintén itt minden előforduló építkezéshez terveket
és az építkezéseket is a legszolidabb árban és a leg-
nagyobb garancia mellett elvállaljuk.
Jovan Bernhardt ovl. civ. graditelj, Sombor.
Filijala Novisad, Željiznička ulica 90.

A
„SREĆA“

kiházasító egyesület tagjai
felhívataknak, hogy törzs-
könyvezés céljából a hivatalos
helyiségben megjelenni
sziveskedjenek.

Gyönyörű új típusu 5 üléses Ford-AUTÓK

azonnali szállításra előjegyezhetők

Földvári Bélánál, St.-Becsej

Telefon 83.

Saványítószér

A párisi

„Sapun Amiral“

megszünteti a kövérséget.

Lemosások ezzel a szappannal eltüntetik a zsírt és hájat az illető test-résről. A használat egyszerű, teljesen ártalmatlan az egészségre és az eredmény a legrövidebb idő alatt biztos.

Eladási ára: Egy eredeti dohoz, amely egy kurára alkalmas, használati utasítással együtt 160 dinár.

Kérje minden gyógyszerárban és drogeriában.

S. H. S. Vezérképviselő:

„SAVON AMIRAL“

Novisad, Kr. Petra ulica 7.
Fő- és kizárólagos lerakat egész

SZERBIÁRA:
BEOGRAD

Kolarčeva 7/II. step.

Mérleggyár

J. SEBESTYÉN

Subotica, Palički put 154.

gyártmányai legújokétesebbek, versenyképesek!

Vállal vasszerkezeti és épületlakatos munkát.

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez és galvanizál:

KRAUSZ

VELIKI-BECSKEREK, a törvénytörési palota mellett. TELEFON 329 760

Becskereken

festék, lakk, ecset, kátrány, fedőlemez, és minden festékszakmába vágó árulogolesőbb

Weiterschar Jánosnál

MICHLER és GLAS

uri- és divatszabók Subotica, Skotus Viator 5. Ajánlják a legújabb őszi és téli angol szövét új ujdonságait, amelyek nagy választékban állnak raktáron.

Wolanka és Társa Utóda R.T.

malomépítő és motorgyár Budapest

Teljes malomberendezések

Egyes malmi gépek Díjtalan mérnöki látogatás Költségvetés

Legújabb és legjobb rendszerű szivógáz- és nyersolajmotorok 5-200 HP-ig

Vezérképviselő az SHS királyság részére

FÖLDVÁRI LAJOS SOMBOR

Krajevica Marija trg. br. I. Telefon 316.

V.-BECSKEREKI MALOMÉPÍTŐ R. T.

(A. D. ZA PODIZANJE MLINOVA)

Alapítva 1921-ben

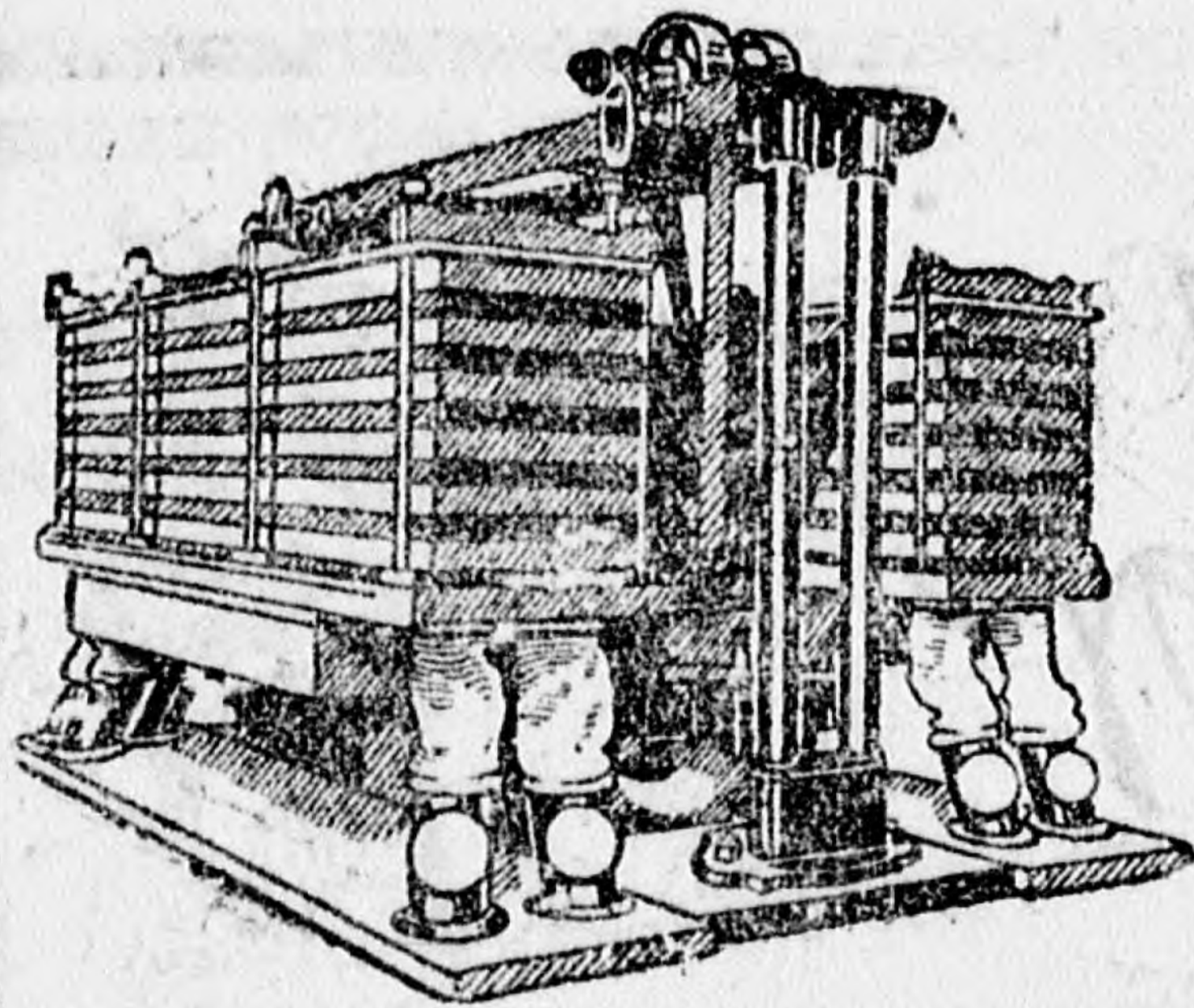
Telefon 264

Táviratcím: Mühlenbau

Első és egyedüli jugoszláv malomgyár

Teljes malomberendezések

Allandó raktár malomgépekből és kellekekből

Vezérképviselő

Novisadon:

Gruber Ferenc

mérnök-igazgató

Novisad

Kralja Aleksandra 16.

Telefon 260.

Táviratcím:

Gruber Menratpalota

Novisad 7311

„GROSSLEY“ világhírű motorgyár Manchester (Anglia)

Modern, kompresszornélküli

DIESEL-MOTOROK, SZIVÓGÁZ-MOTOROK

faszén-, lignit-, szén-, barnaszén- és fahulladék tüzelésre. Teljes biztonság az üzemben. Földművelhetetlen gazdaságosság. — Mérsékelt árak! — Legtökéletesebb kidolgozás. Kedvező fizetési feltételek

Képviselő: BOŽIDAR D. GJORGJEVIĆ BEOGRAD, Knez Mihajla venac 36. Levelezés szerb és német nyelven. Telefon: 3592.

SZENTI és VIRÁG SUBOTICA

ÉPÜLET és MÜBUTOR ASZTALOSÁRU GYÁR

KÉSZITENEK: Mübutorokat, épület, portál, parkett, üzletberendezéseket, stb. — Árajánlatot díjmentesen küldünk az ország bármely részébe.

TELEFONSZÁM: 383.

185

HÖLGYEK ÖRÖME „JELENA“ DIVATTEREM

meglepő olcsón: féláron, garantált elsőrendű kivitelben készít

ritkább választékú divatlap és mérték után kiváló angol férfiszabász, külön francia nőiszabász kézimunkájával termelt, izlésben és kivitelben bármely fővárosi divatterem munkájával vetekedő angol, francia, női és gyermek kosztümöt, kabátot és ruha különlegességet. Házi varrásnál és kész boltiárnál sokkal olcsóbb, kiválóbb és kényelmesebb.

Készítményei a női szabóipar remekei!

Subotica, Aleksandrova ulica 11. (Korzó) Kizárólag hátul az udvarban földszint!

Tessék próbat tenni!

Vigyázat a címre!

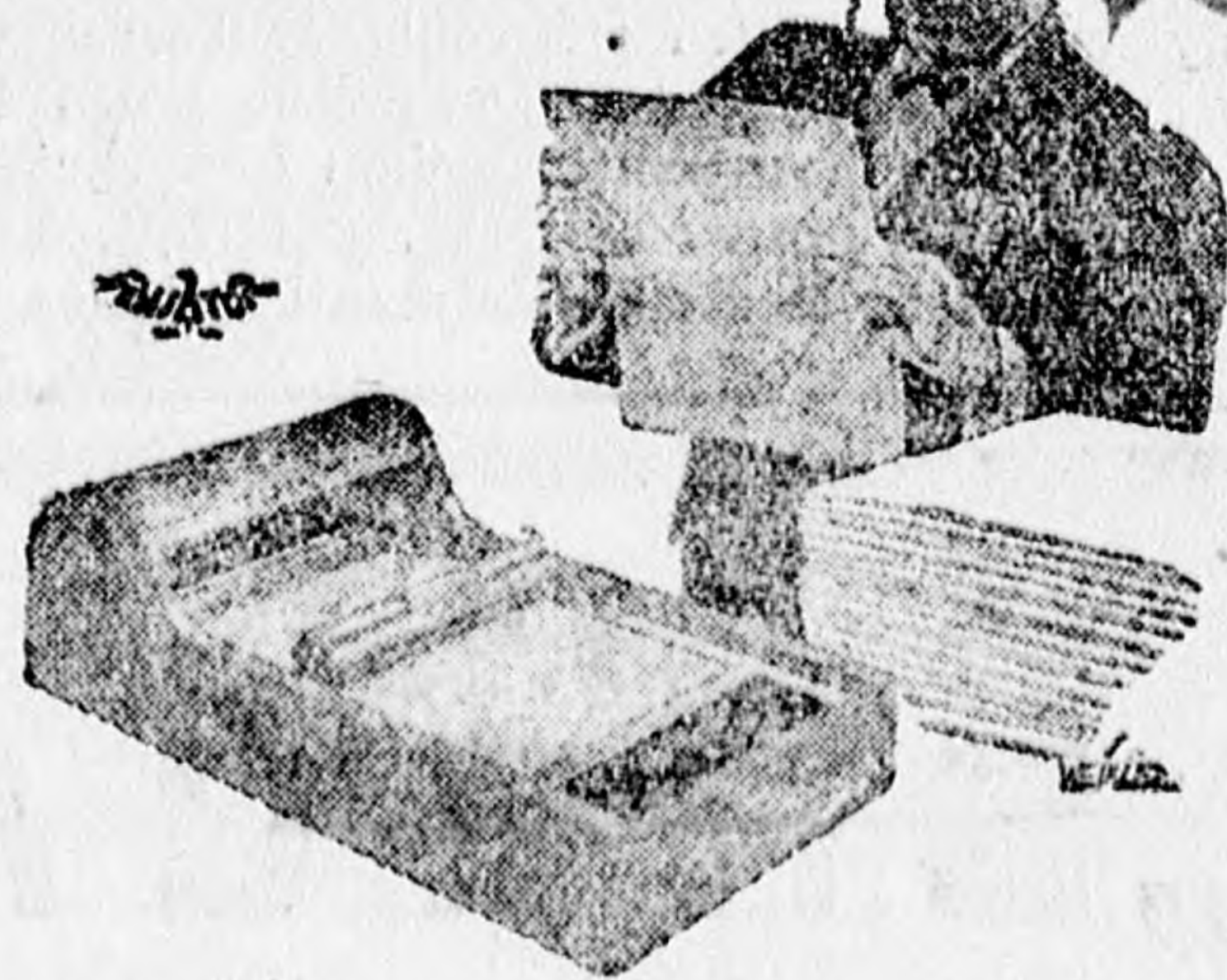
74G

Sensator

az egyetlen tökéletes

olcsó

sokszorosító

S. H. S. vezérképviselő:

Wilhelm S. és Fia Subotica

ZSÁKI PONYVAI ZSINEGI SZALAY ÉS TÁRSA

Subotica, Ciril-Method tér 20 (Lifka mozi mellett). — Ajánl: komlós zsákokat, kárpitos cikket és az összes len és juta árul NAGYBAN előnyös áron. KICSINYBEN

Olcsó árak! Szenzációs őszi divatujdonságok megérkeztek! Tekintse meg kirakatunkat! **Réti i Drug Subotica** Jelašićeva ulica br. 3 (Kiskápolna mellett)

39 1.-ső helyen való bekebelezésre
dollárkölcönt keres
földbirtokos, 16—20.000 dollár vagy megfelelő dinárban
Elszámolás dolláralapon. — Cim a kiadóhivatalban.

AUTOMOBIL DINAMOKAT, AUTOMOBILOKAT
SZAKSZERŰEN JAVIT (GENERALREPARATURA)
VLADISLAV REITER
ELEKTROMOTOR, DINAMO, TRANSFORMÁTORGYÁRA SUBOTICA
TELEFON 286. SZÁM.

A n. é. közönséget értesitem, hogy órás és ékszerész üzletemet (volt Rezička-üzlet) nov. 1-t Wilsonova ul. 20. főpostával szembe helyeztem **Szombati Sarolta** órás és ékszerész

KRAUSZ GÉZA SZÁLLÍTÓ
Subotica, Knradžićeva 10. (Bárány-köz)
Elvállal átkötőzködések szállításokat saját butorkocsijaiban és stráfkocsijaiban jutányos áron.
Telefon 199.

UJ ARCBŐR
nyerhető garántált gyógybiológikus kaagylozással, szertel, biztosan és ármatlanul 10-18 nap alatt. Redők, foltok, repedezettség, hólyagocskák, pattanások, sárga foltok, az orr és arc vörössége stb. eltávolíthatnak. Az új bőr kiválóan szépé, hárszony puhává válik, az arc pedig sokkal fiatalabbnak tűnik (51. Din. 145. „Orthodor” készülék, melynek segítségével a legosnyább orr is rövid időn belül a kívánt alakba formálható. Din. 132. Schröder-Schenke legnagyobb kozmetikai vállalat. Páris, Zürich, Kopenhagen. Képvisező Milan Holka, Zagreb, Kukovičeva ulica 8a. Kérjen árjegyzéket!

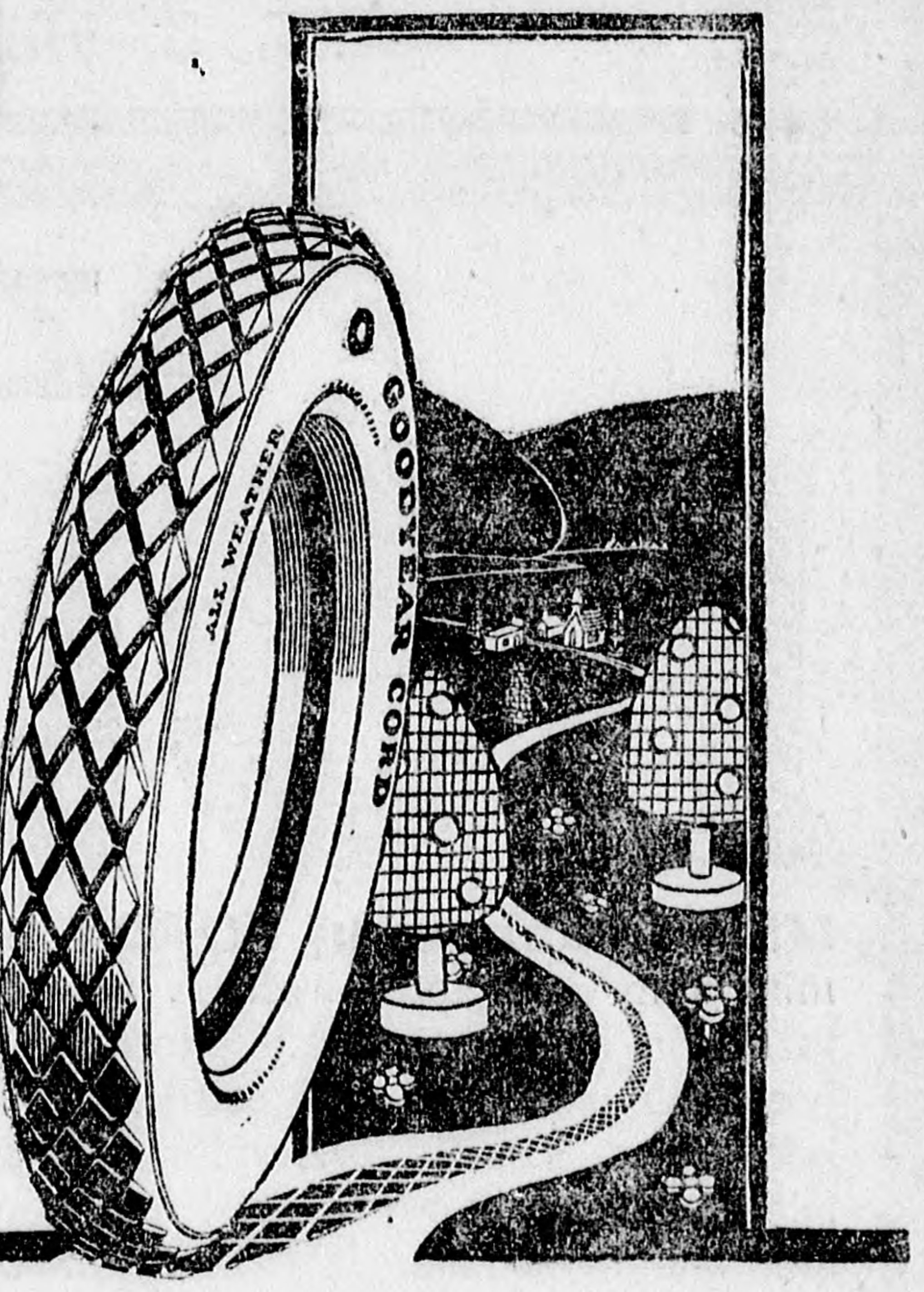
Köszörült nyaku befőttes üvegek és kölcsönedények
Berkes József
üveg- és porcellán kereskedése
SUBOTICA
Zrinjski trg 9. István utca sarok nagy gyümölcsplac.
Üveg és porcellán áruk nagy választékban
Versenyképes árak
Épület üvegezés és képkeretezés 2625

FÁT GÉPPEL
olcsón **VÁGNÁK**
LEIPNIK TESTVÉREK
Subotica, Zrinjski trg 27. (Szécsényi tér)

Supr. **FARKAS ANDRÁS**
KÁRPITOS - DISZITÓ
tapétázási vállalat
SUBOTICA
Cara Dušana ulica 5. szám Vass Ádám mellett

Ne mulassza el megtekinteni
SPITZER
szücs szőrmeáruháza
Subotica — Sokolska ulica 3
feltűnést keltő eredeti divatmodelljeit
szücs- és szőrmeárukban **ANGRO és DETAIL**

UJ TIPUSU FORD SZEMÉLYAUTÓK
valódi
„GOODYEAR”
gumikkal a lelegegásabbak, a legbiztosabb és a legolcsóbb közlekedést nyújtják.
Forduljon
AMERIKAN AUTO Weigand & Co.
autorizált képviselőhöz
SUBOTICA
TELEFON 447 SZÁM.

AUTOGARAGE
BENZIN- és OLAJ ÁLLOMÁS
Legmodernebb új berendezett vulkanizáló műhely **KÜLSŐ és BELSŐ GUMMI** javításához

Mindennemü modern és praktikus autófelszerelés legelőnyösebb beszerzési forrása.

Fűszerutazó és helyiügynök
tökéletes szakismerettel **kerestetik**
Ajánlatok **WEISS JENŐ** fűszernagykereskedés **NOVISAD** küldendő

DIÓT GESZTENYÉT
minden mennyiséget a legolcsóbban szállít
Leopold Izsák
Nova-Gradiška (Slavonija)

SIRKOSZORUKAT
mű- és élő kivitelben előnyös árak mellett ajánl mindenszentekre
HORTENZIA
művirág tüzlete
Subotica, Trenkova ul. 2

ELADÓ
házhelyek az új Sand pálya közvetlen közelében. Érdeklődni lehet.
ENGLER MÁTYÁSNAI
VIII. Paja Dobanovačka ul. 7. (Corda Bódog u.)

HELMER MIHÁLY
villanyerőre berendezett **reszelővágóműhely**
Vel.-Beckerec
Geteova (Német) utca 40
Vállalja ócska reszelők és ráspolók újra felvágását.
Szerszámot készít **kőfaragóknak**

W. Wever's látványozása
karmely konzulátusnál 50 dinárért. Fizetés utánvétel. Az utlevelek ajánlva küldendő
„ATLAS”
kereskedelmi ügynökség
Beograd, Postafiók 346. szám.

34 MOTOR ÜZEMBEN
a legjobb referencia, hogy az általunk képviselt Motorenwerke Mannheim A. G. vorm. Benz & Cie, Mannheim által gyártott eredeti MWM Benz kompresszornélküli Diesel-motorok a legüzembiztosabb és leggazdaságosabb erőgépek
BÁRDOS ÉS BRACHFELD R.-T. NOVISZAD ŽELJEZNIČKA 105/7

Száraz belet

I. 60 dinár 100 mét.-kint

II. 50 dinár 100 mét.-kint

Sózott vastag szalámi-belet

méterenként 1 és 2 dinárért ajánl:

szállításra

BÉLIPAR R.-T. Subotica**SZEMÜVEGEK**
MINDEN KIVITELBEN
Schvab Albertórák,
ékszerész és optikusnál
VEL-BEČKEREK
Aleksandrova ulica
Fali és zsebórák, modern,
izléses ékszerek.
JAVÍTÁSOK pontosan.**TÜKÖR-****BORITÓ MUHELY**Toilett, szekrény, kézi,
egyszerű és**CSISZOLT**tükröket készít, rongált
és vakult tükrök**JAVÍTÁSÁT** és**ÜVEGCSISZOLÓ**munkát vállal mérsékelt
áron**DROBAC SZIMA**
VEL-BEČKEREK
(a szerb templom mellett)**ÜZLETÁTHELYEZÉS!****WEISZ JÓZSEF**déli gyümölcs
nagykereskedését

november 1-én

„Narod“ kávéház

helységébe Sokolska

ulicai részére helyezi át

Állandóan raktáron
friss citrom, maroni,
szentjánoskenyér, füge.Mindennemű déli gyümölcsöt a legolcsóbb
napi áron ajánl.**FIGYELEM!** A bécsi Messén sikerült készpénzbevásárlásaink révén kiválóan előnyös árban több ezer darab legújabb divátu női-ésleánykabátokat, selyem és szövet utcai és estélyi toiletteket, mindennemű női szörmebundákat, sportkabátokat beszerezni, melyeket**kiárusításszerű áron**bocsátunk eladásra. — Ezen előnyös vásárlásunk révén mindennemű szörme-
árak en-gros áron kerülnek detailban is eladásra. — Ajánljuk ezenkívül
férfi-, fiu- és gyermekruhákat, télikabátokat, raglánokat, városi bundá-
kat rendkívül jutányos áron. Legfinomabb női perzsa bundák 12-18000 D.-ig.**Róth Manó és Fiai, Novisad****OSRAM!****villanyégők**

minden mennyiségben beszerezhetők a

Subotica Villamosvasut és Világítási R. T.

városi üzletében, **KOSTINA ULICA 1.****A. E. G. VILLANYMOTOROK****AZ ÚJ****FORD?**

Milyen lesz az új FORD? Ez a kérdés jobban érdekli az embereket, mint a mindennapi kenyér. A vojvodinai országutak képe egész meg fog változni, ha az eddigi fekete Fordok helyett most gyönyörű, alacsonyabb és hosszabb, piros, zöld és szürkésbarna kocsik mennek majd keresztül homokon, vizen, sáron... A hűtő és lámpák nikkelezettek, a benzintank a motor felett van, úgy hogy a sofförnek nem kell leszállnia, míg Klein Gézáék új amerikai benzinállomásánál az autó benzint vesz fel... A chassis cca 5 cm-rel alacsonyabb, az ülések azonfelül a benzintank áthelyezése folytán sokkal alacsonyabbra kerültek, a féderék jelentékenyen erősebbek... A bombinák a motor felett vannak, a ventilátor feljebb van, a transzmisszió szallagjai másfél cm-rel szélesebbek, a kézifék most 24 cm átmérőjű lett, a fékezés gyorsabb, simább és a fékek sokkal tartósabbak lesznek. A pedálok messzebb vannak egymástól, a kormánykerék 7 cm-rel lejjebb van. A kocsi külső képe a megtestesült elegancia.

Henry Ford napi produkcióját 12000-re emelte fel. 12000-rel több Ford van ma, mint tegnap. Ebből a havi 360.000 drbból mi egész novemberben csak tizenötöt kapunk. — Ha reflektál egyre, küldjön azonnal ötezer dinárt előlegül, különben nem áll módunkban az első küldeményből rezerválni.

KLEIN GÉZA és FIAI SUBOTICASürgőnycim: **LAKKLEINOEL**

Telefon: 55

Legnagyobb alkatrészraktár - Legmegbízhatóbb javítóműhely - Sofföriskola

A telepünkön levő 2 éves
széraz bükk-, gyertyán-,
szil-, kőris- és tölgy

tüzifa aprítva 40 din.

100 kg.-ként. A pontos
súlyért garatálunk. Szer-
reze be szükségletét míg
a készlet tart!!I-a bükkhasáb tüzifa va-
gontételben 100 q-ként
Din. 3000**VUJKOVICS J és TÁRSA**
Skotas Viator és Jukičeva-ulica
sarok. — TELEFON 669.**SEXUALIS**férfigyengeséget (im-
potentiát) egyedül az
egy német orvosnár
által szabadalmazott**LIBIDIN**szünteti meg gyökere-
sen és gyorsan. Ér-
deklődések a vezér-
képviselőnél.

Subotica, Postafiók 16/

**MALOM-
BERENDEZÉSEKET**Röhherr-Schranz-Clayton-
Shuttleworth Rt.
gyártmányátNémet és osztrák gyártmá-
nyu Diesel és gyújtó golyós**NYERSOLAJ-
MOTOROKAT**

Asztalos és bogár

**SZERSZÁMGÉPEKET
MOTOROS EKÉKET**Trstenik—Dubljei
gyártmányu**MALOMKÖVEKET**szállít a legjobb minőségben
versenyképes árban és
kedvező feltételek mellett
a képviselőt**KOSTA BÜRGER**Veliki-Bečkerék.
6042**Saját készítmény!****Allandó nagy raktár!****Legújabb divatu
modern****cipőkben****Márkó Pressburger**

vezet

Külön mértékosztály! Szak-
szerű orthopéd munkák!**Aleksandrova ulica 5**
Bárány-szálloda mellett**Hölgyek figyelmébe!****Uj női
fodrászüzlet**Fejmosás, szép ondolás, fésu-
lés, manikűr, szépségápolás,
speciális bubi-hajvágás minden
alakban, higiénikus hajápolás,
Henna-hajfestés, hajmunka, pá-
róka-készítés.
Abonnement napi áron!**LAGNER JÁNOS**

uri- és női fodrász

Subotica

Pašičeva ul.6. (Edénypiac)

Legnagyobb ártól1 Stabil gőzgép 40 HP.
kondenzátoros, szelepes
vezérmű hozzávaló gőz-
kazánnal.1 Dinamó 110V., 37A. kap-
csoló táblával.1 Dupla Ganz sima hén-
gerszék, 48x24. jó ál-
lapotban olesó áron.

Villanytelep Gákovo.

8918

WANDMANN ISTVÁN

üveg- és porcelánkereskedésének

fióközlete

Subotica, Terezenija-ul. 2

(Kun Szabó pék házában
a csirkepiacón)**NOVEMBER HÓ**

elején

MEGNYILIK.

9221